

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας
Γενική Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας κα Εθνικών Κληροδοτημάτων
Δ/ση Κοινωφελών Περιουσιών

ΑΔΑ :

Αθήνα 6 Μαρτίου 2014

Αρ. πρωτ.ΔΚΠ 1040933 ΕΞ 2014

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1/2014**Παροχή οδηγιών για την ορθή εφαρμογή του Ν.4182/2013 «Κώδικας Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών και λοιπές διατάξεις»**

Στις 10.9.2013 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Α 185) ο Ν.4182/2013 «Κώδικας Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών και λοιπές διατάξεις», ο οποίος αντικαθιστά από τις 10.11.2013, ήτοι δύο μήνες μετά την δημοσίευσή του (άρθρο 102) το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περί εθνικών κληροδοτημάτων, δηλαδή (κυρίως) τον Ν.2039/1939, αλλά και το Β.Δ 18.9/20.10.1947 «Περί της διοικητικής εποπτείας επί των κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών, του τρόπου διαχείρισεως και εκκαθαρίσεως αυτών και της αντιμισθίας των κηδεμόνων». Ήδη ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το αρ. 32 του Ν. 4223/2013 (ΦΕΚΑ287).

Για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του νέου νόμου, τόσο από τις υπηρεσίες οι οποίες έχουν την ευθύνη εποπτείας και διαχείρισης των κοινωφελών περιουσιών και των σχολαζουσών κληρονομιών, όσο και από τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με την διαχείριση των περιουσιών, κρίνεται σκόπιμη η χορήγηση οδηγιών με την παρούσα Εγκύκλιο.

Κατ' αρχήν, επισημαίνονται οι **κυριότερες καινοτομίες** του νέου νόμου, για την διευκόλυνση κατανόησης και εμπέδωσης των διατάξεών του. Με το νέο νόμο:

1. Μεταβιβάζονται περαιτέρω αρμοδιότητες εποπτείας των κοινωφελών περιουσιών στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (άρθρο 2) (εφεξής Α.Δ.) και καθιερώνεται αρμοδιότητα των Εφετείων που έχουν τις έδρες τους στις έδρες των Α.Δ. για την κρίση επί θεμάτων αλλαγής του κοινωφελούς σκοπού, λόγω αδυναμίας εκπλήρωσης του σκοπού του διαθέτη, επωφελέστερης αξιοποίησης της περιουσίας και ερμηνείας των διαθηκών με τις

οποίες καταλείπονται κοινωφελείς περιουσίες, αντί της μέχρι σήμερα υφιστάμενης αρμοδιότητας του Εφετείου Αθηνών.

2. Συγκροτούνται Μητρώα Κοινωφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών, τα οποία τηρούνται κατά κύριο λόγο ηλεκτρονικά, για την υλοποίηση της συνταγματικής πρόβλεψης του άρθρου 109 παρ. 3 και την αποτελεσματική παρακολούθηση της καταγραφής, εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών.
3. Για τον ορισμό των εκκαθαριστών, εκτελεστών, διοικητών ιδρυμάτων (όταν παρίσταται ανάγκη) και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών, ο οποίος πλέον θα διενεργείται διοικητικά, από τις αρμόδιες αρχές, συγκροτείται Μητρώο (άρθρο 16), στο οποίο μετέχουν πρόσωπα που επιθυμούν τον διορισμό τους. Σημειωτέον ότι μετά την εφαρμογή του νέου νόμου τα δικαστήρια δεν έχουν πλέον αρμοδιότητα διορισμού και ο ορισμός πρέπει να γίνει διοικητικά, ακόμα και στις περιπτώσεις που εκκρεμεί σχετική αίτηση διορισμού (ή αντικατάστασης).
4. Καθιερώνονται τακτικοί και έκτακτοι έλεγχοι των κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών, από ελεγκτικά γραφεία του Ν.3693/2008 (άρθρο 21) καθώς και από την αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία της Οικονομικής Επιθεώρησης.
5. Εισάγονται ταχείες και αποτελεσματικές διαδικασίες προληπτικού ελέγχου, όπου απαιτείται, των πράξεων των οργάνων εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών, ενώ παράλληλα περιορίζεται σε ελάχιστες περιπτώσεις η προηγούμενη γνωμοδότηση των Συμβουλίων Κοινωφελών Περιουσιών, λαμβανομένων υπόψη και των καθιερούμενων διαδικασιών κατασταλτικού ελέγχου.
6. Εισάγονται ευέλικτες διαδικασίες αποτελεσματικής διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας που συνοδεύονται από ασφαλιστικές δικλείδες για την προάσπιση των συμφερόντων των περιουσιών και ευρύτερα του δημοσίου συμφέροντος.
7. Ενισχύονται οι αρμοδιότητες των Α.Δ., οι οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση των καθηκόντων του Υπουργού Οικονομικών και σε άλλες, πλην των σήμερα υφισταμένων, περιπτώσεις (άρθρο 2).
8. Ενοποιείται, υπό την στέγη του ίδιου νόμου, η αντιμετώπιση εκ μέρους της πολιτείας των κοινωφελών περιουσιών και των σχολαζουσών κληρονομιών, διότι εν πολλοίς τα θέματα της διοίκησης και εκκαθάρισης των περιουσιών είναι κοινά.

Ειδικότερα επί των κατ' ιδίαν διατάξεων σημειώνονται τα εξής:**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (άρθρα 1-11)**

Στο Κεφάλαιο Α' (άρθρα 1-11) περιλαμβάνονται γενικές διατάξεις, ήτοι διατάξεις που αφορούν τους ορισμούς σημαντικών εννοιών του νόμου, την αποσαφήνιση των αρμοδίων αρχών, την συγκρότηση και τις αρμοδιότητες των Συμβουλίων Κοινωφελών Περιουσιών στο Υπουργείο Οικονομικών και στις Α.Δ., τον προσδιορισμό των αρμοδίων για την έγκριση αλλαγής του σκοπού δικαστηρίων και την τηρούμενη διαδικασία.

Επί του άρθρου 1

Στο άρθρο 1 δίδονται οι αναγκαίοι για την κατανόηση και ερμηνεία του νόμου ορισμοί του κοινωφελούς σκοπού, της περιουσίας, της συστατικής πράξης, της αρμόδιας αρχής, του Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών και της σχολάζουσας κληρονομίας.

Επί του άρθρου 2 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του αρ.32 του Ν.4223/2013)

Με την παρ. 1 αποτυπώνεται με συντομία η βασική υποχρέωση του Κράτους, που απορρέει από τη συνταγματική επιταγή του άρθρου 109 και συνίσταται στο σεβασμό και την τήρηση της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή.

Με τις διατάξεις των παρ. 3 έως 6 του άρθρου κατανέμονται οι αρμοδιότητες μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα Α.Δ., ενόψει της πρόσφατης μεταρρύθμισης στα θέματα της αποκέντρωσης του κράτους, με το ν. 3852/2010 (Α' 87). Ακολουθώντας την τάση αποκέντρωσης που διέπει το ν. 3852/2010 και λαμβάνοντας υπόψη το πραγματικό δεδομένο ότι υπάρχουν φορείς οι οποίοι διαχειρίζονται περιουσίες κατεσπαρμένες στην επικράτεια για εκτέλεση πολλών σκοπών, προκρίθηκε στο νόμο η ανάθεση, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων, περισσότερων αρμοδιοτήτων στην Α.Δ., προκειμένου η εποπτεία των οργάνων να ασκείται όσο γίνεται πιο κοντά στον τόπο που ασκούν τα καθήκοντά τους.

Συγκεκριμένα, ο Γενικός Γραμματέας της Α.Δ. καθίσταται αρμόδιος (δια των υπηρεσιών της) κατ' αρχήν όταν ο σκοπός της περιουσίας εκτελείται κατά κύριο λόγο μέσα στα όρια μιας Α.Δ., ανεξαρτήτως του τόπου που βρίσκεται η περιουσία. Η περίπτωση αυτή εφαρμόζεται και αν υπάρχουν επικουρικοί σκοποί, εφόσον δε αμφισβητείται η αρμοδιότητα επιλύεται η αμφισβήτηση κατά την παρ. 5 του άρθρου. Αν η πιο πάνω περίπτωση δεν μπορεί να εφαρμοστεί (αν δηλαδή ο σκοπός εκτελείται σε περισσότερες Α.Δ. και δεν προκύπτει κύριος σκοπός), αρμόδια είναι και πάλι η Α.Δ. στην οποία τη χωρική αρμοδιότητα βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος της περιουσίας (σε περίπτωση αμφισβήτησης περί αυτού βλ. παρ. 5). Τέλος, για τους ίδιους λόγους, ο Γενικός

Γραμματέας καθίσταται αρμόδιος στις σχολάζουσες κληρονομίες, όταν τα ακίνητα στοιχεία της περιουσίας περιλαμβάνονται στα χωρικά όρια της αρμοδιότητάς του.

Με την τροποποίηση του άρθρου 2 από την παρ.1 του αρ.32 του Ν.4223/2013 η περίπτωση δ' της παρ.3 του παρόντος άρθρου καταργείται, ώστε να μην διασπάται η αρμοδιότητα λόγω της διαχείρισης ακινήτων. Πλέον η αρμόδια αρχή εποπτεύει τη διαχείριση (εκποίηση, μίσθωση κλπ) των ακινήτων των κοινωφελών περιουσιών αρμοδιότητά της όπου αυτά και αν βρίσκονται.

Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο Υπουργός Οικονομικών, ενώ κατ' εξαίρεση, συντρέχει αρμοδιότητα του Υπουργού και σε ορισμένες ρητώς κατονομαζόμενες περιπτώσεις που αυτό υπαγορεύεται για την αποτελεσματικότερη άσκηση της εποπτείας ή από λόγους γενικότερου συμφέροντος (περιπτώσεις α-ε παρ. 4). Ειδικά για την εφαρμογή της περ. ε' της παρ. 4 οι Α.Δ. οι οποίες διαπιστώνουν ότι εποπτεύουν περιουσίες των οποίων η αξία εκτιμάται, μετά την προηγηθείσα εκκαθάριση, ως ανώτερη του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) € ή των οποίων οι σκοποί εκτελούνται σε όλη την επικράτεια, πρέπει να ενημερώνουν άμεσα τη Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών. Οι φάκελοι θα αποσταλούν στην Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου μόνο εφόσον εκδοθεί η σχετική Υπουργική Απόφαση.

Στην παρ. 5 ορίζεται ότι σε κάθε περίπτωση που προκύπτει αμφιβολία για την αρμοδιότητα (σύγκρουση αρμοδιοτήτων θετική ή αποφατική) μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και Α.Δ., επιλύεται με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών και μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών του άρθρου 6.

Λαμβάνοντας υπόψη τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και εξειδικεύοντας τις περιπτώσεις για τον προσδιορισμό της αρμόδιας αρχής ισχύουν τα κάτωθι:

1. Αρμόδια αρχή για τις περιουσίες που ο σκοπός τους εκτελείται κυρίως σε ένα ακίνητο (μουσεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία κλπ) είναι ο Γενικός Γραμματέας της Α.Δ που βρίσκεται το ακίνητο.
2. Περιουσίες που τα περιουσιακά τους στοιχεία αποτελούνται αποκλειστικά από καταθέσεις/ομόλογα/μετοχές/κινητά και δεν μπορεί να προσδιορισθεί η αρμόδια αρχή βάσει σκοπού τότε αρμόδια αρχή ορίζεται το Υπουργείο Οικονομικών.
3. Στην περίπτωση που υπάρχουν ακίνητα περιουσιακά στοιχεία η αρμόδια αρχή προκύπτει βάσει της αξιολόγησης αποκλειστικά των στοιχείων της ακίνητης περιουσίας, ανεξαρτήτως της αξίας της κινητής.
4. Για την εκτίμηση της αξίας των ακινήτων, όπου αυτή ορίζεται ως όριο για την εφαρμογή του νόμου, θα χρησιμοποιηθούν αντικειμενικές αξίες.

5. Φάκελοι περιουσιών οι οποίοι τηρούνται στη Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών και βρίσκονται στο στάδιο της εκκαθάρισης με εκτιμώμενη περιουσία άνω των 10.000.000€ θα σταλούν για τη συνέχιση της εκκαθάρισης στην αρμόδια Α.Δ. και θα επιστρέψουν στη Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών κατόπιν της ολοκλήρωσης αυτής και εφόσον εκδοθεί η σχετική Υπουργική Απόφαση.
6. Στην περίπτωση που απαιτείται η έκδοση προεδρικού διατάγματος οι Α.Δ. μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης διαβιβάζουν στο Υπουργείο Οικονομικών μόνο τα απαραίτητα στοιχεία για την έκδοση του π.δ..
7. Για την περίπτωση που ο σκοπός αφορά υποτροφίες, οικονομικά βοηθήματα, βραβεία κλπ, ως τόπος υλοποίησης του σκοπού θεωρείται η προσδιοριζόμενη από τη βούληση του διαθέτη καταγωγή των ωφελομένων.

Εκτιμώντας ότι η διαχείριση μεγάλου αριθμού κοινωφελών περιουσιών των οποίων η διοίκηση ασκείται από έναν διαχειριστή πχ. Πανεπιστήμια, Ακαδημία κλπ θα καθίσταται ευχερέστερη εφόσον η αρμόδια αρχή είναι η ίδια για όλες τις περιουσίες, δύναται με υπουργική απόφαση, κατ' εφαρμογή της παρ. 6, να ορισθεί ως αρμόδια αρχή για την εποπτεία όλων των κοινωφελών περιουσιών που διαχειρίζεται το ίδιο νομικό ή φυσικό πρόσωπο (ανεξαρτήτως του τύπου εκτέλεσης σκοπού ή της ακίνητης περιουσίας της καθεμιάς από αυτές), ο Γενικός Γραμματέας της Α.Δ. της έδρας του διαχειριστή.

Τέλος να σημειωθεί ότι με βάση την παρ.13 του αρ. 32 του Ν.4223/2013 αιτήματα, που υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές του Ν.4182/2013, για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 έως και 82 του εν λόγω νόμου, εξετάζονται άμεσα ως προς την αρμοδιότητα και παραπέμπονται, συνοδευόμενα από τον πλήρη φάκελο της περιουσίας, στην αρμόδια αρχή, το αργότερο έως 28.02.2014. Οι προθεσμίες της παραγράφου 2 του άρθρου 30, της παρ. 2 του άρθρου 48, της παρ. 1 του άρθρου 56 και της παρ.1 του άρθρου 60 εκκινούν από τη λήψη του φακέλου της κοινωφελούς περιουσίας από την αρμόδια αρχή. Ουσιαστικά για αιτήματα τα οποία παραλαμβάνονται από αναρμόδια κατά τις διατάξεις του αρ.2 αρχή μέχρι 28.02.2014 οι προθεσμίες της παραγράφου 2 του άρθρου 30, της παρ. 2 του άρθρου 48, της παρ. 1 του άρθρου 56 και της παρ.1 του άρθρου 60 εκκινούν από τη λήψη του φακέλου της κοινωφελούς περιουσίας από την αρμόδια αρχή. Άλλωστε, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 του αρ. 82 του Ν.4182/2013, όπως τροποποιήθηκε, διαδικασίες που έχουν ήδη αρχίσει, δύνανται να ολοκληρώνονται και κατά την προϋφιστάμενη διαδικασία. Επομένως, υποθέσεις οι οποίες είχαν ξεκινήσει με τις διατάξεις του Α.Ν.2039/39, μπορούν να ολοκληρώνονται με αυτές μόνο στην περίπτωση που θα έχουν περαιωθεί μέχρι 28.02.2014 (συμπεριλαμβανόμενης γνωμοδότησης Συμβουλίου αν απαιτείται και έκδοσης σχετικής απόφασης).

Επί του άρθρου 3 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ.1 του αρ.32 του Ν.4223/2013

Με το άρθρο 3 τίθενται οι γενικοί κανόνες για την αποδοχή ή αποποίηση κληρονομιών που καταλείπονται στο Δημόσιο, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες του Αστικού Κώδικα (τους οποίους συμπληρώνουν οι διατάξεις του άρθρου 3) και κατ' αντιστοιχία προς τις ρυθμίσεις του προϊσχύσαντος Ν.2039/39.

Η παρ. 1 αναφέρεται στην αποδοχή των περιουσιών υπέρ του Δημοσίου από τον Υπουργό Οικονομικών και στη δημοσιότητα της σχετικής απόφασης περί αποδοχής ή αποποίησης. Σημειώνεται εν προκειμένω ότι γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών απαιτείται μόνο στις περιπτώσεις που η αξία της περιουσίας υπερβαίνει τις 100.000€ κινητής ή ακίνητης (παρ. 1 του άρθρου 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 7).

Σημείωση: Αποδοχή δωρεάς με ή χωρίς όρο για το Δημόσιο γίνεται για το σύνολο των φορέων του Δημοσίου Τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στο Μητρώο Υπηρεσιών και Φορέων της Ελληνικής Διοίκησης, που τηρείται στο Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (www.ydmed.gov.gr). Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι με νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν εξαιρεθεί φορείς του Δημοσίου από τη διαδικασία αποδοχής δωρεάς μέσω του Υπουργείου Οικονομικών. Ενδεικτικά τέτοιες περιπτώσεις είναι δωρεές προς Δήμους (αρ. 72 παρ. η του Ν.3852/2010), δωρεές προς Νοσοκομεία (αρ. 7 παρ. 15 του Ν.3329/2005), δωρεές τεχνικών μελετών. Τέλος για κάποιες περιπτώσεις απαιτούνται ιδιαίτερες διαδικασίες ως προς την αποδοχή των δωρεών π.χ. κινητών μνημείων προς το Δημόσιο ή σε μουσεία αναγνωρισμένα από το Υπουργείο Πολιτισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 47 του Ν.3028/2002.

Για την δωρεά ακινήτων ακολουθείται η κάτωθι διαδικασία: συντάσσεται σε συμβολαιογράφο πρόταση δωρεάς η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή (Υπουργείο Οικονομικών) συνοδευόμενη από στοιχεία όπως: α) σχέδια ακινήτου, β) νομιμοποιητικά έγγραφα κατοχής αυτού όπως π.χ. συμβόλαια, γ) κάθε άλλο πρόσφορο έγγραφο προκειμένου να μπορέσει να αξιολογηθεί η αξία και η νομιμότητα αυτού όπως βεβαίωση δασαρχείου, αιγιαλού/παραλίας, δήλωση μηχανικού περί μη αυθαιρεσίας (τα ανωτέρω δικαιολογητικά είναι προαιρετικά κατά τη φάση της υποβολής του αιτήματος δωρεάς καθώς θα ελεγχθούν υποχρεωτικά από τον συμβολαιογράφο κατά τη σύνταξη της συμβολαιογραφικής πράξης δωρεάς μετά την έκδοση της απόφασης αποδοχής), δ) υπεύθυνη δήλωση ότι το ακίνητο προσφέρεται χωρίς χρέη και βάρη. Τα ανωτέρω στοιχεία αξιολογούνται και στη συνέχεια συντάσσεται το σχέδιο απόφασης αποδοχής ή μη της δωρεάς. Στην περίπτωση αποδοχής αυτή εκδίδεται με την αίρεση ότι θα συνταχθεί συμβολαιογραφική πράξη δωρεάς στην οποία και ο συμβολαιογράφος υποχρεούται να ελέγξει συνολικά τα προβλεπόμενα από την υφιστάμενη νομοθεσία έγγραφα/δικαιολογητικά. Από το συνδυασμό των διατάξεων 369 & 498 του Α.Κ. (σχετική και η αρ. 412/1967 γνωμοδότηση της

ολομέλειας του Ν.Σ.Κ.) προκειμένου για δωρεά ακινήτου προς το Δημόσιο, η δήλωση του δωρητή γίνεται πάντοτε δια συμβολαιογραφικού εγγράφου, δηλ. με μονομερή συμβολαιογραφική πράξη.

Για χρηματικές δωρεές κατοίκου Ελλάδος ζητείται το ΑΦΜ και το αίτημα κοινοποιείται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. προκειμένου να διερευνηθεί η νομιμότητα του ποσού.

Για δωρεά κινητών όπως πχ. υπολογιστές, γραφεία κλπ από εταιρεία ή άλλο νομικό πρόσωπο με έδρα την Ελλάδα ζητείται ΦΕΚ καταστατικού και απόφαση του αρμόδιου οργάνου διοίκησης αυτού περί της δωρεάς. Σε κάθε περίπτωση ανάλογα με τη φύση της προσφοράς δύναται να ζητούνται επιπλέον στοιχεία.

Η μεταβίβαση των κινητών περιουσιακών στοιχείων επέρχεται με την έκδοση της πράξης αποδοχής, ενώ των ακινήτων με την μεταγραφή της κατ' άρθρο 1192 του Αστικού Κώδικα. Γενικότερα για τις δωρεές ισχύουν τα άρθρα 496 - 512 του Αστικού Κώδικα.

Στην παρ. 2 ορίζεται ότι το Δημόσιο δεν μπορεί να αποποιηθεί κληρονομιά η οποία έχει επαχθεί σε αυτό εξ αδιαθέτου. Ουσιαστικά επαναλαμβάνονται τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 1824 & 1868 του Αστικού Κώδικα.

Η παρ. 3 ορίζει ότι το Δημόσιο θεωρείται ότι αποδέχεται πάντα την κληρονομιά με το ευεργέτημα της απογραφής, μη περιοριζόμενο σε σύνταξη απογραφής και μη στερούμενο σε καμιά περίπτωση των πλεονεκτημάτων του εξ απογραφής κληρονόμου. Ουσιαστικά επαναλαμβάνονται τα προβλεπόμενα από το άρθρο 118 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα.

Η παρ. 4 ορίζει περί των δωρεών κινητών πραγμάτων προς το Δημόσιο, ενόσω ο δωρητής βρίσκεται στη ζωή, οπότε αρκεί ιδιωτικό έγγραφο ή και άτυπη, χωρίς έγγραφο, παράδοση του πράγματος στο δημόσιο. Να σημειωθεί ότι η διαδικασία που θα ακολουθηθεί για την δωρεά κινητών πραγμάτων θα είναι η αντίστοιχη της παρ. 1 του άρθρου καθώς απαιτείται αποδοχή ή αποποίηση από τον Υπουργό Οικονομικών.

Η παρ. 5 επαναλαμβάνει διάταξη του προϊσχύσαντος δικαίου, με την οποία δεν επιτρέπεται να υποχρεωθεί το Δημόσιο σε παροχή ασφαλείας για την εκτέλεση όρου που τάσσεται σε πράξη διάθεσης υπέρ αυτού περιουσίας, αλλά και σε κάθε άλλη περίπτωση που απαιτείται η παροχή ασφαλείας από τις κείμενες διατάξεις.

Με την παρ. 6 τίθεται υποχρέωση σε βάρος κληρονόμων, κληροδόχων ή προσώπων άλλων, πλην του Δημοσίου, ή κοινωφελών ιδρυμάτων, όταν καταλείπονται και εκτελούνται (από τα παραπάνω πρόσωπα) κληροδοσίες υπέρ κοινωφελών σκοπών, τα οποία πρόσωπα υποχρεούνται να ανακοινώνουν στο Υπουργείο Οικονομικών εντός τριών (3) μηνών, από την αποδοχή της κληρονομίας την κατά τα άνω κληροδοσία.

Επί του άρθρου 4

Με το άρθρο 4 καθιερώνονται υποχρεώσεις δημοσίων υπαλλήλων και λειτουργών καθώς και ιδιωτών για την ταχεία και κατά το δυνατόν ακριβή ενημέρωση των αρμοδίων αρχών σχετικά με περιουσίες που θα μπορούσαν να υπαχθούν στο νόμο, ως κοινωφελείς ή σχολάζουσες. Οι προβλεπόμενες υποχρεώσεις επιβάλλονται σε βάρος υπαλλήλων, λειτουργών ή και ιδιωτών (Γραμματείς δικαστηρίων, προξενικές αρχές, συμβολαιογράφοι, πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που, λόγω της θέσης και των καθηκόντων τους, γίνονται αποδέκτες πληροφοριών που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην προσπάθεια του Κράτους για έγκαιρη γνώση και αποτελεσματική διαχείριση κοινωφελών περιουσιών και συνίστανται σε πληροφόρηση των αρμοδίων αρχών (του άρθρου 2) και αποστολή κρίσιμων στοιχείων που περιέρχονται σε γνώση τους. Σημειώνεται ότι για το θέμα αυτό ισχύουν παράλληλα και συμπληρωματικά και οι διατάξεις του άρθρου 116, παρ. 1, περ. γ) και δ) του ν. 2961/2001.

Ειδικότερα ως προς τη ρύθμιση του αρ. 4 διευκρινίζεται ότι αναφορικά:

α) με τις δημοσιευμένες στο εσωτερικό ή το εξωτερικό διαθήκες που περιέχουν διατάξεις υπέρ κοινωφελούς σκοπού ή υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ Ν.Π.Δ.Δ. (παρ.1), ο Γραμματέας του δικαστηρίου και η προξενική αρχή της δημοσίευσης ή κατάθεσης και ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου Αθηνών, στον οποίο περιέχεται τέτοια διαθήκη, έχουν υποχρέωση να διαβιβάζουν αντίγραφο των πρακτικών δημοσίευσης της διαθήκης στην αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Οικονομικών μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από τη δημοσίευση μήνα.

Σημείωση: Για την ταχεία εκκαθάριση των υποθέσεων καθώς και για την ενημέρωση του μητρώου κοινωφελών περιουσιών, η Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών πρέπει να αποστέλλει την διαθήκη στην αρμόδια αρχή, επί αποδείξει, εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία που έχει λάβει γνώση. Για λόγους ενημέρωσης του γενικού ευρετηρίου και μέχρι τη θέση σε λειτουργία του ΨΥΔΗΠΕΕΚ η αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Οικονομικών θα ενημερώνει το Γενικό ευρετήριο και θα ξεκινά τη δημιουργία Φακέλου του αρ. 12 πριν την αποστολή της διαθήκης στην Αρμόδια Α.Δ.

β) με την αποδοχή ή την αποποίηση του λειτουργήματος ή την παραίτηση εκτελεστή διαθήκης ή εκκαθαριστή κληρονομιών καθώς και στην περίπτωση της αποποίησης κληρονομιών στις οποίες περιέχεται διάταξη υπέρ κοινωφελούς σκοπού (παρ.2) ο Γραμματέας του δικαστηρίου της κληρονομιάς υποχρεούται να γνωστοποιεί τις δηλώσεις που κατατίθενται σε αυτό στην Α.Δ της έδρας του δικαστηρίου, μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από τη δημοσίευση μήνα.

γ) με τις πράξεις απογραφής κληρονομιάς στις οποίες περιέχεται διάταξη υπέρ κοινωφελούς σκοπού και αντίγραφα δωρεών (παρ. 3) στις οποίες περιέχεται διάταξη υπέρ κοινωφελούς σκοπού οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να τις διαβιβάζουν στην Α.Δ της έδρας τους, μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από τη σύνταξη μήνα.

Σημείωση: Για την ταχεία εκκαθάριση των υποθέσεων η Α.Δ η οποία έχει λάβει τις δηλώσεις ή πράξεις που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 υποχρεούται να τις διαβιβάσει άμεσα και σε κάθε περίπτωση σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) ημερών στην αρμόδια αρχή εφόσον δεν είναι η ίδια.

δ) με τη διάλυση σωματείου (παρ.4) ο Γραμματέας του αρμόδιου δικαστηρίου υποχρεούται να διαβιβάσει στην Α.Δ. της έδρας του δικαστηρίου αντίγραφο αποφάσεως για διάλυση σωματείου μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από τη θεώρησή του μήνα. Όταν το σωματείο διαλύεται χωρίς δικαστική απόφαση, την υποχρέωση ενημέρωσης της Α.Δ έχουν τα όργανα διοίκησης σωματείου καθώς και οι εκκαθαριστές διαλυθέντος σωματείου. Η συγκεκριμένη παράγραφος αφορά το σύνολο των σωματείων, ανεξαρτήτως του επιδιωκόμενου σκοπού. Η ενημέρωση για τη διάλυση πρέπει να αποστέλλεται στην Α.Δ μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από την απόφαση διάλυσης μήνα.

Σημείωση: Με δεδομένο ότι σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 2 του αρ.33 περιουσίες διαλυόμενων σωματείων, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό ή δεν αποφασίσθηκε διαφορετικά στη γενική συνέλευση, υπάγονται μετά την εκκαθάρισή τους στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών, οι αρμόδιες Δ/νσεις των Α.Δ. υποχρεούνται να αποστείλουν άμεσα και το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή αντίγραφα των σχετικών εγγράφων στην αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου Οικονομικών.

Πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές εταιρείες και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο με το οποίο συμφώνησε άτομο που αποβίωσε να καταβάλλουν χρηματικό ποσό ή να παραδώσουν άλλο περιουσιακό στοιχείο υπέρ κοινωφελούς σκοπού στον κληρονόμο του, το δημόσιο ή άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υποχρεούνται αμέσως μόλις λάβουν γνώση του θανάτου να ενημερώσουν σχετικά την Δ.Ο.Υ. στην οποία ανήκουν. Η Δ.Ο.Υ. η οποία έλαβε ενημέρωση σχετικά με τα ανωτέρω υποχρεούται να ενημερώσει άμεσα και σε κάθε περίπτωση εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών την αρμόδια Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Η παράβαση των υποχρεώσεων του άρθρου 4 επιφέρει, κατά περίπτωση, τις κυρώσεις των άρθρων 71 και 72 του νόμου.

Επί του άρθρου 5

Με το άρθρο αυτό ορίζονται οι αρχικές ενέργειες εξακρίβωσης των περιουσιών, πριν τον ορισμό των οργάνων εκκαθάρισης και διαχείρισης των περιουσιών και τα αρμόδια για την εξακρίβωση όργανα. Αρμόδιος για την προσωρινή διοίκηση της περιουσίας θα είναι ο Προϊστάμενος Δ/νσης Κοινωφελών Υπηρεσιών της κατά το άρθρο 2 αρμόδιας Αρχής ή άλλος υπάλληλος που ορίζει αυτός με σχετική απόφασή του, στην οποία θα ορίζονται ρητά οι επείγουσες ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί. Ο ανωτέρω υπάλληλος θα μπορεί να πραγματοποιεί

ενέργειες που σχετίζονται αποκλειστικά με λήψη μέτρων κατεπείγοντος χαρακτήρα μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται θέματα όπως η εκποίηση κινητών πραγμάτων μικρής αξίας ή υποκείμενων σε φθορά, θέματα ασφάλειας κλπ., όλες δε οι ενέργειες θα γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Το μεταβατικό αυτό στάδιο δεν πρέπει να υπερβαίνει σε καμία περίπτωση τον ένα μήνα από την ημερομηνία που η αρμόδια αρχή έλαβε γνώση περί της κοινωφελούς περιουσίας ή αν ο εκτελεστής/εκκαθαριστής παραιτήθηκε. Για το λόγο αυτό αυτή η αρμόδια αρχή πρέπει να προβαίνει άμεσα στο διορισμό των ανωτέρω.

Σε κάθε περίπτωση μπορεί να γίνεται πληρωμή δαπανών για επείγουσες ανάγκες της περιουσίας από χρηματικά ποσά κατατεθειμένα σε πιστωτικά ιδρύματα ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.), με την προσκόμιση, κατά αναλογία του αρ. 23, α) αντιγράφου της διαθήκης, πιστοποιητικού δημοσίευσής της και πιστοποιητικού ότι δεν δημοσιεύθηκε άλλη διαθήκη ή αντιγράφου του εγγράφου δωρεάς και β) αντιγράφου του προσωρινού διορισμού. Τα αναλαμβανόμενα ποσά βεβαιώνονται και εισπράττονται ενώ μετά τη λήξη της προσωρινής διοίκησης ο αρμόδιος υπάλληλος προβαίνει σε λογοδοσία. Για τις δαπάνες που πιθανό να χρειαστούν και εφόσον δεν υπάρχουν μετρητά στο ενεργητικό, η πληρωμή γίνεται σε βάρος των πιστώσεων της παρ.1. του άρθρου 65.

Επί του άρθρου 6

Με το άρθρο 6 συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών Κεντρικό Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών (στο εξής ΚΣΚΠ), ορίζονται τα μέλη και ο τρόπος υπόδειξής τους και εισάγονται παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του Ν. 2690/1999, σχετικά με την συγκρότηση και λειτουργία των συλλογικών διοικητικών οργάνων.

Με την παρ. 1 ορίζεται η σύσταση του ΚΣΚΠ, η οποία είναι πενταμελής, αναλόγως δε της φύσεως των προς συζήτηση θεμάτων, μπορεί να καλούνται υπάλληλοι Υπουργείων, οι οποίοι μετέχουν στη συζήτηση χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Με την παρ. 2 καθορίζονται ειδικότερα τα της υπόδειξης των μελών που δεν είναι υπάλληλοι του ΥπΟικ.

Με την παρ. 3 ορίζεται τριετής θητεία των μελών του ΚΣΚΠ, που μπορεί ν' ανανεώνεται για μια μόνο φορά (με εξαίρεση τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Κοινωφελών Περιουσιών). Εξ άλλου η θητεία των μελών παρατείνεται και μετά την τριετία μέχρι την αντικατάστασή τους, ούτως ώστε να μην διαταράσσεται η λειτουργία του Συμβουλίου και κατ'επέκταση της υπηρεσίας. Το Συμβούλιο μπορεί, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο Ν. 2690/1999, να λειτουργήσει έγκυρα μέχρι την αντικατάσταση μελών του τα οποία εξέλιπαν ή αποχώρησαν για οποιονδήποτε λόγο ή απώλεσαν την ιδιότητα βάσει της οποίας ορίστηκαν, εφόσον τα λοιπά μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία.

Με την παρ. 4 ρυθμίζονται θέματα των εισηγήσεων προς το Συμβούλιο και με την παρ. 5 επισημαίνεται η συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 13, 14 και 15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999).

Επί του άρθρου 7

Με το άρθρο 7 ορίζονται οι γνωμοδοτικές αρμοδιότητες του ΚΣΚΠ και επανακαθορίζεται ο ρόλος του κατά τρόπο ουσιαστικό, με σκοπό να διευκολυνθεί η ταχεία διεκπεραίωση των διαδικασιών από τις αρμόδιες αρχές. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, το ΚΣΚΠ ανάγεται σε συμπαραστάτη της Διοίκησης που παρεμβαίνει, εκ του νόμου, σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις, όταν η δυσκολία ή το οικονομικό αντικείμενο της υπόθεσης το απαιτούν. Έτσι, εκτός των περιπτώσεων που ρητά προβλέπεται στο νόμο (ελάχιστες σε σχέση με τα προϊσχύσαντα) ορίζεται η υποχρεωτική γνωμοδότηση του Συμβουλίου σε περιπτώσεις αποδοχής, αποποίησης, εκποίησης και αξιοποίησης μεγάλων σχετικά περιουσιών, ώστε να καταστεί ουσιαστική η λειτουργία των αρμοδίων υπηρεσιών που διαχειρίζονται τα θέματα των κοινωφελών περιουσιών. Διευκρινίζεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών, ως αρμόδια αρχή, έχει την εξουσία να ζητά τη γνώμη του Συμβουλίου κάθε φορά που το κρίνει αναγκαίο, κατόπιν σχετικής εισηγήσεως της αρμόδιας υπηρεσίας ή και χωρίς αυτήν.

Θεσπίζεται επίσης για πρώτη φορά η αρμοδιότητα γνωμοδότησης για την επίλυση θεμάτων γενικότερης σημασίας που παραπέμπονται σε αυτό από τα Συμβούλια Κ.Π. των Α. Δ ώστε το Κεντρικό Συμβούλιο να αποκτήσει οιονεί συντονιστικό ρόλο για την ενιαία προσέγγιση και επίλυση των προβλημάτων που αναφύονται.

Επί του άρθρου 8

Με το άρθρο 8 ορίζονται τα της συγκρότησης και λειτουργίας των Συμβουλίων Κοινωφελών Περιουσιών της Α.Δ και οι γνωμοδοτικές τους αρμοδιότητες, κατ' αντιστοιχία προς τα προβλεπόμενα για το Κ.Σ.Κ.Π.

Προβλέπεται εξ άλλου η δυνατότητα έκδοσης Π.Δ. για την περαιτέρω αποκέντρωση της λειτουργίας των ΣΚΠ των Α.Δ σε επίπεδο Περιφέρειας.

Να σημειωθεί ότι όπου στο άρθρο αναφέρεται «Περιφερειακό Συμβούλιο νοείται το «Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών Αποκεντρωμένης Διοίκησης»

Προς διευκόλυνση όλων των ενδιαφερομένων παρατίθενται τα θέματα για τα οποία το εκάστοτε αρμόδιο Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών γνωμοδοτεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα:

- Ορισμός αρμόδιας αρχής σε περίπτωση διαφωνίας (αρ. 2 παρ. 5)

- Για κάθε θέμα που παραπέμπεται στο Συμβούλιο από τον Υπουργό Οικονομικών (άρ. 7) (αφορά μόνο το Κεντρικό Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών.)
- Για την επίλυση θεμάτων γενικότερης σημασίας τα οποία παραπέμπονται σε αυτό από το Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών των Α.Δ., προκειμένου να υπάρξει ενιαία αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών (άρθρο 7) (αφορά μόνο το Κεντρικό Συμβούλιο Κοινωφελών Περιουσιών.)
- Για κάθε θέμα που παραπέμπεται στο Συμβούλιο από τον Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης (άρθρο 8 παρ. 5) (αφορά μόνο τις Α.Δ.)
- Αποδοχή ή αποποίηση περιουσίας υπέρ του Δημοσίου για αξία άνω των 100.000€ (αρ.3 παρ.1 & αρ.7)
- Απόφαση εκποίησης κινητού ή ακινήτου με άλλο τρόπο από τον οριζόμενο στο άρθρο 24 παρ. 2 (αρ. 24 παρ. 2)
- Έγκριση εκποίησης ακινήτων (αξιοποίησης) αξίας άνω των 500.000 € (άρθρα 7 &, 24)
- Έγκριση αναβολής πληρωμής χρεών περιουσίας κατά τη φάση της εκκαθάρισης (αρ. 26 παρ. 3)
- Ανάθεση εκκαθάρισης περιουσίας κατά τον Αστικό Κώδικα όταν συγκληρονόμος είναι το Δημόσιο (αρ. 29 παρ.2).
- Έγκριση επένδυσης διαθεσίμων (αρ. 35 παρ.1)
- Έγκριση μακροχρόνιας μίσθωσης ακινήτου (αρ. 42 παρ.4)
- Τελική έγκριση αξιοποίησης ακινήτου αξίας άνω των 500.000 € με αντιπαροχή (άρθρο 42 § 4) (αφορά μόνο τις Α.Δ.)
- Την έγκριση ανταλλαγής ακινήτων αξίας άνω των 500.000 €
- Την έγκριση αξιοποίησης ακινήτων με αντιπαροχή αξίας άνω των 500.000 €
- Επιλογή κοινωφελούς σκοπού ή έργου σε περίπτωση αδυναμίας επιλογής ή υποβολής δήλωσης από τους εκτελεστές διαθηκών ή η επιλογή έχει ανατεθεί στο Δημόσιο (άρθρο 43 § 1)
- Ερμηνεία του σκοπού περιουσίας που καταλείπεται σε νομικό πρόσωπο ως ειδικού ή μη και επί όμοιου σκοπού με αυτόν του νομικού προσώπου ερμηνεία ως προς το όργανο διοίκησης της κοινωφελούς περιουσίας (άρθρο 50 § 3)
- Έγκριση κανονισμού Ανάθεσης και Εκτέλεσης Έργων (αρ. 58 παρ.5)
- Καταλογισμός δαπανών (αρ. 60 παρ. 3)
- Αναγνώριση κληρονομιάς ως σχολάζουσας (αρ. 62 παρ. 1)
- Αναγνώριση κληρονομικού δικαιώματος τρίτου (αρ. 62 παρ. 3)
- Έγκριση διαχείρισης κινητών αξιών ή μετρητών από επικαρπωτή ή βεβαρημένο (άρθρο 67 § 3)

- Επιβολή προστίμων (αρ. 71 παρ. 3)
- Έγκριση κατάρτισης συμβιβασμού ή κατάργησης δίκης (άρθρο 74)

Επί του άρθρου 9

Με το άρθρο 9 προβλέπεται η δυνατότητα ορισμού αποζημίωσης των μελών των Συμβουλίων για τη συμμετοχή τους σ' αυτά, εντός των ορίων του άρθρου 21 του Ν.4024/2011.

Επί του άρθρου 10

Στο άρθρο 10 επαναλαμβάνονται η συνταγματική επιταγή του άρθρου 109, παρ. 1, του Συντάγματος, περί υποχρέωσης επακριβούς τήρησης της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή όπως δηλώνεται στη συστατική πράξη, τόσο σχετικά με το σκοπό και τον τρόπο αξιοποίησης της περιουσίας, όσο και του τρόπου διοίκησης αυτής (όπως κρίθηκε νομολογιακά).

Οποιαδήποτε αμφιβολία και αμφισβήτηση περί την τήρηση της βούλησης του διαθέτη ή δωρητή επιλύεται από το κατά το άρθρο 825 του ΚΠολΔ αρμόδιο δικαστήριο, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 3 του νόμου είναι πλέον το Εφετείο της έδρας της Α.Δ που εποπτεύει την κοινωφελή περιουσία (αν αρμόδιος είναι ο Υπουργός Οικονομικών, το Εφετείο Αθηνών).

Με την παρ. 3 ορίζεται, κατ' αντιστοιχίαν προς τη συνταγματική επιταγή (109 παρ. 2), η δυνατότητα επωφελέστερης αξιοποίησης της καταλειπόμενης περιουσίας ή και αξιοποίησης για άλλο κοινωφελή σκοπό, σε περίπτωση διαπίστωσης του ανέφικτου της υλοποίησης του σκοπού του διαθέτη και πάλι με δικαστική απόφαση.

Ορίζεται εξ άλλου ότι αν, μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης για την αλλαγή του τρόπου αξιοποίησης, ο υποδειχθείς από το δικαστήριο τρόπος κατέστη για οποιονδήποτε λόγο ανέφικτος, μπορεί να γίνει αξιοποίηση της περιουσίας σύμφωνα με τον τρόπο που περιέγραψε ο διαθέτης ή ο δωρητής, χωρίς να απαιτείται η έκδοση νέας δικαστικής απόφασης, με απόφαση του οργάνου διοίκησης της περιουσίας που κοινοποιείται στην αρμόδια αρχή εντός τριάντα (30) ημερών από το χρόνο επέλευσης του γεγονότος που κατέστησε ανέφικτη της εφαρμογή της δικαστικής απόφασης (πχ. έκδοση απόφασης χαρακτηρισμού διατηρητέου για ακίνητο το οποίο σύμφωνα με την δικαστική απόφαση έπρεπε να κατεδαφιστεί και να δοθεί αντιπαροχή).

Με τη ρύθμιση της παρ. 4 ενισχύεται η διαφάνεια γύρω από τις δίκες που επιδιώκουν την επωφελέστερη αξιοποίηση της περιουσίας και εκσυγχρονίζεται το σύστημα δημοσιότητας με την υποχρέωση ανάρτησης περίληψης της σχετικής αίτησης στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής. Η αίτηση στο δικαστήριο υποβάλλεται από την αρμόδια αρχή ή από κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον (εξυπακούεται και από το όργανο διοίκησης της κοινωφελούς περιουσίας). Αναλυτικότερα ανά περίπτωση οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν είναι οι κάτωθι:

1^η Περίπτωση – Αίτηση με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής

Αίτηση στο δικαστήριο από την αρμόδια αρχή μετά από προηγούμενη ακρόαση του οργάνου διοίκησης της περιουσίας προκειμένου να εκφράσει τις απόψεις του επί του περιεχομένου της αίτησης. Προκειμένου να ακολουθείται μία τυπική διαδικασία για την προαναφερόμενη ακρόαση συνίσταται η δημιουργία μίας ομάδας ακρόασης στην αρμόδια αρχή η οποία θα αποτελείται από τον: α) Προϊστάμενο της Δ/σης Κοινοφελών Περιουσιών, β) τον Προϊστάμενο του Τμήματος που χειρίζεται τη συγκεκριμένη υπόθεση & γ) υπάλληλο του τμήματος που είναι και ο χειριστής της υπόθεσης. Για την ακρόαση θα ακολουθούνται τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Να σημειωθεί ότι οι παραπάνω απόψεις δεν δεσμεύουν την αρμόδια αρχή περί του τελικού κειμένου της αίτησης. Κατόπιν της ακρόασης συντάσσεται έγγραφο προς το Νομικό Συμβούλιο προκειμένου να προβεί στις σχετικές ενέργειες για την αίτηση προς το αρμόδιο δικαστήριο.

2^η Περίπτωση – Αίτηση από κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο

Στην περίπτωση που η αίτηση υποβληθεί από κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον αυτή υποχρεωτικά κοινοποιείται στην αρμόδια αρχή, επί ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως.

Περίληψη της υποβληθείσας αίτησης αναρτάται στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής έναν (1) τουλάχιστο μήνα πριν τη δικάσιμο και παραμένει αναρτημένη μέχρι και την προηγούμενη ημέρα της δικάσιμου. Σε περίπτωση αναβολής της δίκης η ανάρτηση της αίτησης επαναλαμβάνεται. Η ίδια περίληψη τοιχοκολλάται στο κατάστημα της έδρας της Α.Δ, του Δήμου και της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας της έδρας της διοίκησης της περιουσίας και αναρτάται στο διαδικτυακό τους τόπο (εφόσον υπάρχει). Στην περίπτωση που η αίτηση υποβληθεί από κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον η κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή θα πρέπει να γίνεται έγκαιρα ώστε να τηρούνται οι χρόνοι ανάρτησης.

Ενδεικτικοί τρόποι αξιοποίησης είναι π.χ. η αντιπαροχή, η μακροχρόνια μίσθωση, η τοποθέτηση μονάδων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κλπ.

Μετά την έκδοση της δικαστικής απόφασης περί επωφελέστερης ή ασφαλέστερης αξιοποίησης της περιουσίας δεν απαιτείται ειδικότερη απόφαση της αρμόδιας αρχής.

Τέλος με την παρ. 5 εισάγεται εξαιρετική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της αρμόδιας αρχής για περιουσίες αξίας μικρότερης των 20.000€ και χάριν επιτάχυνσης των σχετικών δικών. Για λόγους οικονομίας εξ άλλου, οι σχετικές δίκες διεξάγονται χωρίς υποχρεωτική παρουσία δικηγόρου.

Επί του άρθρου 11

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζονται δικονομικά θέματα εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης που

διατάσσει την επωφελέστερη αξιοποίηση της περιουσίας. Ειδικότερα:

Με την παρ. 1 τάσσεται προθεσμία ενός (1) έτους από την τελεσιδικία της δικαστικής απόφασης για την υποβολή πρότασης τροποποίησης του οργανισμού ή του καταστατικού του διοικούντος και διαχειριζόμενου την περιουσία νομικού προσώπου εφόσον αυτό απαιτείται. Πριν την τροποποίηση του οργανισμού ή καταστατικού, η αξιοποίηση της περιουσίας συνεχίζει, κατ' αρχήν, να διενεργείται με τον τρόπο που έταξε ο διαθέτης ή δωρητής, εκτός από τις περιπτώσεις που λόγοι κατεπείγοντος επιτάσσουν την εκτέλεση της δικαστικής απόφασης πριν την τροποποίηση (βλέπε Αιτιολογική Έκθεση). Η παράγραφος αυτή δεν έχει εφαρμογή στην περίπτωση που η δικαστική απόφαση αφορά αποκλειστικά μεταβολή περιουσιακών στοιχείων καθώς δεν απαιτείται τροποποίηση του κανονισμού. Σε περίπτωση που θα παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία θα επιβληθούν κυρώσεις του αρ. 71, ενώ η αρμόδια αρχή θα προωθήσει αυτεπάγγελα την τροποποίηση του καταστατικού/οργανισμού σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο αρ. 51.

Με την παρ. 2 προβλέπονται λεπτομέρειες λήψης και εκτέλεσης της δικαστικής απόφασης του άρθρου 10 που εκδίδεται μετά από σχετική αίτηση για τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων κοινωφελούς ιδρύματος σε άλλο. Πρόκειται για ειδικότερη περίπτωση εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 10, όταν ζητείται από το δικαστήριο να αποφανθεί ότι η βούληση του διαθέτη ή δωρητή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, για οποιοδήποτε λόγο, καθόλου ή κατά το μεγαλύτερο μέρος της, μέσω του υφιστάμενου ιδρύματος και να καθορίσει τον τρόπο της επωφελέστερης ή ασφαλέστερης αξιοποίησης της περιουσίας μέσω της διάθεσης των περιουσιακών του στοιχείων σε άλλο ίδρυμα. Στην περίπτωση αυτή, το ίδρυμα που πρόκειται να αποκτήσει την περιουσία προσεπικαλείται υποχρεωτικά στη δίκη, προκειμένου να λάβει εγκαίρως γνώση της σκοπούμενης διάθεσης και να προβάλει αντιρρήσεις.

Τα κινητά περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται αυτοδικαίως με την έκδοση της τελεσιδικής απόφασης και τα ακίνητα με τη μεταγραφή της κατ'άρθρο 1192 Αστικού Κώδικα.

Το ίδρυμα προς το οποίο μεταβιβάζονται τα στοιχεία υπεισέρχεται αυτοδικαίως στα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις έννομες σχέσεις του μεταβιβάζοντος ιδρύματος με τρίτους, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο πρόσωπό του χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται δήλωση περί επανάληψής τους.

Μέχρι τη συντέλεση της μεταβίβασης διατηρείται η ευθύνη της διοίκησης του μεταβιβάζοντος ιδρύματος για τη διαχείριση της μεταβιβαζόμενης περιουσίας.

Στην περίπτωση που εξετάζει το παρόν άρθρο η περιουσία μετά την παράδοσή της στο άλλο ίδρυμα θα ενσωματώνεται στη λοιπή περιουσία αυτού εκτός αν το δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω η παράγραφος 2 του παρόντος άρθρου αφορά τις εξής περιπτώσεις: α) κατάργηση ιδρύματος και μεταβίβαση της περιουσίας του σε άλλο κοινωφελές

ίδρυμα χωρίς απαραίτητα το δεύτερο να εξυπηρετεί τους ίδιους κοινωφελείς σκοπούς, β)μεταβίβαση τμήματος μόνο της περιουσίας Ιδρυμάτων ή κεφαλαίων αυτοτελούς διαχείρισης χωρίς διάλυση αυτού.

Σημειώνεται ότι όταν οι κοινωφελείς περιουσίες εποπτεύονται από διαφορετικές αρχές, η προβλεπόμενη δημοσιότητα της παρ.4 του αρ. 10 θα αφορά και τις δύο αρχές (ανάρτηση σε δύο ιστοσελίδες κλπ.)

Κεφάλαιο Β' (άρθρα 12 έως 15)

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β (άρθρα 12 έως 15), συνιστάται Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών (Μητρώο Εθνικών Κληροδοτημάτων, όπως ονομάζεται στο άρθρο 109 του ισχύοντος Συντάγματος) και τίθενται οι απαραίτητες για τη λειτουργία του ρυθμίσεις. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού εφαρμόζονται σε όλες τις κοινωφελείς περιουσίες του κώδικα. Το Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών όπως και Σχολαζουσών Κληρονομιών θα τηρούνται σε μία βάση δεδομένων η οποία θα είναι εγκατεστημένη στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών και η είσοδός τους σε αυτά θα γίνεται μέσω διαδικτυακής εφαρμογής που θα υλοποιηθεί με το έργο Ψ.Υ.ΔΗ.ΠΕ.Ε.Κ. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 12

Με το άρθρο 12 καθιερώνεται το Μητρώο Κοινωφελών Περιουσιών (Μητρώο Εθνικών Κληροδοτημάτων) και ορίζονται οι αρμόδιες για την τήρησή του αρχές.

Με την παρ. 1 ορίζεται η συγκρότηση του Μητρώου στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά οι περιουσίες του Κώδικα.

Σύμφωνα με την παρ. 2, η Διεύθυνση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών (όπως μετονομάστηκε με το άρθρο 81) λειτουργεί ως κεντρική Υπηρεσία Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών και έχει την αρμοδιότητα για την αρχική εγγραφή στο Μητρώο και για κάθε μεταγενέστερη καταχώριση που αφορά τις κοινωφελείς περιουσίες της αρμοδιότητάς της (κατά τις διακρίσεις του άρθρου 2), καθώς και για την άμεση και κατά χρονική ακολουθία λήψη και αποθήκευση των δεδομένων που διαβιβάζονται.

Εξ άλλου η ίδια Διεύθυνση αποτελεί τον κατά νόμο υπεύθυνο επεξεργασίας, κατά τις διατάξεις του ν. 2472/ 1997 (Α' 50), στις περιπτώσεις που πραγματοποιείται στο Μητρώο επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Κατά την παρ. 3, οι Διευθύνσεις Κοινωφελών Περιουσιών των Α.Δ. λειτουργούν ως ειδικές Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Μητρώου Κ.Π., οι οποίες είναι αρμόδιες για την αρχική καταχώριση (εγγραφή) στο Μητρώο και κάθε μεταγενέστερη πρόσθετη καταχώριση, μεταβολή ή διαγραφή υφιστάμενων καταχωρίσεων που αφορά τις περιουσίες που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους

σύμφωνα με το άρθρο 2. Κάθε κοινωφελής περιουσία υπάγεται σε μία μόνο υπηρεσία Μητρώου, σύμφωνα με την κατανομή αρμοδιοτήτων του άρθρου 2.

Κατά την παρ. 4, οι ως άνω υπηρεσίες Μητρώου, κεντρική και αποκεντρωμένες, έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα να προβαίνουν σε καταχωρίσεις και μεταβολές στο Μητρώο.

Περαιτέρω παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να αναθέσει με διαγωνισμό το έργο της μερικής ή ολικής καταχώρισης των υφιστάμενων, κατά την έκδοση του Κώδικα, στοιχείων σε ιδιώτη ανάδοχο, υπό τις οδηγίες, την εποπτεία και τον έλεγχο των αρμόδιων υπαλλήλων της αρμόδιας αρχής. Μετά την ολοκλήρωση του ως άνω έργου, καθίστανται αποκλειστικά αρμόδιες για την καταχώριση στο Μητρώο η Κεντρική και οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Μητρώου.

Στην παρ. 5 καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών.

Στην παρ. 6 χορηγείται εξουσιοδότηση για την έκδοση Κ.Υ.Α. για την εξ αποστάσεως διασύνδεση του Μητρώου με άλλα ειδικά μητρώα και αρχεία δημόσιων υπηρεσιών και φορέων και για τον καθορισμό των ειδικότερων όρων, των προϋποθέσεων και των τεχνικών λεπτομερειών της διασύνδεσης.

Επί του άρθρου 13

Στην παρ.1 του άρθρου 13 ορίζεται η διάρθρωση του Μητρώου, το οποίο αποτελείται από το Γενικό Ευρετήριο Κοινωφελών Περιουσιών, το Φάκελο και τη Μερίδα.

Σύμφωνα με την παρ. 2, το Γενικό Ευρετήριο Κ.Π. και η Μερίδα τηρούνται ηλεκτρονικά, ως αρχεία μίας ή περισσότερων βάσεων δεδομένων στις οποίες είναι δυνατή η εξ αποστάσεως πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα και οι οποίες χρησιμοποιούνται και ελέγχονται από την Κεντρική Υπηρεσία Μητρώου και τις Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Μητρώου, εγκαθίστανται δε και παρακολουθούνται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων.

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι στο Γενικό Ευρετήριο καταχωρίζονται οι περιουσίες με αλφαβητική σειρά κατά το όνομα του διαθέτη ή δωρητή.

Στην παρ. 4 ορίζεται ότι για κάθε περιουσία καταρτίζεται και τηρείται Φάκελος από την αρμόδια αρχή, με το εξής περιεχόμενο:

- α) Την ονομασία της περιουσίας και τη νομική μορφή που έχει η διαχείρισή της.
- β) Τη συστατική πράξη, τον οργανισμό και τις τυχόν υπάρχουσες δικαστικές αποφάσεις και κανονιστικές πράξεις.
- γ) Τη σύνθεση του (εκάστοτε) Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και στοιχεία σχετικά με τη διοίκηση και εκπροσώπηση της περιουσίας.

δ) Αναλυτική κατάσταση των ακινήτων και κινητών περιουσιακών στοιχείων της περιουσίας, με την αξία καθενός από αυτά, όπως προκύπτει α) για τα ακίνητα είτε από το αντικειμενικό σύστημα καθορισμού των αξιών είτε από εκτίμηση της Δ.Ο.Υ. είτε από εκτίμηση πιστοποιημένου εκτιμητή και β) την τρέχουσα αγοραία αξία όσον αφορά τα κινητά.

ε) τους προϋπολογισμούς, ισολογισμούς και απολογισμούς ή τις λογοδοσίες, κατά περίπτωση.

στ) Άλλα χρήσιμα κατά την κρίση της υπηρεσίας έγγραφα και στοιχεία.

Εξ άλλου φάκελοι των περιουσιών που εποπτεύονται από τον Γενικό Γραμματέα της Α.Δ τηρούνται επίσης και στη Διεύθυνση Κοινοφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών στους οποίους περιέχονται τα στοιχεία α έως δ από τα προαναφερόμενα.

Ορίζεται επίσης ότι ο Φάκελος μπορεί να τηρείται (εκτός από τη φυσική) και σε ηλεκτρονική μορφή, ως αρχείο μίας ή περισσότερων βάσεων δεδομένων, στις οποίες υπάρχει πρόσβαση εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα. Οι τράπεζες αυτές λειτουργούν υπό την εποπτεία της Κεντρικής Υπηρεσίας Μητρώου και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Όταν ο φάκελος τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή, η πρόσβαση στα έγγραφά του γίνεται μέσω της Μεριδας.

Με την παρ. 5 επιβάλλεται υποχρέωση στα όργανα εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών να ενημερώνουν άμεσα και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις μεταβολές των στοιχείων του Φακέλου, με απειλή των συνεπειών των άρθρων 71 παράγραφος 2 και 72 παράγραφος 1, ενώ στοιχεία που δεν έχουν αναγγελθεί έγκαιρα δεν αντιτάσσονται απέναντι στο δημόσιο ή τρίτους.

Με την παρ. 6 ορίζεται η κατάρτιση και τήρηση της Μεριδας, ξεχωριστά για κάθε περιουσία του Κώδικα, το περιεχόμενο της οποίας θα καθορισθεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Τέλος, στην παρ. 7 παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών για τη ρύθμιση κάθε ειδικότερου θέματος και λεπτομερειών σχετικά με την τήρηση της Μεριδας, του Φακέλου και του Γενικού Ευρετηρίου.

Επί του άρθρου 14

Το άρθρο 14 ρυθμίζει θέματα σχετικά με τη λειτουργία και τη δημοσιότητα του Μητρώου.

Σύμφωνα με την παρ. 1, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να καταχωρούν αυτεπαγγέλτως και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο Μητρώο τα προβλεπόμενα εκ του νόμου στοιχεία. Η ημερομηνία έναρξης καταχωρίσεων στα ηλεκτρονικά μέρη του Μητρώου (Γενικό Ευρετήριο και Μεριδα), η οποία θα προηγείται της έναρξης λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος την 01.01.2015, καθώς και αποστολής των στοιχείων σε ψηφιακή μορφή θα οριστούν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Κατά την παράγραφο 2, οι Υπηρεσίες του Μητρώου έχουν υποχρέωση να παράγουν με ευθύνη τους και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, ψηφιακά αντίγραφα των αιτήσεων καταχώρισης, των

καταχωρητέων εγγράφων, των συνοδευτικών εγγράφων και δικαιολογητικών και κάθε άλλου στοιχείου που υποβάλλεται σε αυτές, εφόσον αυτά δεν έχουν ήδη υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή και να τα καταχωρίζουν στο Μητρώο. Όλα τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος.

Κατά την παρ. 3, για την καταχώριση (εγγραφή) στο Μητρώο καταβάλλεται προκαταβολικά από τον υπεύθυνο για τη διοίκηση της περιουσίας τέλος προς την αρμόδια αρχή, το ύψος του οποίου θα καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών. Με την ίδια αυτή απόφαση καθορίζονται και οι λεπτομέρειες της είσπραξης και απόδοσης του τέλους καταχώρισης, τα παραστατικά καταβολής, η διαδικασία ελέγχου του και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Το τέλος αυτό θα αποτελεί κατά πενήντα τοις εκατό (50%) έσοδο του Ειδικού Προϋπολογισμού του άρθρου 34 και κατά το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) έσοδο της αρμόδιας αρχής, η οποία διαθέτει τα έσοδα αποκλειστικά για τους σκοπούς λειτουργίας του Μητρώου.

Με την παρ. 4 ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία διόρθωσης και μεταβολών εν γένει των καταχωρήσεων στο Μητρώο, είτε με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής (αυτεπαγγέλτως), είτε μετά από αίτηση των οργάνων εκκαθάρισης και διοίκησης των περιουσιών.

Η παρ. 5 ρυθμίζει θέματα χορήγησης αντιγράφων των εγγράφων που καταχωρούνται στη Μεριδα, προς κάθε ενδιαφερόμενο, ή και εγγράφων που υπάρχουν στο Φάκελο αλλά δεν καταχωρούνται στη μερίδα, αν ο αιτών αποδείξει την συνδρομή ειδικού εννόμου συμφέροντος έναντι ενιαίου ειδικού τέλους, που θα καθορισθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών και θα αποτελεί έσοδο της αρμόδιας υπηρεσίας τήρησης του Μητρώου. Τα αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά χορηγούνται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή μέχρι την 1.1.2015 και αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή, μετά την ημερομηνία αυτή στους αιτούντες. Λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής θα οριστούν με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Στην παρ. 7 προβλέπεται η έκδοση Κ.Υ.Α. για τη ρύθμιση θεμάτων εξ αποστάσεως πρόσβασης στα ηλεκτρονικά αρχεία του Μητρώου και αυτοδύναμης ανάκτησης των αποθηκευμένων, σε αυτά, δεδομένων από ενδιαφερόμενους, καθώς και την πληρωμή τέλους για την πρόσβαση αυτή.

Τέλος με την παρ. 8, χορηγείται επίσης εξουσιοδότηση για την έκδοση Κ.Υ.Α. με αντικείμενο τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και δημοσιότητας του Μητρώου.

Στην παρ. 9 τίθεται προθεσμία (1-1-2015) για την έναρξη της λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος του Μητρώου, προθεσμία που μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Επί του άρθρου 15

Στο άρθρο 15 προβλέπονται οι ενέργειες για την αρχική καταχώριση των στοιχείων των περιουσιών στο Μητρώο καθώς και η τύχη των περιουσιών που δεν αναγγέλλονται.

Ειδικότερα, κατά την παρ. 1, το όργανο διοίκησης των υφιστάμενων, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, περιουσιών οφείλει να αναγγείλει την ύπαρξή τους στην αρμόδια (σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 2) αρχή εντός 3 μηνών (μέχρι 10-2-2014) και να προσκομίσει εντός 6 μηνών από την αναγγελία (μέχρι 10-8-2014) όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την κατάρτιση των φακέλων σύμφωνα με το άρθρο 12. Πρόκειται δηλαδή για διαδικασία αυτοαπογραφής των υφιστάμενων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, περιουσιών προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πλήρες Μητρώο αλλά και πλήρης φάκελος για κάθε περιουσία (κοινωφελείς περιουσίες υπό εκκαθάριση, ιδρύματα, κεφάλαια αυτοτελούς διαχείρισης). Σε περίπτωση μη τήρησης οποιασδήποτε εκ των ανωτέρω προθεσμιών επιβάλλονται στους υπεύθυνους οι κυρώσεις της παρ.2. περ. α του αρ. 71 δηλ. πρόστιμο μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) €. Ειδικά αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των έξι (6) μηνών και δεν είναι δυνατή η συμπλήρωση του φακέλου κατά την παρ.4, οι περιουσίες θεωρούνται αυτοδικαίως διαλυθείσες, το αρμόδιο δε δικαστήριο του άρθρου 10 αποφασίζει για την περαιτέρω αξιοποίησή τους, μετά από αίτηση του Δημοσίου ή όποιου έχει έννομο συμφέρον. Στην περίπτωση που είναι δυνατή η συμπλήρωση του φακέλου κατά την παρ.4, ακόμα και αν η περιουσία δεν έχει αναγγελθεί, επιβάλλονται τα πρόστιμα η περιουσία όμως δεν θεωρείται αυτοδικαίως διαλυθείσα. Οι περιουσίες οι οποίες θεωρούνται αυτοδικαίως διαλυθείσες μπορούν, επί παραδείγματι, πάντοτε κατόπιν αποφάσεως του Δικαστηρίου, είτε να περιέλθουν στο Κράτος είτε να διατεθούν υπέρ υφιστάμενων ή μελλοντικών ιδρυμάτων για την εξυπηρέτηση του ίδιου ή διαφορετικού κοινωφελούς σκοπού. Σημειώνεται ότι η αυτοδικαίη διάλυση των περιουσιών λαμβάνει χώρα ακόμα και στην περίπτωση που αυτές έχουν τη μορφή σωματείου ή ιδρύματος, κατά παρέκκλιση των διατάξεων 103, 104, 105, 117 και 118 ΑΚ.

Από τις παραπάνω ρυθμίσεις καθίσταται αντιληπτό ότι για την εξακρίβωση των περιουσιών που δεν αναγγέλλθηκαν και, συνεπώς, την εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 15 απαιτείται η αντιπαραβολή των στοιχείων που διαθέτουν οι αρμόδιες αρχές κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου με τα στοιχεία που θα αναγγελθούν.

Σύμφωνα με την παρ. 4 επιβάλλεται υποχρέωση στην αρμόδια αρχή να συμπληρώσει αυτεπαγγέλτως τους φακέλους περιουσιών και το Μητρώο με τα στοιχεία που έχει στην κατοχή της. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η αρμόδια αρχή πρέπει να προβεί στη συγκέντρωση των στοιχείων που έχει στην κατοχή της για τις υφιστάμενες περιουσίες και στην αντιπαραβολή τους με τα στοιχεία της αναγγελίας (αν βεβαίως έχει γίνει αναγγελία), ώστε η διαδικασία αυτοαπογραφής της παρ. 1 και η διαδικασία ελέγχου και συμπλήρωσης να βαίνουν παράλληλα. Με τον τρόπο αυτό η αυτοδικαίη συμπλήρωση εκ μέρους της αρμόδιας αρχής θα μπορέσει να ολοκληρωθεί εντός της

εξαμηνιαίας προθεσμίας που τάσσει η παρ. 4. Εντούτοις λαμβάνοντας υπόψη ότι το πληροφοριακό σύστημα του Μητρώου πρέπει να τεθεί σε λειτουργία το αργότερο την 01.01.2015 σύμφωνα με την παρ.9 του αρ.14 οι αρμόδιες αρχές πρέπει να ξεκινήσουν άμεσα την συμπλήρωση των φακέλων προκειμένου να καταστεί εφικτή η τήρηση της ανωτέρω ημερομηνίας.

Στην παρ. 5 ρυθμίζεται το θέμα της καταχώρησης στο Μητρώο των περιουσιών που θα συσταθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, οπότε η ευθύνη δημιουργίας φακέλου, τήρησης και ενημέρωσης του Μητρώου, βαρύνει τις αρμόδιες αρχές.

Τέλος η φόρμα αναγγελίας καθώς και τα απαιτούμενα προς συμπλήρωση του φακέλου στοιχεία βρίσκονται ανηρτημένα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών (www.minfin.gr). Η συμπλήρωση της φόρμας καθώς και η αποστολή των συγκεκριμένων στοιχείων που περιγράφονται είναι υποχρεωτική για όλες τις κοινωφελείς περιουσίες ανεξαρτήτως αρμόδιας αρχής. Τούτο είναι αναγκαίο καθώς η αυτόνομη καταγραφή των κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών από τις κατά τόπους αρμόδιες αρχές θα οδηγήσει σε μία ανομοιόμορφη αποτύπωση αυτών, γεγονός που θα προκαλέσει δυσχέρειες στη μεταγενέστερη εφαρμογή του Μητρώου. Για τη δεύτερη φάση συμπλήρωσης του φακέλου θα εκδοθεί νέα ανακοίνωση από την Δ/ση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών στην οποία θα επισυνάπτονται ηλεκτρονικά αρχεία (φόρμες) προς συμπλήρωση με τα απαραίτητα στοιχεία για τη δημιουργία του μητρώου.

Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 16–21)

Στο κεφάλαιο Γ' (άρθρα 16–21) περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν κυρίως τους εκκαθαριστές, εκτελεστές διαθηκών, διοικητές ιδρυμάτων και κηδεμόνες σχολαζουσών κληρονομιών. Οι περισσότερες από αυτές τις διατάξεις, που αφορούν στο διορισμό, την αποδοχή, την ανικανότητα για διορισμό, την έκπτωση, την αντικατάσταση και την παραίτηση είναι κοινής εφαρμογής. Προβλέπεται εξ άλλου για πρώτη φορά η ανάθεση διαχειριστικών ελέγχων σε ελεγκτικές εταιρίες προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση ουσιαστικού ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης των περιουσιών.

Επί του άρθρου 16

Στο άρθρο 16 ρυθμίζεται η κατάρτιση και τήρηση Μητρώου στο οποίο θα εγγράφονται, μετά από αίτησή τους, πρόσωπα, φυσικά και νομικά, που επιθυμούν την άσκηση καθηκόντων εκτελεστών διαθηκών, εκκαθαριστών και διαχειριστών κοινωφελών περιουσιών ή ιδρυμάτων και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών. Με την εισαγόμενη διοικητική διαδικασία ορισμού καταργείται ο δικαστικός ορισμός των προσώπων αυτών που ίσχυε μέχρι σήμερα. Στην παρ. 6 του άρθρου 82 εισάγεται εξ άλλου μεταβατική ρύθμιση για τον ορισμό των πιο πάνω προσώπων, μέχρι την συγκρότηση του Μητρώου.

Όταν προκύπτει ανάγκη διορισμού προσώπων είναι υποχρεωτικός ο διορισμός από το Μητρώο, ύστερα από κλήρωση, προσώπων που έχουν την επαγγελματική τους έδρα στον τόπο άσκησης των σχετικών καθηκόντων (σε επίπεδο νομού), ενώ η αποδοχή του διορισμού είναι υποχρεωτική, επί ποινή διαγραφής από το Μητρώο. Εξάιρεση εισάγεται αποκλειστικά και μόνο σε περίπτωση ανάγκης διορισμού από την αρχή προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου (εφόσον ο ορισμός προβλέπεται από την συστατική πράξη), οπότε η Διοίκηση επιλέγει χωρίς κλήρωση, πρόσωπο με τις κατάλληλες γνώσεις και εμπειρία που, κατά περίπτωση, απαιτούνται.

Είναι ευνόητο ότι ανάγκη διορισμού από το Μητρώο θα προκύπτει στις περιπτώσεις που προβλέπει ο κώδικας, όπως, ιδίως, όταν δεν ορίζεται εκτελεστής, εκκαθαριστής ή διαχειριστής με τη συστατική πράξη (άρθρο 17 παρ. 1), δεν υπάρχει πρόβλεψη για την αντικατάσταση του ορισθέντα με τη συστατική πράξη (άρθρο 19 παρ. 2), ο νόμιμος αναπληρωτής του ορισθέντα με τη συστατική πράξη κωλύεται, ή αποποιείται ή παραιτείται και δεν υπάρχει αναπληρωτής (άρθρο 19 παρ. 3) ή είναι ανέφικτος ο ορισμός αντικαταστάτη σύμφωνα με τις προβλέψεις της συστατικής πράξης (άρθρο 19 παρ. 6).

Με την παρ. 2 ορίζονται τα προσόντα που πρέπει να διαθέτουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα για την εγγραφή στο Μητρώο. Η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών σχετικά με τον καθορισμό της λεπτομερειών για την προκήρυξη, καθώς και την κατάρτιση του μητρώου έχει ήδη εκδοθεί (αρ. πρωτ. ΔΚΠ1198619ΕΞ2013/30.12.2013) και αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών (www.minfin.gr, Ενότητα: Αποφάσεις & Εγκύκλιοι, Υποενότητα:Υπ. Οικονομικών).

Με την παρ. 3 ορίζεται ότι για τις περιουσίες που η αξία τους υπερβαίνει τα 3 εκατομμύρια € ορίζεται ως εκκαθαριστής, κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς ή εκτελεστής διαθήκης νομικό πρόσωπο από τα εγγεγραμμένα στο Μητρώο, αν κριθεί από την αρμόδια αρχή ότι συντρέχουν αυξημένες απαιτήσεις τεχνογνωσίας και ικανοτήτων, χωρίς να απαγορεύεται στην περίπτωση αυτή και ο ορισμός φυσικού προσώπου.

Η αρμόδια αρχή έχει το δικαίωμα να αντικαταστήσει τον ορισθέντα στις κάτωθι περιπτώσεις:

- αν μετά από 18 μήνες άσκησης του λειτουργήματος ο εκτελεστής ή ο εκκαθαριστής κλπ δεν ολοκληρώσει το έργο του ή δε σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο. Όταν αναφερόμαστε σε ικανοποιητική πρόοδο θα πρέπει να αιτιολογείται από τα ανωτέρω πρόσωπα γιατί δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία εντός 18μήνου. Η αρμόδια αρχή θα εκτιμά τους λόγους της καθυστέρησης καθώς και την πρόοδο που έχει σημειωθεί προκειμένου να εκτιμηθεί αν πρέπει να αντικατασταθεί ή όχι. Ουσιαστικά θα σταθμίζονται σε κάθε περίπτωση η πρόοδος του έργου σε συνδυασμό με το μέγεθος και την πολυπλοκότητά του. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο ότι το 18μηνο από τον ορισμό αποτελεί σημείο ελέγχου για τις

αρμόδιες αρχές.

- αν προκύψει κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης η περίπτωση της παρ.3 δύναται να αντικατασταθεί το ήδη διορισμένο κατά τις διατάξεις της παρ.2 φυσικό πρόσωπο από νομικό πρόσωπο.

Σε κάθε περίπτωση το ορισμένο με κλήρωση φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να ειδοποιήσει άμεσα μόλις διαπιστώσει ότι η περιουσία υπερβαίνει τα 3.000.000€ την αρμόδια αρχή.

Με την παρ. 4 ορίζεται ότι τα φυσικά πρόσωπα που αποδέχονται το διορισμό τους για την άσκηση καθηκόντων της παρ. 1 υποχρεούνται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους καθώς και τρία χρόνια μετά την ολοκλήρωση του έργου τους ή την τυχόν διαγραφή τους από το Μητρώο να υποβάλουν δήλωση περιουσιακής κατάστασης. Ως ολοκλήρωση του έργου τους νοείται ή έγκριση της οριστικής λογοδοσίας τους.

Τέλος, με την παρ. 5 ορίζεται ως κύρωση για τους εγγεγραμμένους στο Μητρώο (φυσικά και νομικά πρόσωπα) η διαγραφή τους, είτε με αίτησή τους είτε και για υπαίτια παραβίαση των υποχρεώσεών τους.

Επί του άρθρου 17

Με το άρθρο 17 ορίζονται οι περιπτώσεις ορισμού εκκαθαριστή της κληρονομίας είτε από το Δημόσιο, όταν αυτό είναι κληρονόμος, κληροδόχος, ή δωρεοδόχος χωρίς όρο, είτε όταν με την πράξη διάθεσης κοινωφελούς περιουσίας δεν ανατίθεται η εκκαθάριση ή η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου στον κληρονόμο ή κληροδόχο ή εκτελεστή ή άλλο πρόσωπο.

Με την παρ. 1 ρυθμίζονται η διαδικασία του διορισμού του εκκαθαριστή, με απόφαση της αρμόδιας αρχής, από το Μητρώο του άρθρου 16 και η αποδοχή του διορισμού του, ενώ σε περίπτωση άρνησης του διορισμού (ρητή ή και σιωπηρή, με την άπρακτη πάροδο της τιθέμενης προθεσμίας) προβλέπεται ως ποινή η διαγραφή του από το Μητρώο.

Στην παρ. 2 ορίζεται ότι αν με τη διαθήκη δεν ορίζεται εκτελεστής, πρέπει να δηλώσουν ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος που βαρύνεται με την εκτέλεση κοινωφελούς σκοπού ή έργου και ο διοικητής συνιστώμενου κοινωφελούς ιδρύματος, αν αποδέχονται την ανάληψη των καθηκόντων του εκτελεστή, με έγγραφη δήλωση προς την αρμόδια αρχή.

Με την παρ. 3 ορίζεται ότι τα φυσικά πρόσωπα που διορίζονται στα καθήκοντα των άρθρων 16 έως 21 δεν επιτρέπεται να διοριστούν εκ νέου (άρα λοιπόν δεν μετέχουν σε κληρώσεις για διορισμό), πριν την ολοκλήρωση του έργου που ανέλαβαν και την έγκριση της λογοδοσίας τους.

Αντίστοιχος περιορισμός ισχύει και για πρόσωπα τα οποία έχουν διορισθεί πριν την εφαρμογή του Νόμου. Τα πρόσωπα τα οποία έχουν διορισθεί σε περισσότερες από μία υποθέσεις, με τις διατάξεις του προηγούμενου νόμου, εξακολουθούν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους δεν μπορούν όμως να αναλάβουν νέες υποθέσεις εκτός της περίπτωσης όπου αναφέρονται ρητώς σε

διαθήκη.

Στην παρ. 5 ορίζεται ότι η υποβολή δήλωσης περί αποδοχής του λειτουργήματος του εκτελεστή παραλείπεται, όταν ορίζεται, με τη συστατική πράξη ιδρύματος, ο διοικητής αυτού και ως εκτελεστής της διαθήκης.

Στην παρ. 6 προβλέπεται ότι μετά την αποδοχή του διορισμού τους ο εκκαθαριστής, ο εκτελεστής και ο διοικητής του ιδρύματος ασκούν δημόσιο λειτουργήμα και υπάγονται στην εποπτεία και τον πειθαρχικό έλεγχο της αρμόδιας αρχής.

Επί του άρθρου 18

Στο άρθρο 18 ορίζονται οι περιπτώσεις ανικανότητας διορισμού στα καθήκοντα του εκκαθαριστή ή εκτελεστή διαθήκης ή διοικητή ιδρύματος (βλ. παρ.1 όπως τροποποιήθηκε με το αρ. 32 παρ.3 του Ν.4223/2013 σε συνδυασμό με την Υ.Α. ΔΚΠ1198619ΕΞ2013/30.12.2013). Οι λόγοι ανικανότητας αποτελούν συγχρόνως και λόγο έκπτωσης των διορισθέντων, εφόσον προκύψουν επιγενόμενα (παρ. 2).

Η ύπαρξη ή η επέλευση λόγων ανικανότητας δηλώνεται είτε από τους ίδιους τους διοριζόμενους, είτε από τους δικαστικούς συμπαραστάτες, τους σύνδικους πτώχευσης και τους εισαγγελείς, ανάλογα με την περίπτωση (παρ. 3).

Επί του άρθρου 19

Το άρθρο 19 ρυθμίζει τα θέματα της αντικατάστασης των εκκαθαριστών, των εκτελεστών διαθήκης και των διοικητών ιδρυμάτων.

Ειδικότερα ως λόγοι αντικατάστασης ορίζονται ο θάνατος, η παραίτηση (όπου νοείται και η αποποίηση), η επιβολή πειθαρχικής ποινής, η αποδήμηση για μακρό χρονικό διάστημα, η πνευματική ή σωματική ασθένεια που εμποδίζει την άσκηση των καθηκόντων, η παράβαση διατάξεων της συστατικής πράξης ή του παρόντος Κώδικα, η εν γένει αμέλεια στην άσκηση των καθηκόντων, η σύγκρουση συμφερόντων των προσώπων που ορίζονται στην παρ. 1 με την περιουσία. Λόγοι αντικατάστασης αποτελούν η έκπτωση του άρθρου 18 καθώς και όποιοι άλλοι προβλέπονται στη συστατική πράξη ή στον οργανισμό Ιδρύματος.

Εκτός των περιπτώσεων θανάτου, παραίτησης και έκπτωσης για την αντικατάσταση στις υπόλοιπες περιπτώσεις απαιτείται προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερομένου και η παύση του γίνεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, ενώ η επιλογή αντικαταστάτη θα γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη συστατική πράξη ή τον οργανισμό του ιδρύματος εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 16 και 17, σύμφωνα με τα κατωτέρω.

Με την παράγραφο 2 ρυθμίζεται η περίπτωση της ύπαρξης περισσότερων εκτελεστών διαθήκης, οπότε η αντικατάσταση κάποιου εξ αυτών μπορεί να μην είναι αναγκαία ή να ρυθμίζεται

από τη διαθήκη, ή τέλος να απαιτείται ο διοικητικός διορισμός νέου εκτελεστή, στη θέση του αντικαθιστώμενου κατά τα οριζόμενα στα αρ. 16 & 17.

Στην παράγραφο 3 ρυθμίζεται η περίπτωση εκτελεστή διαθήκης ή διοικητή ιδρύματος που διορίζεται με τη διαθήκη λόγω της ιδιότητάς του ως κρατικού λειτουργού, οπότε αν προκύψει ανάγκη αντικατάστασής του διορίζεται ο νόμιμος αναπληρωτής του και αν και αυτός κωλύεται, αποποιηθεί ή παραιτηθεί ή αν δεν υφίσταται αναπληρωτής, ο αντικαταστάτης του διορίζεται αυτεπάγγελτα από την αρμόδια αρχή. Η παράγραφος αυτή αναφέρεται στα ex officio μέλη (συνήθως διοικητές ιδρυμάτων). Σε κάθε περίπτωση ελέγχονται οι λόγοι ανικανότητας του αρ.18 & 19, ενώ ο διορισμός, αν δεν υφίσταται ούτε αναπληρωτής, γίνεται μέσω της διαδικασίας των αρ. 16 & 17. Αν αποδεδειγμένα δεν υπάρχει τρόπος αναπλήρωσης λόγω κατάργησης θέσης τότε μπορεί να γίνει τροποποίηση του οργανισμού κατά τις διατάξεις του αρ 51, 52. Γενικά για όλα τα μέλη που διορίζονται λόγω της θέσης τους απαιτείται διορισμός με απόφαση της αρμόδιας αρχής. Να σημειωθεί ότι η ανωτέρω απόφαση έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα και το μέλος μετέχει νόμιμα και πριν την έκδοση της απόφασης.

Στην παρ.4. αναφέρεται ότι όταν διορίζεται διοικητής ιδρύματος, ορίζεται η θητεία του με την απόφαση διορισμού του. Ο χρόνος της θητείας προκύπτει από τη συστατική πράξη. Στις περιπτώσεις που από τη συστατική πράξη δεν προβλέπεται συγκεκριμένη θητεία διοικητή Ιδρύματος τότε αυτός θεωρείται ότι είναι ισόβιο μέλος.

Στις παραγράφους 5 και 6 ρυθμίζεται η περίπτωση αντικατάστασης εκτελεστή διαθήκης ή διοικητή ιδρύματος με επιλογή από τους λοιπούς (εκτελεστές ή μέλη της διοίκησης). Σε αυτήν την περίπτωση, ο αντικαταστάτης ορίζεται με μόνη την απόφαση των λοιπών ενώ ο διορισμός του κοινοποιείται εν συνεχεία στην αρμόδια αρχή. Ο έλεγχος της αρμόδιας αρχής περιορίζεται στην εξέταση τυχόν συνδρομής κωλύματος διορισμού: α)κατά τις διατάξεις του παρόντος κώδικα και ειδικότερα των αρ. 18 & 19 & β)κατά τις διατάξεις της συστατικής πράξης και ενημερώνει σχετικά. Τα ανωτέρω ισχύουν για κάθε περίπτωση πχ. αντικατάστασης λόγω παραίτησης, ανανέωσης/παράτασης της θητείας, ανάδειξης μελών ΔΣ με διεξαγωγή εκλογών. Στις ίδιες παραγράφους αντιμετωπίζεται και η περίπτωση κατά την οποία είναι ανέφικτος ο διορισμός αντικαταστάτη ή εκτελεστή διαθήκης ή διοικητή ιδρύματος κατά τις διατυπώσεις που ορίζονται στη συστατική πράξη.

Στην παράγραφο 7 ορίζεται η παράδοση της περιουσίας από τον αντικαθιστώμενο στον αντικαταστάτη και η υποβολή λογοδοσίας από τους εκτελεστές/εκκαθαριστές.

Επί του άρθρου 20

Με το άρθρο 20 ρυθμίζεται η διαδικασία παραίτησης του εκκαθαριστή, εκτελεστή διαθήκης ή διοικητή ιδρύματος, και προβλέπεται η υποχρέωση του παραιτηθέντος να ασκεί τα καθήκοντά

του μέχρι την αντικατάστασή του. Ορίζεται επίσης ότι η παραίτηση συνεπάγεται τη διαγραφή του παραιτηθέντος όπως και η αποποίηση διορισμού. Στην περίπτωση εκτελεστή, που ο διορισμός του έχει γίνει μέσω δικαστηρίου, τότε η αποποίηση γίνεται κατά τις διατάξεις του ΑΚ, ενώ πρέπει να λάβει άμεσα γνώση η αρμόδια αρχή (εφαρμογή αρ.4) προκειμένου να προβεί στις σχετικές ενέργειες (διορισμός μέσω μητρώου του άρθρου 16).

Επί του άρθρου 21

Στο άρθρο 21 προβλέπεται η ανάθεση των ελέγχων των στοιχείων που αφορούν τη διαχείριση των κοινωφελών περιουσιών (προϋπολογισμών, ισολογισμών, απολογισμών, λογοδοσιών και πάσης φύσεως στοιχείων) σε ελεγκτικά γραφεία, ήτοι εξειδικευμένες εταιρείες λογιστικών ελέγχων του ιδιωτικού τομέα, οι οποίες λειτουργούν επί τη βάση του ν. 3693/2008. Για την ανάθεση των ελέγχων, οι οποίοι αποτελούν παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/18 (περί δημοσίων συμβάσεων), η οποία έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με το π.δ. 60/2007, θα πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα (μέχρι τετραετία) ανοιχτή διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης συμφωνίας – πλαισίου κατά το άρθρο 26 του Π.Δ. 60/2007, βάσει της οποίας θα συνάπτεται συμφωνία πλαίσιο με ένα ή περισσότερα ελεγκτικά γραφεία (παρ. 1).

Σύμφωνα με την παρ.2 η σύμβαση μπορεί να αφορά όλους τους απαιτούμενους τακτικούς ελέγχους των περιουσιών ή μέρος αυτών ή έκτακτους ελέγχους (π.χ. κατόπιν καταγγελίας, ή καθυστέρησης υποβολής λογοδοσίας κλπ) οι οποίοι αποφασίζονται από την αρμόδια αρχή. Όταν δεν είναι ο Υπουργός Οικονομικών η κατά νόμον αρμόδια αρχή, η διενέργεια ελέγχου ζητείται με έγγραφο της αρμόδιας αρχής από τη Δ/ση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

Η αμοιβή των ελεγκτικών γραφείων θα καταβάλλεται από τον εργοδότη (ήτοι το Υπουργείο Οικονομικών) και η σχετική δαπάνη θα βαρύνει τις περιουσίες τις οποίες ο έλεγχος αφορά (παρ. 4).

Η πρώτη σύμβαση θα προκηρυχθεί εντός προθεσμίας εννέα (9) μηνών από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού (παρ. 3). Μέχρι την έναρξη υλοποίησης της συμφωνίας – πλαισίου οι έλεγχοι επί των περιουσιών θα πραγματοποιούνται κατά τις μέχρι τούδε ισχύουσες διατάξεις, για το μεταβατικό δε αυτό διάστημα οι διαχειριστές μεγάλων περιουσιών (με ετήσια έσοδα άνω των 150.000 € ή με ενεργητικό άνω των 10 εκατομμυρίων €) οφείλουν να αναθέτουν τον ετήσιο έλεγχο της περιουσίας σε ορκωτό ελεγκτή (άρθρο 82 παρ. 5).

Επί του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 22–32)

Το κεφάλαιο Δ (άρθρα 22–32) περιέχει ρυθμίσεις για την εκκαθάριση περιουσιών που περιέρχονται στο Δημόσιο (δυνάμει κληρονομίας ή δωρεάς) χωρίς όρο, χωρίς δηλαδή να τάσσονται στην εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού ή και ως εξ αδιαθέτου κληρονόμο (επομένως, οι διατάξεις

αυτές ισχύουν και για την εκκαθάριση σχολάζουσας κληρονομιάς, μετά την βεβαίωση του κληρονομικού επ' αυτής δικαιώματος του Δημοσίου, κατά τις διατάξεις 61 έως 64 του παρόντος). Διευκρινίζεται εξ άλλου ότι από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' διέπονται και οι περιουσίες που καταλείπονται υπέρ συγκεκριμένων δημόσιων υπηρεσιών καθώς το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου είναι ενιαίο. Όπως προκύπτει από το άρθρο 2 παρ. 4^ο, αρμόδια αρχή για την εποπτεία τη εκκαθάρισης των περιουσιών του κεφαλαίου Δ είναι ο Υπουργός Οικονομικών, όργανο δε της εκκαθάρισης ο εκκαθαριστής. Στάδιο διαχείρισης μετά την εκκαθάριση της περιουσίας δεν υφίσταται διότι το προϊόν της εκκαθάρισης εισάγεται στον προϋπολογισμό ως δημόσιο έσοδο και παύει η περιουσία να υφίσταται αυτοτελώς. Να σημειωθεί ότι για την εκκαθάριση περιουσιών με ή χωρίς, όρο προς το Δημόσιο αυτός που αναλαμβάνει την εκκαθάριση της περιουσίας ορίζεται ως «εκκαθαριστής».

Επί του άρθρου 22

Με την παρ. 1 ορίζεται ότι ο διοριζόμενος ως εκκαθαριστής περιουσίας του παρόντος κεφαλαίου διενεργεί, σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την αποδοχή του διορισμού του, απογραφή της περιουσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 840 και 841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Τα ανωτέρω ισχύουν και στις περιπτώσεις μέσω δικαστηρίου (αποδοχή λειτουργήματος εκτελεστής κατόπιν αναφοράς στη διαθήκη) είτε μέσω του μητρώου του αρ. 16. Στην απογραφή καλούνται εκπρόσωποι της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και της αστυνομικής αρχής, οι οποίοι συνυπογράφουν τη σχετική έκθεση απογραφής, και μπορεί να παρίσταται κάθε ενδιαφερόμενος. Στην έκθεση απογραφής πρέπει να προσδιορίζεται και η αξία των στοιχείων της περιουσίας, κατ' εκτίμηση του εκπροσώπου της Δ.Ο.Υ. Ο εκκαθαριστής είναι υποχρεωμένος να αποστείλει στην αρμόδια αρχή αντίγραφο της έκθεσης απογραφής, μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την περαίωσή της.

Στην παρ. 2 ρυθμίζονται η σφράγιση, αποσφράγιση και απογραφή της περιουσίας, με μέριμνα του εκκαθαριστή, χωρίς να μεσολαβεί η έκδοση απόφασης του Ειρηνοδίκη, κατά παρέκκλιση του άρθρου 826 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Σφράγιση, με εντολή του εκκαθαριστή, διενεργείται μόνο όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος που καθιστά αδύνατη την άμεση απογραφή της περιουσίας. Τη σφράγιση διενεργεί, για λόγους διαφάνειας, συμβολαιογράφος του τόπου της περιουσίας, ο οποίος ορίζεται από τον ίδιο των εκκαθαριστή, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 827 έως 840 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (για την καταβολή της αμοιβής του συμβολαιογράφου εφαρμογή έχει το άρθρο 30 παρ. 2, ιδίως δε στην περίπτωση αυτή τα εδάφια 3 και 4 της παραγράφου, λόγω κατεπείγοντος).

Η αποσφράγιση και απογραφή της περιουσίας διενεργούνται από τον εκκαθαριστή ύστερα από την άρση του σπουδαίου λόγου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων των

άρθρων 832 έως 841 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού (παράσταση κρατικών λειτουργιών – ενημέρωση αρμόδιας αρχής).

Στην παρ. 3 απαριθμούνται ενδεικτικά οι πιο χαρακτηριστικές πράξεις εκκαθάρισης της κληρονομιάς, χωρίς να αποκλείονται άλλες ενδεικνυόμενες από τα πράγματα ενέργειες.

Τέλος, προβλέπεται η συμπληρωματική εφαρμογή των άρθρων 1914, 1916, 1917, 1920 και 1921 για το εκκαθαριστή περιουσίας που έχει καταληφθεί στο Δημόσιο χωρίς όρο. Εννοείται ότι όταν στις διατάξεις αυτές προβλέπεται η έκδοση δικαστικής απόφασης, νοείται για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου η έκδοση απόφασης της αρμόδιας αρχής.

Επί του άρθρου 23

Στο άρθρο 23 ορίζονται οι ενέργειες του εκκαθαριστή, σε σχέση με τα χρήματα, τα τιμαλφή, τις κινητές αξίες και τις απαιτήσεις της κληρονομιάς.

Στην παρ. 1 ορίζεται ότι τα κατατεθειμένα σε πιστωτικά ιδρύματα ή στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (Τ.Π.Δ.), χρηματικά ποσά αναλαμβάνονται από τον εκκαθαριστή, με την προσκόμιση: α) αντιγράφου της διαθήκης, πιστοποιητικού δημοσίευσής της και πιστοποιητικού ότι δεν δημοσιεύθηκε άλλη διαθήκη ή αντιγράφου του εγγράφου δωρεάς και β) αντίγραφο του διορισμού και της αποδοχής του. Τα αναλαμβανόμενα ποσά βεβαιώνονται και εισπράττονται ως δημόσια έσοδα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. (παρ. 1). Η βεβαίωση στη Δ.Ο.Υ. πραγματοποιείται μετά την πληρωμή των χρεών και βαρών της κληρονομιάς. Στην περίπτωση της αναγνώρισης του δικαιώματος του ελληνικού δημοσίου σε περιουσία που προέρχεται από σχολάζουσα κληρονομία ο εκκαθαριστής θα προσκομίζει αντίστοιχα αντίγραφο του διορισμού και της αποδοχής του καθώς και την απόφαση του δικαστηρίου περί της αναγνώρισης του δικαιώματος του ελληνικού δημοσίου.

Προκειμένου να επιταχυνθούν οι χρόνοι εκκαθάρισης ο εκκαθαριστής υποχρεούται να αποστείλει εντός το αργότερο είκοσι (20) ημερών από την αποδοχή του διορισμού του έγγραφο προς τα πιστωτικά ιδρύματα (που εδρεύουν ή έχουν υποκατάστημα στη χώρα) καθώς και στο ΤΠΔ προκειμένου να διαπιστώσει τα κατατεθειμένα από τον διαθέτη ποσά.

Στην παρ. 2 αναφέρεται ότι τίτλοι παραστατικοί αξίας με τα τοκομερίδια και τις μερισματαποδείξεις τους, τιμαλφή (κοσμήματα, χρυσαφικά, άλλα είδη ιδιαίτερης αξίας) και άλλα σημαντικά έγγραφα παραδίδονται σε πιστωτικό ίδρυμα ή το Τ.Π.Δ. και ρευστοποιούνται. Το προϊόν της ρευστοποίησης αποδίδεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο (μετά την πληρωμή χρεών και βαρών της κληρονομιάς). Όταν πρόκειται για χρεώγραφα και κινητές αξίες που αποτελούν αντικείμενα διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αξιών, η ρευστοποίηση γίνεται μέσω αυτού.

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι οι απαιτήσεις (κεφάλαιο και τόκοι) της κληρονομιάς βεβαιώνονται ως δημόσια έσοδα, αν δεν καταβληθούν από τον οφειλέτη παρά τη σχετική ειδοποίηση, ενώ αν δεν

υπάρχουν τίτλοι για τη βεβαίωση και υφίσταται αμφισβήτηση για την απαίτηση η αναγνώρισή της η είσπραξη επιδιώκεται δικαστικά.

Τέλος, κατά την παρ. 4, απαιτήσεις και χρήματα της κληρονομίας στην αλλοδαπή εισπράττονται από τον πρόξενο και το προϊόν αποστέλλεται με επιταγή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. που προβαίνει στη βεβαίωση του ποσού ως δημόσιου εσόδου (παρ. 4).

Επί του άρθρου 24 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ.4 του Ν.4223/13)

Το άρθρο 24 αφορά την εκποίηση και εκμίσθωση κινήτων και ακινήτων της κληρονομίας που λαμβάνουν χώρα κατά το στάδιο της εκκαθάρισης και για τους σκοπούς ταχείας διεκπεραίωσης αυτής.

Στην παρ. 1 ορίζεται ότι τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία διατηρούνται, κατ' αρχήν, αυτούσια. Εκποιούνται, κατ' εξαίρεση, εφόσον αυτόν τον τρόπο αξιοποίησης προβλέπει η συστατική πράξη ή αν η εκποίηση είναι απαραίτητη για την πληρωμή χρεών της κληρονομίας. Τα ακίνητα που δεν εκποιούνται μεταγράφονται στο οικείο υποθηκοφυλακείο ή κτηματολογικό γραφείο και από τη μεταγραφή τους αποτελούν ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου (αυτό σημαίνει ότι μετά το πέρας της εκκαθάρισης, η προστασία και αξιοποίησή τους λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για τα δημόσια κτήματα). Κατά το στάδιο, ωστόσο της εκκαθάρισης, η εκποίηση και εκμίσθωσή τους διενεργείται, κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο. Διευκρινίζεται όμως ότι πράξεις προστασίας αυτών των ακινήτων, ακόμα και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις για τα δημόσια κτήματα.

Για όλα τα θέματα που σχετίζονται με διαχείριση ακινήτων περιουσιών η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή της Α.Δ ή της Κτηματικής Υπηρεσίας που βρίσκεται το ακίνητο. Έτσι κάθε αρμόδια αρχή, η οποία επιθυμεί να λάβει γνώση, κατόπιν επιτόπιου ελέγχου για ακίνητο κοινωφελούς περιουσίας την οποία εποπτεύει αλλά δεν βρίσκεται στη χωρική αρμοδιότητά της, μπορεί πλέον να απευθυνθεί στην αρμόδια (χωρικά) Α.Δ. ή Κτηματική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να προβούν στις ενδεδειγμένες ενέργειες.

Επίσης, η εκμίσθωση των στοιχείων των περιουσιών του παρόντος κεφαλαίου (άρθρα 22 έως 32) επιτρέπεται μόνο εφόσον συνάδει με το σκοπό ταχείας εκκαθάρισης. Δεδομένου ότι φυσικός προορισμός της περιουσίας είναι να ρευστοποιηθεί και να εισαχθεί στον κρατικό προϋπολογισμό, επιβάλλεται ο εκκαθαριστής να απέχει από τη διενέργεια πράξεων του δεσμεύου μακροπρόθεσμα την περιουσία και περιορίζουν τις επιλογές του κατά νόμον οριστικού διαχειριστή. Η βασική αυτή αρχή δεν θα πρέπει, ωστόσο, να καταλήγει στην πλήρη αδράνεια της περιουσίας κατά το στάδιο της εκκαθάρισης, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια από την αρχή. Ο συγκερασμός των παραπάνω προβληματισμών –μη δέσμευση της περιουσίας, αφενός, αλλά και δυνατότητες αξιοποίησης, αφετέρου - αποτυπώνεται στην διάταξη της παρ. 1,

σύμφωνα με την οποία τυχόν μισθώσεις που έχουν συναφθεί από τον εκκαθαριστή μπορούν να καταγγέλλονται μετά τη λήξη της εκκαθάρισης, αζημίως για το Δημόσιο, ακόμα και αν δεν έχει ολοκληρωθεί η συμβατική τους διάρκεια. Εννοείται ότι ο οριστικός διαχειριστής μπορεί να αποφασίσει τη συνέχιση της μίσθωσης. Οι εν λόγω μισθώσεις συνάπτονται σύμφωνα με την παρ. 10 του παρόντος άρθρου.

Οι διαδικασίες για την εκποίηση και εκμίσθωση ακινήτων περιγράφονται ακολούθως:

α. Εκποίηση Ακινήτων κοινωφελών περιουσιών ή σχολαζουσών κληρονομιών (παρ. 1-9)

1. Έγκριση από την αρμόδια αρχή (κατόπιν γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών στην περίπτωση που η αξία του ακινήτου υπερβαίνει τα 500.000€). Η έγκριση αυτή δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που η εκποίηση επιβάλλεται από τη συστατική πράξη. Για την έγκριση ο διαχειριστής θα πρέπει να υποβάλλει: α) αίτημα στο οποίο θα αναφέρονται σαφώς οι λόγοι της εκποίησης (πχ. για τη χρησιμοποίηση του ποσού για αγορά πιο προσοδοφόρου ακινήτου, για την υλοποίηση του σκοπού κλπ.), β) στοιχεία (όχι απαραίτητα την εκτίμηση του πιστοποιημένου εκτιμητή) για το ύψος του τιμήματος.
2. Η αρμόδια αρχή προκειμένου να αποφανθεί επί του αιτήματος πρέπει να αξιολογήσει: α) τη νομιμότητα της πώλησης (π.χ. έλεγχος αναπαλλοτρίωτου) & β) τη βιωσιμότητα της υλοποίησης του σκοπού κατόπιν της πώλησης.
3. Στη συνέχεια της έκδοσης της απόφασης έγκρισης ο διαχειριστής πρέπει να προβεί στη σύνταξη της ανακοίνωσης, στην οποία μεταξύ άλλων θα αναφέρεται το τίμημα βάσης το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο της εκτίμησης του πιστοποιημένου εκτιμητή του Ν.4152/2013. Ο διαχειριστής μπορεί να προβεί σε επιλογή οποιουδήποτε εκτιμητή από το μητρώο που τηρείται στο Υπουργείο Οικονομικών. Υποβληθέντα στοιχεία κατά την αποστολή της ανακοίνωσης για ανάρτηση: α) ανακοίνωση σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, η οποία θα περιέχει κατ'ελάχιστον επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας τα ακόλουθα στοιχεία: Θέση και περιγραφή ακινήτου, τίμημα βάσης, τους όρους πώλησης και τον τρόπο εξόφλησης του τιμήματος, στοιχεία επικοινωνίας, β) έκθεση πιστοποιημένου εκτιμητή.
4. Η εκποίηση διενεργείται βάσει γραπτών προσφορών των υποψήφιων αγοραστών (παρ.2). Η ανακοίνωση διαβιβάζεται προς ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και σε κάθε άλλη ιστοσελίδα που κρίνεται σκόπιμο από τον διαχειριστή επί δύο (2) τουλάχιστον μήνες. Αν δεν υποβληθούν προσφορές παρά την τήρηση των διαδικασιών δημοσιοποίησης, ή αν οι υποβληθείσες δεν είναι συμφέρουσες μπορεί ο διαχειριστής να απευθυνθεί σε μεσίτες ακινήτων (οι οποίοι δικαιούνται την αμοιβή που θα συμφωνηθεί με τον διαχειριστή). Συνιστάται ο διαχειριστής κοινωφελούς περιουσίας

να απευθύνεται σε τουλάχιστον τρεις μεσίτες οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή του ακινήτου. Προκειμένου το ανωτέρω να αποδεικνύεται ο διαχειριστής πρέπει να προσκομίζει στην αρμόδια αρχή το συμφωνητικό μεταξύ αυτού και του μεσιτικού γραφείου.

Σημειώνεται ότι η αρμόδια αρχή, δύναται, σε κάθε περίπτωση, να ορίσει διαφορετικό τρόπο εκποίησης του ακινήτου, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κοινοφελών Περιουσιών (π.χ. με πλειοδοτική δημοπρασία ή με απευθείας ανάθεση κατόπιν διαπραγμάτευσης με έναν ή περισσότερους ενδιαφερόμενους).

5. Η αρμόδια αρχή η οποία θα προβαίνει στην ανάρτηση της ανακοίνωσης θα συμπληρώνει τα στοιχεία: α) ημερομηνία ανάρτησης, β) ημερομηνία εκπνοής της προθεσμίας που τίθεται εκ του νόμου για την κατ'ελάχιστον ανάρτηση της ανακοίνωσης. Η αρμόδια αρχή αμέσως μόλις προβεί στην ανάρτηση πρέπει να προχωρήσει στην ενημέρωση του διαχειριστή με κάθε πρόσφορο μέσο (fax, e-mail κλπ) προκειμένου να του γνωρίσει την έναρξη της διαδικασίας.
6. Οι προσφορές θα σημειώνονται σε πίνακα υποβολής προσφορών ο οποίος θα περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον στήλες με τα εξής στοιχεία: επωνυμία προσφέροντα, ΑΦΜ, αρ. Ταυτότητας ή διαβατηρίου, υποβληθέντα δικαιολογητικά (πχ εγγυητικές), τίμημα, ημ/νία προσφοράς. Οι προσφέροντες οι οποίοι υποβάλλουν ιδιοχείρως την προσφορά τους θα λαμβάνουν βεβαίωση υποβολής προσφοράς. Επιπλέον θα γίνονται αποδεκτές και προσφορές οι οποίες αποστέλλονται ταχυδρομικώς με συστημένη αποστολή η με ταχυμεταφορές, προκειμένου να επαληθεύεται η εμπρόθεσμη ημερομηνία αποστολής. Στην περίπτωση που υποβληθούν προσφορές με το ίδιο τίμημα, ο διαχειριστής καλεί τους προσφέροντες το ίδιο τίμημα σε κοινή ακρόαση όπου ζητά να προσφέρουν μεγαλύτερο τίμημα. Οι νέες προσφορές οι οποίες καταγράφονται στον πίνακα υποβολής προσφορών προσυπογράφονται από τους συμμετέχοντες..
7. Αναφορικά με τον τρόπο εξόφλησης του τιμήματος αυτός προτείνεται να είναι:
  - Για ποσά από 0,00- 10.000€→ απευθείας εξόφληση
  - Για ποσά από 10.001- 50.000€→ αποπληρωμή έως 6 μήνες σε δύο τριμηνιαίες δόσεις
  - Για ποσά από 50.001- 100.000€ → αποπληρωμή έως 1 έτος σε τριμηνιαίες δόσεις
  - Για ποσά από 100.001- 300.000€→ αποπληρωμή έως 2 έτη σε τριμηνιαίες δόσεις
  - Για ποσά από 300.001€ και άνω→ αποπληρωμή έως 3 έτη σε τριμηνιαίες δόσεις
 Οι δόσεις θα είναι έντοκες, με επιτόκιο ίσο προς το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.
8. Μετά το πέρας των δύο (2) μηνών ο εκκαθαριστής/εκτελεστής/διοικητής ιδρύματος θα πρέπει να υποβάλλει πλήρη φάκελο στην αρμόδια αρχή, ο οποίος θα περιέχει το

πρακτικό προσφορών και τον πίνακα υποβολής συνοδευόμενα με το σύνολο των δικαιολογητικών τα οποία έχουν ζητηθεί στην ανακοίνωση (πχ. έγγραφες προσφορές, εγγυητικές επιστολές). Προκειμένου να διασφαλισθούν τα συμφέροντα της κοινωφελούς περιουσίας η αρμόδια αρχή θα προβεί στην ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών του αποτελέσματος ((α)προσφερόμενο τίμημα και ονοματεπώνυμο προσφέρονται σε περίπτωση υποβολής προσφορών ή β)αναφορά περί μη υποβολής προσφορών) επί ένα (1) μήνα. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα η αρμόδια αρχή οφείλει να μην εκδώσει απόφαση αναμένοντας τυχόν υποβολή αναφορών – καταγγελιών που θα αφορούν αποκλειστικά τη τήρηση της διαδικασίας και μόνο. Μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας και σε περίπτωση που δεν έχουν υποβληθεί αναφορές – καταγγελίες, τότε:

α)σε περίπτωση που το προσφερόμενο τίμημα είναι τουλάχιστον ίσο με ποσοστό 85% της προεκτιμηθείσας αξίας,(παρ.3) ο διαχειριστής της περιουσίας προχωρά στη σύναψη σύμβασης πώλησης εφόσον παρέλθει διάστημα ενός (1) μήνα από την κοινοποίηση του αποτελέσματος στην αρμόδια αρχή εκτός αν διατάξει, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, τη μη σύναψη της σύμβασης. Ενδεικτικά αναφέρονται ως λόγοι απαγόρευσης της πώλησης η διαπίστωση πλημμελειών στη διαδικασία ανακοίνωσης της πώλησης, η κρίση ότι το προσφερόμενο τίμημα δεν είναι συμφέρον επειδή προηγήθηκε εσφαλμένη εκτίμηση της αξίας του ή σοβαρές ενδείξεις περί καταστρατήγησης της διαδικασίας υποβολής προσφορών (βλ. Αιτιολογική Έκθεση).

β)εφόσον το επιτευχθέν τίμημα δεν υπερβαίνει το ως άνω όριο του 85% της προεκτιμηθείσας αξίας, για την σύναψη της σύμβασης απαιτείται προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας αρχής κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών εφόσον η προϋπολογισθείσα αξία υπερβαίνει τα 500.000€.

Τυχόν υποβολή αναφοράς-καταγγελίας αναστέλλει την προθεσμία του ενός (1) μήνα ενώ διερευνάται η καταγγελία. Εφόσον αποδειχθεί το βάσιμο αυτής επιβάλλονται πειθαρχικές και ποινικές κυρώσεις.

Σε περίπτωση μη προσέλευσης ή άρνησης του αγοραστή να υπογράψει το συμβόλαιο αγοράς του ακινήτου (παρ.4) μέσα σε εύλογη προθεσμία (που θέτει ο εκκαθαριστής και η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες), επιβάλλεται σε βάρος του (με εισήγηση του εκκαθαριστή και απόφαση της αρμόδιας αρχής) χρηματική ποινή ίση με το δέκα τοις εκατό (10%) της προσφοράς του, η οποία βεβαιώνεται και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Εν συνεχεία μπορεί να καλείται ο δεύτερος κατά σειρά πλειοδότης για την υπογραφή του συμβολαίου, εφόσον το προσφερόμενο από αυτόν τίμημα πώλησης

είναι τουλάχιστον ίσο με ποσοστό ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) επί της προεκτιμηθείσας αξίας (ενώ αν είναι μικρότερο απαιτείται, για τη σύναψη της σύμβασης, όπως και στην προηγούμενη παράγραφο, έγκριση της αρμόδιας αρχής).

9. Αν τα εκποιούμενα ακίνητα είναι εκμισθωμένα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 614 (παρ. 5) (μισθώσεις που αποδεικνύονται με έγγραφο βέβαιης χρονολογίας) και 615 του Αστικού Κώδικα (μισθώσεις που δεν αποδεικνύονται με έγγραφο βέβαιης χρονολογίας).

β. Εκποίηση Κινητών κοινωφελών περιουσιών ή σχολαζουσών κληρονομιών

Η διαδικασία που προτείνεται να ακολουθείται είναι παρόμοια με αυτή που περιγράφηκε ανωτέρω με τις εξής όμως διαφοροποιήσεις:

1. Εκτίμηση από πιστοποιημένο εκτιμητή απαιτείται μόνο για την περίπτωση κινητών μεγάλης αξίας προς διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου (ιδίως πλοία, αεροσκάφη, έργα τέχνης). Ο διαχειριστής μπορεί να προβεί σε επιλογή οποιουδήποτε εκτιμητή από το μητρώο του Ν.4152/2013.
2. Εφόσον πρόκειται για εκποίηση κινητών πραγμάτων που υπόκεινται σε φθορά ή των οποίων η αξία δεν ξεπερνά τις τρεις χιλιάδες € (3.000 €), η προθεσμία ανάρτησης της ανακοίνωσης είναι μικρότερη και ορίζεται κατ' ελάχιστον οι 10 ημέρες.
3. Σε ό,τι αφορά τον τρόπο εκποίησης ειδικών κατηγοριών κινητών (τιμαλφή, μεταφορικά μέσα κ.α.), αυτά εκποιούνται κατά τα οριζόμενα στην παρ.6

Στην παρ. 7 ορίζονται τα της είσπραξης του προϊόντος της εκκαθάρισης. Το προϊόν της ρευστοποίησης βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο και εισάγεται στον κρατικό προϋπολογισμό. Μετά τη σύναψη των συμβολαίων, την είσπραξη του τιμήματος και την κατάθεση στη Δ.Ο.Υ., ο διαχειριστής υποχρεούται να ενημερώσει την αρμόδια αρχή προσκομίζοντας τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα (πχ συμβόλαια, κατάθεση ποσού στη Δ.Ο.Υ.) Για την περίπτωση της τμηματικής καταβολής του τιμήματος η αρμόδια αρχή πρέπει να ενημερώνεται για κάθε πληρωμή.

γ) Εκμίσθωση Ακινήτων κοινωφελών περιουσιών ή σχολαζουσών κληρονομιών

1. Ο διαχειριστής πρέπει να προβεί στη σύνταξη της ανακοίνωσης, στην οποία μεταξύ άλλων θα αναφέρεται το τίμημα βάσης το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο της εκτίμησης του πιστοποιημένου εκτιμητή του Ν.4152/2013, όταν πρόκειται να εκμισθωθούν ακίνητα αντικειμενικής αξίας άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000)€. Για ακίνητα μικρότερης αξίας, η προεκτίμηση διενεργείται από τον εκκαθαριστή με βάση πρόσφορα κατά την κρίση του συγκριτικά στοιχεία, όπως μισθωτήρια συμβόλαια, εκτυπώσεις από σχετικές

ιστοσελίδες, εφημερίδες. Υποβληθέντα στοιχεία κατά την αποστολή της ανακοίνωσης για ανάρτηση: α) ανακοίνωση σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, η οποία θα περιέχει κατ'ελάχιστον επί ποινή ακυρότητας της διαδικασίας τα ακόλουθα στοιχεία: Θέση και περιγραφή ακινήτου, τιμή εκκίνησης, διάρκεια μίσθωσης, ειδικότεροι όροι που διέπουν τη μίσθωση, στοιχεία επικοινωνίας, β) έκθεση πιστοποιημένου εκτιμητή (όπου προβλέπεται). Στη περίπτωση όπου δεν απαιτείται και δεν υποβάλλεται έκθεση εκτιμητή, πρέπει να αποστέλλονται φωτογραφίες και συγκριτικά στοιχεία, από τα οποία να προκύπτει η εμπορική αξία του ακινήτου. Αν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι τα υποβληθέντα στοιχεία είναι επαρκή προχωρά στην ανάρτηση, διαφορετικά ενημερώνει σχετικά τον εκκαθαριστή εντός δέκα (10) ημερών από την λήψη της αίτησης.

Η εκμίσθωση των ακινήτων στοιχείων της περιουσίας διενεργείται βάσει γραπτών προσφορών των υποψήφιων αγοραστών, μετά από σχετική ανακοίνωση της αρμόδιας αρχής, η οποία δημοσιοποιείται με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και σε κάθε άλλη ιστοσελίδα που κρίνεται σκόπιμο από αυτόν επί είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες. Η δημοσιευόμενη ανακοίνωση περιέχει τουλάχιστον στοιχεία όπως μίσθωμα, χρονική διάρκεια.

2. Η αρμόδια αρχή η οποία θα προβαίνει στην ανάρτηση της ανακοίνωσης θα συμπληρώνει τα στοιχεία: α) ημερομηνία ανάρτησης, β) ημερομηνία εκπνοής της προθεσμίας που τίθεται εκ του νόμου για την κατ'ελάχιστον ανάρτηση της ανακοίνωσης και θα ενημερώνει το διαχειριστή με κάθε πρόσφορο μέσο (fax, e-mail κλπ) προκειμένου να του γνωρίσει την έναρξη της διαδικασίας.

3. Οι προσφορές θα σημειώνονται σε πίνακα υποβολής προσφορών ο οποίος θα περιλαμβάνει κατ'ελάχιστον στήλες με τα εξής στοιχεία: επωνυμία προσφέροντα, ΑΦΜ, αρ. Ταυτότητας ή διαβατηρίου, υποβληθέντα δικαιολογητικά (πχ εγγυητικές), τίμημα, ημερ/νία προσφοράς. Οι προσφέροντες οι οποίοι υποβάλλουν ιδιοχείρως την προσφορά τους θα λαμβάνουν βεβαίωση υποβολής προσφοράς. Επιπλέον θα γίνονται αποδεκτές και προσφορές οι οποίες αποστέλλονται ταχυδρομικώς με συστημένη αποστολή η με ταχυμεταφορές, προκειμένου να επαληθεύεται η εμπρόθεσμη ημερομηνία αποστολής. Στην περίπτωση που υποβληθούν προσφορές με το ίδιο τίμημα (μετά την παρέλευση των είκοσι ημερών) ο διαχειριστής καλεί τους προσφέροντες το ίδιο τίμημα να παραστούν σε κοινή ακρόαση όπου ζητά να προσφέρουν μεγαλύτερο τίμημα. Οι νέες προσφορές οι οποίες καταγράφονται στον πίνακα υποβολής προσφορών προσυπογράφονται από τους συμμετέχοντες.

Αν δεν υποβληθούν προσφορές παρά την τήρηση των διαδικασιών δημοσιοποίησης, ή αν οι υποβληθείσες δεν είναι συμφέρουσες μπορεί ο διαχειριστής να απευθυνθεί σε μεσίτες

ακινήτων (οι οποίοι δικαιούνται την συμφωνηθείσα αμοιβή τους). Συνιστάται ο διαχειριστής κοινωφελούς περιουσίας να απευθύνεται σε τουλάχιστον τρεις μεσίτες οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή του ακινήτου, κοινοποιώντας στην αρμόδια αρχή το σχετικό συμφωνητικό.

Η αρμόδια αρχή μπορεί σε κάθε περίπτωση να αποφασίσει την κατ'άλλο τρόπο εκμίσθωση ακινήτου της περιουσίας όπως στην περίπτωση της απευθείας μίσθωσης, πρόσληψης συνεταιίρου, μεταβίβασης της μισθωτικής σχέσης.

Μετά το πέρας των είκοσι (20) ημερών ο διαχειριστής υποβάλλει πλήρη φάκελο ο οποίος θα περιέχει το πρακτικό προσφορών και τον πίνακα υποβολής συνοδευόμενα με το σύνολο των δικαιολογητικών τα οποία έχουν ζητηθεί στην ανακοίνωση (πχ. έγγραφες προσφορές, εγγυητικές επιστολές). Προκειμένου να διασφαλισθούν τα συμφέροντα της κοινωφελούς περιουσίας η αρμόδια αρχή θα προβεί στην ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών του αποτελέσματος (α)προσφερόμενο τίμημα και ονοματεπώνυμο προσφέροντα σε περίπτωση υποβολής προσφορών ή β)αναφορά περί μη υποβολής προσφορών) για δεκαπέντε (15) ημέρες. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα η αρμόδια αρχή οφείλει να μην εκδώσει απόφαση αναμένοντας τυχόν υποβολή αναφορών – καταγγελιών που θα αφορούν αποκλειστικά τη τήρηση της διαδικασίας και μόνο. Τυχόν υποβολή αναφοράς-καταγγελίας αναστέλλει την προθεσμία των δεκαπέντε (15) ημερών ενώ διερευνάται η καταγγελία. Εφόσον αποδειχθεί το βάσιμο αυτής επιβάλλονται πειθαρχικές και ποινικές κυρώσεις.

Μετά την παρέλευση της ταχθείσας προθεσμίας και σε περίπτωση που δεν έχουν υποβληθεί αναφορές – καταγγελίες, τότε:

4. α)σε περίπτωση που το προσφερόμενο τίμημα είναι τουλάχιστον ίσο με ποσοστό 85% της προεκτιμηθείσας αξίας,(παρ.9) ο διαχειριστής της περιουσίας προχωρά στη σύναψη σύμβασης μίσθωσης εφόσον παρέλθει διάστημα δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση του αποτελέσματος στην αρμόδια αρχή, εκτός αν διατάξει, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, τη μη σύναψη της σύμβασης. Ενδεικτικοί λόγοι απαγόρευσης της μίσθωσης αναφέρονται στην αιτιολογική έκθεση. Εφόσον το επιτευχθέν τίμημα δεν υπερβαίνει το ως άνω όριο του 85% της εκτιμηθείσας αξίας, για την σύναψη της σύμβασης απαιτείται προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας αρχής.
5. Σε περίπτωση μη προσέλευσης ή άρνησης του αγοραστή να υπογράψει το συμβόλαιο μίσθωσης του ακινήτου μέσα σε εύλογη προθεσμία (που θέτει ο εκκαθαριστής και η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα), επιβάλλεται σε βάρος του (με εισήγηση του εκκαθαριστή και απόφαση της αρμόδιας αρχής) χρηματική ποινή ίση με τρία μηναιά μισθώματα της προσφοράς του, η οποία βεβαιώνεται και

εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Εν συνεχεία μπορεί να καλείται ο δεύτερος κατά σειρά πλειοδότης για την υπογραφή του συμβολαίου, εφόσον το προσφερόμενο από αυτόν τίμημα μίσθωσης είναι τουλάχιστον ίσο με ποσοστό ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) επί της προεκτιμηθείσας αξίας (ενώ αν είναι μικρότερο απαιτείται, για τη σύναψη της σύμβασης, όπως και στην προηγούμενη παράγραφο, έγκριση της αρμόδιας αρχής).

6. Η αρχική διάρκεια της μίσθωσης (παρ.10) ορίζεται στα ελάχιστα χρονικά όρια που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, ανάλογα με το είδος της μίσθωσης (για αστικές μισθώσεις βλ. αρ. 574 επ. ΑΚ, σε συνδυασμό με το ν. 1703/1987, και για εμπορικές μισθώσεις βλ. ΠΔ 34/1995), ενώ μετά τη λήξη της μίσθωσης μπορεί να συμφωνείται η ανανέωση για χρόνο ίσο ή και βραχύτερο, με τους ίδιους ή επουσιωδώς διαφορετικούς όρους, το δε σχετικό μισθωτήριο υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή προς ενημέρωση αυτής. Με το μισθωτήριο συμβόλαιο συμφωνείται η αναπροσαρμογή του μισθώματος κατά τις ισχύουσες κατά περίπτωση διατάξεις. Μπορεί, κατ' εξαίρεση, να συμφωνηθεί έκτακτη αναπροσαρμογή όταν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι (όπως ιδίως απρόοπτη μεταβολή των οικονομικών συνθηκών της αγοράς). Η τροποποιητική σύμβαση υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή προς ενημέρωση, μπορεί δε αυτή, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, να μην εγκρίνει την υποβληθείσα τροποποιητική σύμβαση, αλλιώς τεκμαίρεται η συναίνεσή της. Η υπεκμίσθωση του ακινήτου, με τους ίδιους όρους της αρχικής μίσθωσης, επιτρέπεται, πρέπει όμως να ενημερώνεται ο εκκαθαριστής και η αρμόδια αρχή.

Επί του άρθρου 25

Στο άρθρο 25 ρυθμίζεται η τύχη κληροδοτημάτων προς το δημόσιο σε μετρητά.

Στην παρ. 1 ορίζεται ότι οι κατά τόπους Δ.Ο.Υ, κατόπιν ενημέρωσης και της αρμόδιας αρχής προβαίνει σε έγγραφη πρόσκληση προς τον βεβαρημένο για την καταβολή του κληροδοτήματος ακολουθεί δε εφόσον αυτός δεν ανταποκριθεί, η βεβαίωση και είσπραξη του από τον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. ως δημόσιο έσοδο, κατά τον τρόπο που ορίζεται στη διαθήκη, εκτός αν ο βεβαρημένος αποδεικνύει ότι το κληροδοτήμα δεν υφίστατο κατά τον χρόνο του θανάτου του διαθέτη.

Εφόσον δεν ορίζεται σχετικά στη διαθήκη, η καταβολή του ποσού του κληροδοτήματος γίνεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την ρητή ή σιωπηρή αποδοχή της κληρονομίας, όταν το ποσό του κληροδοτήματος είναι μικρότερο του ποσού των πενήντα χιλιάδων (50.000) € και εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών σε κάθε άλλη περίπτωση. Αν παρέλθει ο χρόνος που τάσσεται στη διαθήκη ή η κατά τα άνω νόμιμη προθεσμία οφείλεται ο νόμιμος τόκος υπερημερίας.

Η παρ. 2 ορίζει ότι μπορεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών να παρατείνονται οι

προθεσμίες της παραγράφου 1, αν διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχει υπαιτιότητα του υπόχρεου για την καθυστέρηση ή συντρέχουν σοβαροί λόγοι για την αδυναμία έγκαιρης απόδοσης του κληροδοτήματος, ενώ μπορεί, με όμοια απόφαση, να επιτραπεί η καταβολή κληροδοτήματος με δόσεις, εφόσον κρίνεται δυσχερής η εφάπαξ καταβολή. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο αριθμός των δόσεων, η προθεσμία εξόφλησης κάθε δόσης, όπως και το είδος και το ποσό της ασφάλειας, που πρέπει να παράσχει ο υπόχρεος για την καταβολή του κληροδοτήματος. Οι δόσεις είναι έντοκες, με επιτόκιο ίσο προς το εκάστοτε ισχύον επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης εξόφλησης ο βεβαρημένος οφείλει τόκο υπερημερίας.

Επί του άρθρου 26

Στο άρθρο 26 ρυθμίζεται η καταβολή των χρεών και βαρών της κληρονομίας και η απόδοση των δαπανών εκκαθάρισης. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού λειτουργούν συμπληρωματικά προς τις γενικές διατάξεις του άρθρου 3 (ιδίως παρ. 3).

Ορίζεται κατ' αρχάς, στην παρ. 1, ότι το Δημόσιο ευθύνεται για τα χρέη της κληρονομίας που αποδεικνύονται νόμιμα, και σε κάθε περίπτωση μέχρι το ενεργητικό της. Για την ικανοποίηση των δανειστών εφαρμόζεται η σειρά κατάταξης του Κ.Πολ.Δ.

Σύμφωνα με την παρ. 2, η πληρωμή χρεών και βαρών της κληρονομίας, καθώς και των δαπανών εκκαθάρισης γίνεται σε βάρος του ενεργητικού της, πριν βεβαιωθούν τα στοιχεία του ενεργητικού ως δημόσιο έσοδο και αν δεν υπάρχουν (ακόμα) μετρητά στο ενεργητικό, η πληρωμή γίνεται σε βάρος των πιστώσεων της παρ. 1 του άρθρου 65. Σε κάθε περίπτωση η εξόφληση χρεών και βαρών της κληρονομίας πρέπει να ξεκινά αφού διαπιστωθεί το ύψος του ενεργητικού αυτής. Το ύψος του ενεργητικού ενδέχεται να μπορεί να εκτιμηθεί μετά την ολοκλήρωσή της ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων. Για την διαδικασία πληρωμής γίνεται διάκριση, ανάμεσα στα βέβαια και εκκαθαρισμένα χρέη και βάρη (τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις), τα οποία πληρώνονται από τον εκκαθαριστή, και στα μη βέβαια και εκκαθαρισμένα, για την πληρωμή των οποίων πρέπει να προηγείται έγκριση της αρμόδιας αρχής ύστερα από αίτημα που υποβάλλει ο εκκαθαριστής, συνοδευόμενο από τα αποδεικτικά στοιχεία του χρέους ή των δαπανών. Όταν πρόκειται για πληρωμή χρεών προς το Δημόσιο δεν απαιτείται έγκριση της αρμόδιας αρχής.

Κατά την παρ. 3 μπορεί να επιτρέπεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής η πληρωμή των εξόδων εκκαθάρισης της κληρονομίας ή η διάθεση ποσού στον εκκαθαριστή για την πληρωμή επειγουσών δαπανών εκκαθάρισης, με τον όρο απόδοσης σχετικού λογαριασμού διάθεσής του. Για το σκοπό αυτό χρήσιμο είναι να τηρείται λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα στο όνομα «ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΑΘΕΤΗ)-ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ(ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗ) στον οποίο θα γίνονται οι καταθέσεις των εσόδων της κληρονομίας και από τον

οποίο θα λαμβάνει ο εκκαθαριστής τα ποσά για την καταβολή χρεών και δαπανών αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Να σημειωθεί ότι σε κάθε περίπτωση πληρωμής χρεών/βαρών ή εξόδων εκκαθάρισης ο εκκαθαριστής υποχρεούται να ενημερώσει την αρμόδια αρχή, και εφόσον λάβει την έγκρισή της, θα την επιδεικνύει στο πιστωτικό ίδρυμα, ώστε να προβεί στην εκταμίευση του ποσού.

Τέλος η αρχή αυτή μπορεί να αναβάλει την πληρωμή χρεών, εν όλω ή εν μέρει, μέχρι πέρατος της εκκαθάρισης, μετά από γνώμη του Συμβουλίου.

Επί του άρθρου 27

Με το άρθρο αυτό ορίζεται ως εκπρόσωπος της περιουσίας σε δίκες σχετικές με την εξακρίβωση και εκκαθάρισή της ο εκκαθαριστής. Επίσης τίθεται ως προϋπόθεση για την άσκηση αγωγής ή ένδικου μέσου ή ομολογίας του εκκαθαριστή (αναγνώριση της οφειλής), η έγκριση της αρμόδιας αρχής. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις πάντως, ο εκκαθαριστής οφείλει να ενεργεί και χωρίς προηγούμενη έγκριση για τήρηση προθεσμιών, ανακοινώνοντας την ενέργειά του στην αρμόδια αρχή.

Επί του άρθρου 28

Στο άρθρο 28 ορίζονται οι υποχρεώσεις των τρίτων, οφειλετών στοιχείων της κληρονομίας, στην περίπτωση που υφίσταται αμφισβήτηση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, με την προϋπόθεση βεβαίως ότι γνωρίζουν την υπάρχουσα αμφισβήτηση ή εν πάση περιπτώσει δεν βαρύνονται με υπαιτιότητα για την άγνοια περί της αμφισβήτησης αυτή. Στην περίπτωση αυτή, οι τρίτοι οφείλουν να καταθέσουν δημοσίως τα οφειλόμενα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, μέχρι επιλύσεως της διαφοράς και αν δεν μπορεί να γίνει δημόσια παρακατάθεση ορίζεται μεσεγγυητής, κατ' άρθρο 725 επ. ΚΠολΔ, ύστερα από αίτηση του εκκαθαριστή ή της αρμόδιας αρχής.

Επί του άρθρου 29

Στο άρθρο 29 ρυθμίζεται η περίπτωση κατά την οποία το Δημόσιο είναι συγκληρονόμος και όχι αποκλειστικός κληρονόμος, οπότε τίθενται ζητήματα της από κοινού διοίκησης του πράγματος και της διανομής του.

Ουσιαστικά με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου τίθενται οι εξής δυνατότητες εκκαθάρισης στην περίπτωση που το Δημόσιο είναι συγκληρονόμος της περιουσίας. Αναλυτικότερα:

Α) Κατ' εφαρμογή της παρ.1, το Δημόσιο αναλαμβάνει την εκκαθάριση της όλης κληρονομίας, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, μετά το πέρας δε της εκκαθάρισης και από το

προϊόν της αποδίδεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών το ποσό που αναλογεί στους συγκληρονόμους του Δημοσίου, μετά την αφαίρεση του μέρους των δαπανών εκκαθάρισης που αντιστοιχεί στην μερίδα τους. Αν κρίνεται ότι δεν δυσχεραίνεται το έργο της εκκαθάρισης, επιτρέπεται, και πριν από την περάτωσή της, η απόδοση αντικειμένων της κληρονομίας αυτούσιων ή του συνόλου ή αναλογούντος μέρους του προϊόντος της εκκαθάρισης στους συγκληρονόμους του Δημοσίου.

Β) Κατ'εφαρμογή της παρ. 2, το Δημόσιο μπορεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μετά από γνώμη του Συμβουλίου να συναινέσει στην εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Η συναίνεση είναι για το Δημόσιο υποχρεωτική αν οι συγκληρονόμοι είναι δικαιούχοι κατά ποσοστό τουλάχιστον 50%.

Στην περίπτωση που η εκκαθάριση προχωρήσει με εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα οι εκποιήσεις κινητών και ακινήτων γίνεται με εφαρμογή του αρ.24 και της παρ.3 του παρόντος άρθρου. Συγκεκριμένα στην παρ. 3 ορίζεται ότι αν στην κληρονομία περιλαμβάνονται κινητά ή ακίνητα επί των οποίων ο κληρονομούμενος είχε συνιδιοκτησία και η διατήρηση της συγκυριότητας δεν κρίνεται συμφέρουσα από την αρμόδια αρχή, μπορεί κάθε συγκύριος να εξαγοράσει το ποσοστό εξ αδιαιρέτου του άλλου. Η τιμή πώλησης του ποσοστού του Δημοσίου προσδιορίζεται από πιστοποιημένο εκτιμητή εγγεγραμμένο στο Μητρώο Εκτιμητών του Ν.4152/2013 για τα ακίνητα και τα κινητά μεγάλης αξίας.

Επί εκποίησης του ποσοστού εξ αδιαιρέτου του Δημοσίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 24. Ο υπολογισμός του ποσού των 500.000 € προκειμένου η απόφαση για την εκποίηση να βγει κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου αφορά τη συνολική αξία του ακινήτου και όχι μόνο την αξία του ποσοστού του Δημοσίου. Σε κάθε άλλη περίπτωση γίνεται αυτούσια διανομή του πράγματος (π.χ. διανομή οικοπέδου/αγροτεμαχίου, σύσταση οριζόντιας ιδιοκτησίας επί οικοδομής) και αν αυτή είναι ανέφικτη, το Δημόσιο προβαίνει στην εκποίηση αυτού (αφορά όλο το ακίνητο) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 ύστερα από κοινοποίηση πρόσκλησης προς τους συγκυρίους (1) τουλάχιστο μήνα πριν την επισπευδόμενη εκποίηση (ημερομηνία ανάρτησης της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα). Αν οι συγκληρονόμοι δεν ανταποκριθούν στην πρόσκληση του Δημοσίου να συμπράξουν στην εκποίηση, τότε το Δημόσιο τους εκπροσωπεί (εκ του νόμου) και το μερίδιό τους επί του προϊόντος της εκποίησης κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.

Σύμφωνα με την παρ. 4, όταν στην κληρονομία, κληροδοσία ή δωρεά περιλαμβάνεται ποσοστό συγκυριότητας ακινήτου και προκύπτει ζήτημα εκμίσθωσής του, τούτο εκμισθώνεται από τον εκκαθαριστή κατ'ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 24 και της παρ.3 του παρόντος άρθρου. Το μίσθωμα εισπράττεται ολόκληρο από τον εκκαθαριστή και αποδίδεται στον κάθε συγκύριο το αναλογούν στη μερίδα του ποσό, μετά από αφαίρεση των ανάλογων δαπανών.

Επί του άρθρου 30

Στο άρθρο 30 ρυθμίζονται τα θέματα της αμοιβής του εκκαθαριστή και της απόδοσης των δαπανών της εκκαθάρισης.

Σύμφωνα με την παρ. 1, η αμοιβή χορηγείται μετά από έγκριση της αρμόδιας αρχής, βάσει αναλυτικού πίνακα ενεργειών και απασχόλησης του εκκαθαριστή, και είναι ανάλογη του χρόνου απασχόλησης, των ενεργειών του και του ενεργητικού της εκκαθαριζόμενης περιουσίας. Αποδίδονται επίσης οι αναγκαίες δαπάνες στις οποίες προέβη για την εκτέλεση του έργου του. Η αμοιβή υπολογίζεται ως ποσοστό της αξίας της περιουσίας τίθεται δε στο νόμο όριο της αμοιβής, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) αυτής όταν η αξία της περιουσίας δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (100.000) € και το ένα τοις εκατό (1%) για το υπερβάλλον (άρα για περιουσία αξίας 250.000 € η αμοιβή δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των $100.000 \times 5\% = 5000 + 150000 \times 1\% = 6.500$ € συνολικά). Μέρος της αμοιβής θα δίδεται μετά την έγκριση της μερικής λογοδοσίας. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής μπορεί κατά περίπτωση να χορηγείται προκαταβολή μέρους της αμοιβής.

Η παρ. 2 αφορά τις δαπάνες εκκαθάρισης που αφορούν έξοδα (πχ κοινόχρηστα, έξοδα συντήρησης και επισκευών περιουσίας κλπ) και αμοιβές προσώπων που ενεργούν πράξεις λόγω της ιδιότητάς τους (όπως ιδίως δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, μηχανικοί, οικονομικοί ελεγκτές και σύμβουλοι, και μεσίτες). Πριν την πραγματοποίησή τους υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα έγκρισής τους στην αρμόδια αρχή, η οποία οφείλει να τις εγκρίνει (ή να τις περικόψει) εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή τους. Η άπρακτη παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας ισοδυναμεί με έγκριση των δαπανών. Κατ'εξαιρεση, δαπάνες με κατεπείγοντα χαρακτήρα που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διατήρηση και διαφύλαξη των στοιχείων της περιουσίας διενεργούνται από τον εκκαθαριστή χωρίς προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας αρχής και υπάγονται μόνο σε κατασταλτικό έλεγχο ως προς τη διαπίστωση του κατεπείγοντος ή μη χαρακτήρα τους. Οι δαπάνες αυτές κρίνεται σκόπιμο να γνωστοποιούνται στην αρμόδια αρχή και να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

Στην παρ. 3 ρυθμίζεται η περίπτωση κατά την οποία δεν υφίσταται ενεργητικό, οπότε η αμοιβή και οι δαπάνες καταβάλλονται από τους πόρους της παρ.1 του άρθρου 65, όταν δε προκύψει ενεργητικό, επιστρέφονται ή συμψηφίζονται τα καταβληθέντα ποσά.

Συνοψίζοντας ο εκκαθαριστής προβαίνει σε άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού κατ'εφαρμογή της παρ.1 του άρθρου 67 όπου ορίζεται ότι οι καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα από τους εκκαθαριστές γίνονται σε έντοκη κατάθεση όψεως, ταμειευτηρίου ή με προθεσμία. Ο εκκαθαριστής ενημερώνει υποχρεωτικά και άμεσα την αρμόδια αρχή (Υπουργείο Οικονομικών) για τα στοιχεία του λογαριασμού ή των λογαριασμών και αιτιολογεί την ύπαρξη περισσοτέρων

λογαριασμών και το σκοπό της κατάθεσης. Ειδικότερα ο εκκαθαριστής αποφασίζει για το είδος του λογαριασμού και το πιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα σε κάθε περίπτωση με τα συμφέροντα της περιουσίας. Στον εν λόγω λογαριασμό/ούς ο εκκαθαριστής καταθέτει τα ποσά του ενεργητικού της περιουσίας κατ' εφαρμογή των άρθρων 23, 24 και 29 ενώ αναλαμβάνει ποσά για πληρωμές χρεών/βαρών (αρ.26) και αμοιβών ή εν γένει δαπανών της περιουσίας (αρ. 30) όπως δαπάνες κοινοχρήστων, αμοιβές μηχανικών κλπ. Τέλος, με την παρ. 4 του αρ. 67 ορίζεται ότι η μεταφορά ή μετατροπή των καταθέσεων εκ μέρους του πιστωτικού ιδρύματος γίνεται μόνο μετά από εντολή του δικαιούχου (εκκαθαριστή) και ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, αλλιώς το πιστωτικό Ίδρυμα υπέχει ευθύνη για αποζημίωση σε περίπτωση πρόκλησης ζημίας. Ο εκκαθαριστής δεν έχει δικαίωμα να προβεί σε πράξεις επενδυτικού χαρακτήρα ενώ αφού ολοκληρώσει την εκκαθάριση της περιουσίας τα αναλαμβανόμενα ποσά βεβαιώνονται και εισπράττονται ως δημόσια έσοδα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Επί του άρθρου 31

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται η λήξη του έργου του εκκαθαριστή και η λογοδοσία του.

Σύμφωνα με την παρ. 1, το έργο του εκκαθαριστή της περιουσίας παύει με την έγκριση της οριστικής λογοδοσίας επί του έργου του, η οποία περιλαμβάνει πλήρη έκθεση της γενόμενης εκκαθάρισης και διοίκησης της περιουσίας και τα στοιχεία που η ύπαρξή τους διαπιστώθηκε.

Σύμφωνα με την παρ. 2, υφίσταται, εκτός της οριστικής λογοδοσίας, υποχρέωση του εκκαθαριστή να υποβάλει και μερική λογοδοσία, κάθε τέλος ημερολογιακού έτους για τα πεπραγμένα του έτους αυτού (τακτική μερική λογοδοσία), ενώ ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί επίσης να ζητά την υποβολή μερικής λογοδοσίας εκτάκτως ή τη χορήγηση πληροφοριών οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης. Η μερική τακτική λογοδοσία θα υποβάλλεται, από τους εκτελεστές/εκκαθαριστές, στην αρμόδια Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών της αρμόδιας αρχής το αργότερο έως το τέλος Φεβρουαρίου του επομένου της λογοδοσίας έτους. Η Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών θα διαβιβάζει άμεσα, και όχι αργότερα από την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών, στην αρμόδια Δ/ση Οικονομικής Επιθεώρησης τις υποβληθείσες λογοδοσίες συνοδευόμενη από αυτές. Στην περίπτωση που ο εκτελεστής/διαχειριστής δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα λογοδοσία επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή επιβολή προστίμου της παρ.2. του αρ. 71 και στη συνέχεια αντικατάσταση του. Η λογοδοσία του εκκαθαριστή, τελική ή μερική, κοινοποιείται και στους συγκληρονόμους του Δημοσίου.

Η παρ. 3 ορίζει ότι ο Υπουργός Οικονομικών διαβιβάζει την υποβληθείσα τελική λογοδοσία σε ελεγκτικό γραφείο του άρθρου 21, προκειμένου να ελεγχθούν και επαληθευτούν τα στοιχεία της. Αν το πόρισμα του γραφείου είναι θετικό προβαίνει στην έγκριση της λογοδοσίας, διαφορετικά το διαβιβάζει στην Οικονομική Επιθεώρηση για τη διενέργεια εξ υπαρχής ελέγχου και προς

καταλογισμό. Η Οικονομική Επιθεώρηση διατηρεί το δικαίωμα να προβαίνει σε εξ υπαρχής έλεγχο της διαχείρισης περιουσιών που ελέγχθηκαν από ελεγκτικά γραφεία. Εγκαθιδρύεται επομένως ένα διπλό σύστημα κατασταλτικού ελέγχου, με τη συνδρομή και του ιδιωτικού τομέα, για την καταπολέμηση της κακοδιαχείρισης των κοινωφελών περιουσιών.

Στην παρ. 4 ορίζεται ότι αν διαπιστωθούν ελλείμματα κατά τον έλεγχο, υπό την έννοια των άρθρων 40 επ. του ν. 2362/1995 (Α' 247), εφαρμόζονται οι διατάξεις για τους δημόσιους υπόλογους και κάθε ζημιά που προκλήθηκε από τη διαχείριση και διάθεση της περιουσίας κατά παράβαση των όρων της συστατικής πράξης και των διατάξεων του κώδικα καταλογίζεται εντόκως, με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής αν διαπιστωθεί η ύπαρξη δόλου ή βαριάς αμέλειας.

Σύμφωνα με την παρ. 5, η πράξη καταλογισμού κοινοποιείται στον υπόχρεο και χωρεί κατ' αυτής έφεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 81 του ν.4129/13 (Α' 52), κατά τα λοιπά δε εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου αυτού. Τα ποσά που καταλογίζονται βεβαιώνονται και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων και περιέρχονται στην περιουσία, με επιμέλεια του οικείου Προϊσταμένου Δ.Ο.Υ.

Η παρ. 6 αντιμετωπίζει πιθανή άρνηση του εκκαθαριστή να υποβάλει λογοδοσία παρά την πρόσκλησή του, οπότε εξακριβώνεται με έλεγχο ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο αν υπάρχουν ελλείμματα ή ζημιά και ακολουθεί καταλογισμός.

Επί του άρθρου 32

Οι διατάξεις περί εκκαθάρισης και εν γένει διαχείρισης περιουσιών που καταλείπονται χωρίς όρο στο Δημόσιο εφαρμόζονται και επί αντίστοιχων περιουσιών που καταλείπονται υπέρ των Ενόπλων Δυνάμεων, ήτοι του Ταμείου Εθνικής Άμυνας, του Ταμείου Εθνικού Στόλου και του Ταμείου Αεροπορικής Άμυνας, στα οποία και αποδίδεται το προϊόν της εκκαθάρισης.

Επί του κεφαλαίου Ε'

Στο κεφάλαιο Ε' ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις περιουσίες που περιέρχονται στο Δημόσιο για εκτέλεση ορισμένου σκοπού ή έργου. Και στις περιουσίες του κεφαλαίου αυτού αρμόδια αρχή είναι ο Υπουργός Οικονομικών (άρθρο 2 παρ. 4 δ'). Οι περιουσίες εκκαθαρίζονται και εν συνεχεία τίθενται υπό την άμεση διαχείριση του Δημοσίου που φροντίζει για την εκτέλεση του σκοπού. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 33

Στις παρ. 1 & 2 του άρθρου περιγράφονται οι περιουσίες που υπάγονται υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών.

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι μετά την εκκαθάριση των περιουσιών του άρθρου αυτού εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του τυχόν αρμόδιου ως εκ του σκοπού Υπουργού ή του Υπουργού Εξωτερικών, στην περίπτωση των περιουσιών νομικών προσώπων της αλλοδαπής, με την οποία οι περιουσίες περιέρχονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου Οικονομικών και με την οποία ορίζονται οι λεπτομέρειες της διοίκησης και διαχείρισης των περιουσιών και του τρόπου εκτέλεσης των κοινωφελών σκοπών, σε συμφωνία με τους τυχόν ορισμούς της συστατικής πράξης.

Επί του άρθρου 34

Με το άρθρο 34 εισάγονται ρυθμίσεις δημοσιολογιστικού χαρακτήρα. Ορίζεται συγκεκριμένα (παρ. 1) ότι τα έσοδα και έξοδα των περιουσιών της άμεσης διαχείρισης αναγράφονται στον Ειδικό Προϋπολογισμό Κοινωφελών Περιουσιών, ο οποίος αποτελεί παράρτημα του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους, ενώ για κάθε περιουσία συντάσσεται ειδικός προϋπολογισμός, ισολογισμός και απολογισμός.

Επί του άρθρου 35

Στο άρθρο 35 ορίζονται λεπτομέρειες της ταμειακής διαχείρισης των κεφαλαίων από την εκκαθάριση των περιουσιών.

Συγκεκριμένα ορίζεται (παρ. 1) ότι η ταμειακή διαχείριση των κεφαλαίων από την εκκαθάριση των περιουσιών της άμεσης διαχείρισης ενεργείται από πιστωτικά ιδρύματα και το Τ.Π.Δ., ενώ απαριθμούνται οι τρόποι τοποθέτησης ή επένδυσης των κεφαλαίων αυτών, στις περιπτώσεις που δεν προσδιορίζεται από την συστατική πράξη. Σχετικά εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Οι εναλλακτικοί αυτοί τρόποι είναι (α) η έντοκη κατάθεση προθεσμίας ή ταμειυτηρίου, (β) η τοποθέτηση σε ακίνητα (αφορά αγορά ακινήτου, ανέγερση ακινήτου με σκοπό την επένδυση κλπ) (γ) σε ομόλογα ή έντοκα γραμμάτια ή άλλο τίτλο δανεισμού, που εκδίδει ή εγγυάται το Δημόσιο, (δ) σε μετοχές εταιρειών μεγάλης κεφαλαιοποίησης, (ε) Σε ομολογιακά δάνεια αναγνωρισμένων πιστωτικών ιδρυμάτων ή εισηγμένων στο Χ.Α. εταιρειών μεγάλης κεφαλαιοποίησης, (στ) σε πολύτιμα μέταλλα (χρυσό, άργυρο, λευκόχρυσο, παλλάδιο), (ζ) σε άλλες μορφές δανεισμού και διαχείρισης κεφαλαίων ή άλλα περιουσιακά στοιχεία, αν η τοποθέτηση ή η επένδυσή τους σε αυτά κρίνεται ως πλέον προσοδοφόρα και ασφαλής και με την προϋπόθεση ότι δεν κωλύεται η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ή έργου, που ορίζεται στη συστατική πράξη.

Εξαιρετικά προβλέπεται, εφόσον κρίνεται επωφελέστερη και συμφέρουσα και η κατά διαφορετικό τρόπο επένδυση (χρεώγραφα του εξωτερικού, επένδυση κεφαλαίων και πλεονασμάτων στο εξωτερικό, σε άλλα περιουσιακά στοιχεία στο εξωτερικό).

Με την παρ. 2 εισάγεται η δυνατότητα να ζητείται, από την αρμόδια αρχή, η γνώμη ειδικού χρηματοοικονομικού συμβούλου, ο οποίος επιλέγεται προς τούτο ύστερα από δημόσια πρόσκληση, σχετικά με την επωφελέστερη αλλά και ασφαλέστερη διαχείριση των κεφαλαίων αυτών και προδιαγράφεται ο τρόπος επιλογής του συμβούλου και ο τρόπος καταβολής της αμοιβής του. Η γνώμη του Συμβούλου αξιολογείται ελεύθερα από την αρμόδια αρχή.

Επί του άρθρου 36 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του αρ. 32 του Ν.4182/2013)

Στο άρθρο 36 ορίζεται ο τρόπος διενέργειας διαχειριστικών πράξεων των στοιχείων της περιουσίας.

Με την παρ. 1 καθορίζεται ότι η εκποίηση ακινήτων διενεργείται από την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ.) Α.Ε. με εφαρμογή των διατάξεων που τη διέπουν, ύστερα από εντολή του Υπουργού Οικονομικών, η δε εκμίσθωσή τους από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία εφαρμοζόμενων αναλόγως των διατάξεων των παραγράφων 8, 9 και 10 του άρθρου 24. Για τα θέματα ανοικοδόμησης ή ουσιώδους ανακατασκευής ακινήτων της περιουσίας εφαρμόζεται η παράγραφος 4 του άρθρου 42 (παρ.2).

Με την παρ.3 επισημαίνεται ότι η εκποίηση και εκμίσθωση των κινητών διενεργείται σε κάθε περίπτωση με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 24.

Με την παρ. 4 σημειώνεται ότι αν ο τρόπος τοποθέτησης ή επένδυσης της περιουσίας που ορίζεται στη συστατική πράξη κατέστη προδήλως ανέφικτος ή ασύμφορος, επιτρέπεται η τοποθέτηση ή επένδυση της περιουσίας με άλλο τρόπο, από αυτούς που απαριθμούνται στο άρθρο 35 και εφόσον βεβαίως δεν παραβιάζονται οι όροι της συστατικής πράξης.

Επί του άρθρου 37 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του αρ. 32 του Ν.4223/2013)

Στο άρθρο 37 ρυθμίζονται θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης τεχνικών έργων που κρίνονται απαραίτητα για την εκπλήρωση του κοινωφελούς σκοπού εκ μέρους του Δημοσίου.

Σύμφωνα με την παρ. 1, τα έργα αυτά ανατίθενται και εκτελούνται από το αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο ή φορέα και σύμφωνα με τις ισχύουσες περί δημόσιων έργων διατάξεις ή τις τυχόν υφιστάμενες ειδικές διατάξεις που ισχύουν στο Υπουργείο ή το φορέα.

Σύμφωνα με την παρ.2 αν το αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο δεν δύναται να αναλάβει την υλοποίηση του έργου ορίζεται αρμόδιος για την υλοποίηση φορέας με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, του αρμόδιου εκ του σκοπού Υπουργού και του Υπουργού που εποπτεύει το φορέα υλοποίησης.

Τα έργα με προϋπολογισμό κάτω των εκατό χιλιάδων (100.000) € χωρίς Φ.Π.Α. ανατίθενται

από την Κτηματική Υπηρεσία του τόπου του έργου με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 7 του άρθρου 45.

Σημείωση: Το άρθρο 37 αφορά αποκλειστικά: α) την εκτέλεση έργων σχετικών με την υλοποίηση του σκοπού πχ κέντρο υγείας, μουσείο κλπ και όχι περιπτώσεις ανεγέρσεως ακινήτου με χρήματα της κοινωφελούς περιουσίας επενδυτικού χαρακτήρα όπου εφαρμογή έχει το άρθρο 35, β)επισκευές σε ακίνητα.

Επί του άρθρου 38

Με το άρθρο 38 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης υποτροφιών.

Σύμφωνα με την παρ. 1, η επιλογή των υποτρόφων σε βάρος περιουσιών της άμεσης διαχείρισης του Δημοσίου γίνεται με διαγωνισμό εφ' όσον δεν ορίζεται κάτι άλλο στη συστατική πράξη, πχ. επιλογή με άλλα κριτήρια (πχ. καταγωγή, βαθμολογία.) Για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού σύμφωνα με τη συστατική πράξη υποβάλλεται σχετικό αίτημα από το Υπουργείο Οικονομικών προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων με το οποίο ταυτοχρόνως προσδιορίζονται: α) ο αριθμός των υποτρόφων, β) το ποσό των υποτροφιών και γ) άλλοι όροι που κρίνονται τυχόν απαραίτητοι για την τήρηση των όρων της συστατικής πράξης.

Σύμφωνα με την παρ. 2, για τη διενέργεια του διαγωνισμού: α) εγκρίνεται προκήρυξη από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων με την οποία ορίζονται ο τόπος και ο τρόπος διενέργειας του διαγωνισμού, τα κριτήρια επιλογής των υποτρόφων, σύμφωνα με τα τυχόν προβλεπόμενα στη συστατική πράξη, η διαδικασία αξιολόγησης, ο τρόπος καταβολής των υποτροφιών, η έναρξη και η διάρκεια της παροχής τους, οι λόγοι διακοπής τους, οι υποχρεώσεις των υποτρόφων και κάθε άλλη απαραίτητη σχετική λεπτομέρεια, β) δημοσιοποιείται η προκήρυξη με ανάρτηση στην ιστοσελίδα των Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, επί τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την ημέρα του διαγωνισμού και τοιχοκολλείται στους χώρους ανακοινώσεων των Υπουργείων.

Η παρ. 3 εισάγει εξαιρετική διαδικασία για τις περιπτώσεις που η διενέργεια διαγωνισμού είναι **δυσχερής ή εξαιρετικά δαπανηρή** για την περιουσία, λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιουσίας ή άλλων εξαιρετικών λόγων ή ειδικών όρων της συστατικής πράξης, οπότε μπορεί να εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών για την παράλειψη του διαγωνισμού και τον προσδιορισμό του τρόπου επιλογής των υποτρόφων.

Η παρ. 4 ορίζει τη δημοσιοποίηση της απόφασης έγκρισης από τον Υπουργό Παιδείας των πρακτικών και του διορισμού των υποτρόφων, με ανάρτηση στις ιστοσελίδες των Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων και προβλέπει την υπογραφή σύμβασης μεταξύ του υποτρόφου και του Υπουργού Οικονομικών, για τη λήψη της υποτροφίας.

Όταν στη συστατική πράξη προβλέπεται η χορήγηση υποτροφιών με επιλογή εφαρμόζεται η διαδικασία των παραγράφων 1,2 και 4 παραλείποντας μόνο το στάδιο του διαγωνισμού.

Με την παρ. 5 προβλέπεται η δυνατότητα καταβολής αμοιβής στις επιτροπές των διαγωνισμών και με την παρ. 6 παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, για τη ρύθμιση θεμάτων του διαγωνισμού.

Επί του άρθρου 39

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ο τρόπος καθορισμού του ποσού της υποτροφίας και η δυνατότητα αυξομείωσης του αριθμού των υποτρόφων ανάλογα με την επάρκεια των εισοδημάτων της περιουσίας.

Επί του Κεφαλαίου ΣΤ'

Στο κεφάλαιο ΣΤ' περιέχονται ρυθμίσεις αντίστοιχες προς αυτές των προηγούμενων Κεφαλαίων Δ' και Ε' για την εκκαθάριση περιουσιών από εκτελεστές διαθηκών, τη διαχείρισή τους και τη διάθεσή τους για τους συγκεκριμένους σκοπούς που προβλέπονται στη συστατική πράξη. Αρμόδια αρχή στις περιουσίες του κεφαλαίου αυτού είναι είτε ο Γ.Γ. Α.Δ. είτε ο Υπουργός Οικονομικών, κατά τις διακρίσεις του άρθρου 2. Οι ρυθμίσεις του κεφαλαίου αυτού προσομοιάζουν αφενός με τις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Δ, για την περίοδο εκκαθάρισης της περιουσίας (εκκαθαριστής είναι κατ' αρχήν ο εκτελεστής της και μόνο κατ' εξαίρεση διορίζεται εκτελεστής – εκκαθαριστής από το κράτος) και αφετέρου με τις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Ε, για την περίοδο διαχείρισης της περιουσίας από τους εκτελεστές της, προς επίτευξη του σκοπού της. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 40

Στο άρθρο 40 ορίζεται ότι οι περιουσίες που καταλείπονται υπέρ κοινωφελών σκοπών σε άλλα πρόσωπα, εκτός του Δημοσίου, γίνονται αποδεκτές πάντοτε με το ευεργέτημα της απογραφής και εκκαθαρίζονται από τον εκτελεστή (ή τους εκτελεστές) που ορίστηκε (-αν) με τη διαθήκη, ενώ ρυθμίζεται και η περίπτωση κατά την οποία ο οριζόμενος με τη διαθήκη εκτελεστής εξέλιπε (ήτοι απεβίωσε, παραιτήθηκε, αποποιήθηκε, αντικατάσταση) χωρίς να προβλέπεται αναπληρωτής του, οπότε διορίζεται εκτελεστής από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τα άρθρα 16 έως 20 του κώδικα.

Ρυθμίζονται επίσης στην παρ. 2 οι σχέσεις περισσότερων του ενός εκτελεστών, αν δεν ορίζεται σχετικά στη συστατική πράξη. Στην περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των εκτελεστών αποφασίζει η αρμόδια αρχή. Να σημειωθεί ότι όταν γίνεται αναφορά στη συντήρηση περιουσίας νοείται η επιβολή μέτρων προστασίας κατά βάσει της ακίνητης περιουσίας από φθορές οι οποίες

μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρή απομείωση της αξίας αυτής αλλά κυρίως να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλειά της αλλά και τρίτων προσώπων. Τέλος σε εξαιρετικές περιπτώσεις κάθε εκτελεστής δύναται να παρασταθεί μόνος του σε δίκη που αφορά την προστασία της περιουσίας από διεκδικήσεις τρίτων και να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα.

Επί του άρθρου 41

Στο άρθρο 41 ρυθμίζεται η ακολουθητέα διαδικασία για τη διανομή της περιουσίας και την απόδοση στοιχείων αυτής στον (τυχόν υπάρχοντα) κληρονόμο.

Σύμφωνα με την παρ. 1, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στην διαθήκη, ο εκτελεστής παραδίδει στον κληρονόμο τα στοιχεία της κληρονομίας που ανήκουν στη μερίδα του, ύστερα από έγκριση της αρμόδιας αρχής και εφόσον δεν δυσχεραίνεται το έργο της εκκαθάρισης, εφαρμοζομένων αναλόγως, σε περίπτωση συγκυριότητας, των διατάξεων του άρθρου 29. Αν υπάρξει διαφωνία, αποφαινεται το Ειρηνοδικείο του τόπου της περιουσίας με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Στην παρ. 2 προβλέπεται η αυτονόητη απαγόρευση προς τον κληρονόμο να διαθέτει στοιχείο της κληρονομίας που υπάγεται στη διαχείριση του εκτελεστή, εκτός αν υπάρχει σχετική πρόβλεψη στη διαθήκη. Μπορεί όμως, με έγκριση της αρμόδιας αρχής, να επιτραπεί η διάθεση, αν το στοιχείο ανήκει καταφανώς στον κληρονόμο αλλιώς έχει εφαρμογή το αρ. 10 παρ.2 και αρ. 77 παρ.3. Όταν λήξει η εκκαθάριση ο εκτελεστής διανέμει την κληρονομία σύμφωνα με τη διαθήκη, με έγκριση της αρμόδιας αρχής και σε περίπτωση διαφωνίας ενεργείται δικαστική διανομή (παρ. 3).

Επί του άρθρου 42

Στο άρθρο 42 ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τις διαχειριστικές πράξεις του εκτελεστή.

Στην παρ. 1 ορίζεται ότι κατά την εκκαθάριση της περιουσίας, ο εκτελεστής διενεργεί πράξεις που προσιδιάζουν στο σκοπό της εκκαθάρισης και αναφέρονται ενδεικτικά οι πράξεις αυτές. Για τη διενέργεια των πράξεων αυτών εφαρμόζονται κατ'αρχήν οι διατάξεις της διαθήκης άλλως αν δεν ορίζεται κάτι στη διαθήκη οι διατάξεις των άρθρων 22 έως 28 του παρόντος και στην περίπτωση αυτή δεν έχει εφαρμογή του άρθρου 2021 του Α.Κ. (που αναφέρεται σε άδεια δικαστηρίου).

Εφόσον για την εκκαθάριση ή την επίτευξη του σκοπού που έταξε ο διαθέτης, απαιτείται η εκποίηση ακινήτων της περιουσίας, ζητείται σχετική έγκριση της αρμόδιας αρχής. Όμως, η έγκριση αυτή δεν απαιτείται στις περιπτώσεις που η εκποίηση επιβάλλεται από τη συστατική πράξη. Σε κάθε περίπτωση που τα ακίνητα πρέπει να εκποιηθούν, αλλά έχει κριθεί ότι προσωρινά δεν είναι εφικτή ή συμφέρουσα η εκποίησή τους για οποιοδήποτε νόμιμο λόγο, τότε θα πρέπει να

εφαρμοσθεί η διάταξη για την εκμίσθωση της παρ. 1 του άρθρου 24. Τόσο για τις διαδικασίες εκποίησης όσο και εκμίσθωσης εφαρμόζονται ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του άρθρου 24.

Επίσης, κατά την παρ. 3, εφαρμόζονται ανάλογα στις μισθώσεις του άρθρου αυτού οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 24 (που ρυθμίζουν την αρχική διάρκεια της μίσθωσης, την ανανέωσή της, την αναπροσαρμογή του μισθώματος και την υπεκμίσθωση του ακινήτου).

Οι ρυθμίσεις της παρ. 4, αφορούν την ανοικοδόμηση ή ανακατασκευή ακινήτου με ιδιωτικούς πόρους με αντάλλαγμα την μακροχρόνια μίσθωση του ανεγερθέντος ή ανακατασκευασθέντος κτίσματος (αφορά και αντιπαροχή) και επιλύουν ένα σημαντικότερο ζήτημα που κατατρώχει τις κοινωφελείς περιουσίες, όταν καταλείπεται οικόπεδο ή κτίσμα σε κακή κατάσταση που απαιτεί μεγάλη δαπάνη για να καταστεί εκμεταλλεύσιμο. Κρίσιμο στοιχείο στις περιπτώσεις αυτές αναδεικνύεται η ύπαρξη οικονομοτεχνικής μελέτης (που εκπονείται είτε με δαπάνη της περιουσίας, είτε, αν δεν υπάρχουν οι αναγκαίοι πόροι και από τους ενδιαφερόμενους, που υποβάλλουν σχετικές προτάσεις επί των οποίων αποφαινεται το Συμβούλιο) από την οποία θα προκύψει το εκτιμώμενο κόστος της ανοικοδόμησης ή ανακατασκευής και η απαιτούμενη διάρκεια της μίσθωσης (μέχρι 50 χρόνια), ώστε αφενός να αποπληρωθεί η σχετική δαπάνη, αλλά και να υπολογισθεί το μίσθωμα που πρέπει να καταβάλλεται για την εξυπηρέτηση των σκοπών της περιουσίας. Η ανάθεση γίνεται ύστερα από διαπραγμάτευση του εκτελεστή με τους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι καλούνται με ανοιχτή πρόσκληση που δημοσιοποιείται με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής.

Η διαδικασία που προτείνεται να ακολουθηθεί αναλύεται ακολούθως:

Φάση Α: Εκπόνηση Μελετών-Υποβολή προτάσεων αξιοποίησης

Περίπτωση α – Με εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης

Αν υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι για την εκπόνηση μελέτης ο εκτελεστής αναθέτει την εκπόνηση της οικονομοτεχνικής μελέτης για την ανακατασκευή ή ανοικοδόμηση του ακινήτου, καθώς και για την διάρκεια της μίσθωσης. Η επιλογή του μελετητή γίνεται από το διαχειριστή της περιουσίας. Η αρμόδια αρχή αξιολογώντας τη μελέτη εκδίδει ή όχι σχετική έγκριση (απαιτείται γνωμοδότηση Συμβουλίου για τις περιπτώσεις ακινήτων των οποίων η αντικειμενική αξία μετά την ανακατασκευή/ανοικοδόμηση υπερβαίνει τις 500.000€)

Περίπτωση β – Αναζήτηση εναλλακτικών προτάσεων αξιοποίησης

Αν δεν υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι για την εκπόνηση μελέτης η διαδικασία που θα ακολουθηθεί είναι η εξής: προβαίνει στη δημοσίευση πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής για την υποβολή τεκμηριωμένης πρότασης εκμετάλλευσης του ακινήτου από κάθε ενδιαφερόμενο (αρχιτεκτονική λύση, προϋπολογισμό έργου, μηνιαίο μίσθωμα κλπ) επί της οποίας γνωμοδοτεί το Συμβούλιο (ανεξαρτήτως ποσού) ως προς τη συμφερότερη λύση. Η ανάρτηση εκτιμάται ότι δεν πρέπει να μικρότερη των δύο (2) μηνών.

ΦΑΣΗ Β – Ανάθεση αξιοποίησης

Η ανάθεση της ανοικοδόμησης ή ανακατασκευής γίνεται ύστερα από διαπραγμάτευση του διαχειριστή της περιουσίας με τους ενδιαφερόμενους, που καλούνται με ανοιχτή πρόσκληση η οποία δημοσιοποιείται με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής, επί τρεις (3) τουλάχιστον μήνες. Η αρμόδια αρχή εγκρίνει το πρακτικό της διαπραγμάτευσης και τη σύναψη της σύμβασης κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου αν υπερβαίνει τα 500.000 €.

Στη διαπραγμάτευση μπορεί να λάβει μέρος και το Δημόσιο ή φορέας του Δημοσίου, ύστερα όμως από γνώμη ελεγκτικού γραφείου του άρθρου 21 σχετικά με την απαιτούμενη δαπάνη εκτέλεσης και τη μισθωτική αξία του ακινήτου μετά την ανακατασκευή του. Το έργο παραλαμβάνεται μετά την ολοκλήρωσή του, ποιοτικά και ποσοτικά, από Επιτροπή Παραλαβής που συγκροτείται από την αρμόδια αρχή, στην οποία μετέχει τεχνικός υπάλληλος της αρχής και εκπρόσωπος του διοικούντος την περιουσία.

Με τις διατάξεις των παρ. 5 έως 8 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση του προϊόντος της εκκαθάρισης και ρευστοποίησης περιουσιακών στοιχείων μέχρι να καταστεί εφικτή η εκτέλεση του σκοπού, οι τρόποι επένδυσης της περιουσίας σύμφωνα με το προβλεπόμενα στο άρθρο 35, καθώς και τα της πληρωμής χρεών και βαρών της κληρονομιάς για την οποία εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 26. Σύμφωνα με την παρ.5 τηρείται λογαριασμός σε πιστωτικό ίδρυμα στον οποίο θα γίνονται οι καταθέσεις των εσόδων της κληρονομιάς και από τον οποίο θα λαμβάνει ο εκκαθαριστής τα ποσά για την καταβολή χρεών και δαπανών αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο λογαριασμός θα τηρείται στο όνομα «ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΑΘΕΤΗ)-ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΣ(ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗ)

Επί του άρθρου 43

Στο άρθρο 43 ορίζεται η διαδικασία επιλογής του κοινωφελούς σκοπού ή έργου, όταν η επιλογή έχει ανατεθεί (με τη διαθήκη) σε εκτελεστές ή άλλα πρόσωπα, οπότε, τα πρόσωπα αυτά πρέπει να δηλώσουν την επιλογή τους στην αρμόδια αρχή ή και στον αρμόδιο πρόξενο αν κατοικούν σε χώρα της αλλοδαπής. Αν δηλωθεί ή διαπιστωθεί αδυναμία επιλογής, ή αν η επιλογή έχει ανατεθεί στο δημόσιο, διενεργείται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, μετά από γνώμη του Συμβουλίου (παρ. 1).

Κατά την παρ. 2, αν σημειώνεται καθυστέρηση στη δήλωση επιλογής, η αρμόδια αρχή τάσσει εύλογη προθεσμία επιλογής, με απευθύνει έγγραφη πρόσκληση στα πρόσωπα που έχουν την κατ'αρχήν την εξουσία επιλογής και αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, στην επιλογή προβαίνει η αρχή, μετά από γνώμη του Συμβουλίου.

Ομοίως, κατά την παρ. 3 και όταν καθορίσθηκε, από το πρόσωπο που έχει την ευθύνη επιλογής, σκοπός ή έργο που δεν εκπληρώνουν τον χαρακτηρισμό τους ως κοινωφελή ή δεν εκπληρώνουν τις διατάξεις της συστατικής πράξης, η επιλογή διενεργείται κατά την παρ. 2 (ήτοι προηγείται πρόσκληση για επιλογή εντός εύλογης προθεσμίας).

Επί του άρθρου 44

Όταν πρόκειται για την υλοποίηση κοινωφελούς σκοπού που εκτελείται εφάπαξ, πλην της εκτέλεσης έργου που έχει εφαρμογή το αρ.45, ο εκτελεστής της διαθήκης υποβάλλει στην αρμόδια αρχή έκθεση για τον τρόπο εκτέλεσής του, με προϋπολογισμό της απαιτούμενης δαπάνης, η δε αρχή οφείλει να προβεί στην έγκριση ή την απόρριψη μέσα σε 45 ημέρες από την υποβολή της αίτησης, άλλως ο προταθείς σκοπός θεωρείται εγκεκριμένος και εκτελείται (παρ. 1).

Σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3, μπορεί με έγκριση της αρμόδιας αρχής να αρχίσει η εκπλήρωση του σκοπού και πριν ακόμα τη λήξη της εκκαθάρισης της περιουσίας, αν δεν παρακωλύεται το έργο της, ενώ μπορεί και να αναβληθεί, με όμοια έγκριση και για το απολύτως ελάχιστο απαιτούμενο χρονικό διάστημα, η ανάθεση και εκτέλεση του έργου ή η εκτέλεση του σκοπού, αν παρίσταται ανάγκη.

Με την παρ. 4 χορηγείται η δυνατότητα στην αρμόδια αρχή να αποφασίζει την αύξηση των χρηματικών ποσών που προβλέπονται στη συστατική πράξη για την εκτέλεση σκοπού ή έργου, αν κρίνονται και λαμβανομένων υπόψη της επάρκειας της περιουσίας και των ορισμών της συστατικής πράξης, τους οποίους η απόφαση της αρχής δεν μπορεί να παραβιάζει (αν παρίσταται ανάγκη, υπάρχει η δυνατότητα προσφυγής στο αρμόδιο δικαστήριο, κατ'εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 10).

Επί του άρθρου 45 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ.8 του αρ. 32 του Ν.4223/2013)

Στο άρθρο 45 ρυθμίζεται η διαδικασία ανάθεσης και εκτέλεσης των έργων ανοικοδόμησης, ανακαίνισης, επισκευής και συντήρησης ακινήτων εκ μέρους του εκτελεστή της διαθήκης.

Σύμφωνα με την παρ. 1, για την έναρξη της διαδικασίας απαιτείται υποβολή πρότασης από τον εκτελεστή στην αρμόδια αρχή σχετικά με το προς εκτέλεση έργο, συνοδευόμενο από μελέτη του έργου σε προκαταρκτικό επίπεδο, που επιτρέπει τον κατά προσέγγιση προσδιορισμό του προϋπολογισμού της δαπάνης. Η αρμόδια αρχή εν συνεχεία υποβάλλει τις απόψεις της στο αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο, για την επάρκεια της περιουσίας και τη δυνατότητα διάθεσής της για το υπόψη έργο και η πρόταση εγκρίνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες, ορίζεται δε συγχρόνως και ο τρόπος ανάθεσης και εκτέλεσης του έργου με τήρηση, πάντα, των διατάξεων της συστατικής πράξης.

Σύμφωνα με την παρ. 2, η ανάθεση και εκτέλεση των έργων, συμπεριλαμβανομένων και

των απαραίτητων τεχνικών μελετών αυτού, διενεργείται από το αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο με τις υπηρεσίες που εκτελούν και τα δικά του έργα σύμφωνα με τις κείμενες περί εκτέλεσης δημοσίων έργων διατάξεις των Ν.3316/2005 και Ν.3669/2008, όπως ισχύουν για τον οικείο φορέα, με την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων του παρόντος άρθρου (παρ. 3 και 4). Αν το αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο δεν δύναται να αναλάβει την υλοποίηση του έργου εφαρμόζεται αναλογικά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 37 .

Ειδικότερα η διαδικασία που προτείνεται να ακολουθείται είναι η κάτωθι:

1. Ο διαχειριστής υποβάλλει στην αρμόδια αρχή πρόταση για την εκτέλεση έργου (αφορά ανοικοδόμηση, ανακαίνιση, επισκευή και συντήρηση ακινήτων) συνοδευόμενη από τα απαραίτητα στοιχεία σχεδιασμού του και εκτιμώμενο προϋπολογισμό (κατόπιν σχετικής μελέτης).
2. Η αρμόδια αρχή εξετάζει το αίτημα ως προς τα εξής σημεία: α) να μην αντιβαίνει με τη συστατική πράξη & να συνάδει με το σκοπό (δυνατότητα διάθεσης περιουσίας για την εκτέλεση του έργου) και β) να επαρκεί η περιουσία. Επιπλέον όταν το προς εκτέλεση έργο αποσκοπεί στην επένδυση χρημάτων πχ ανέγερση ακινήτου με σκοπό την εκμίσθωση αυτού απαιτείται έγκριση της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με το αρ. 35 και συγκεκριμένα το εδάφιο περί επένδυσης σε ακίνητα.
3. Στη συνέχεια, το αίτημα αποστέλλεται στο εκ του σκοπού αρμόδιο Υπουργείο, το οποίο εφόσον το εγκρίνει εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή του, ορίζει τον τρόπο ανάθεσης και εκτέλεσης του έργου. Σύμφωνα με την παρ.2 το έργο εκτελείται από το αρμόδιο εκ του σκοπού υπουργείο ή τις υπηρεσίες που εκτελούν τα έργα του με ανάλογη εφαρμογή των Ν.3316/2005 (για τις μελέτες) και Ν.3669/2008 (για τα έργα). Στην περίπτωση που λόγω της συστατικής πράξης τα εκ του σκοπού αρμόδια υπουργεία είναι περισσότερα του ενός θα ισχύσουν τα κάτωθι: α) αν το έργο αφορά συγκεκριμένο υπουργείο, πχ νοσοκομείο, κέντρο υγείας, μουσείο κλπ, η αρμόδια αρχή αποστέλλει το αίτημα αποκλειστικά στο υπουργείο αρμοδιότητάς του οποίου είναι το συγκεκριμένο έργο, πχ. υπουργείο υγείας, με ταυτόχρονη κοινοποίηση στα συναρμόδια εκ του σκοπού υπουργεία. Αν και εφόσον το υπουργείο αδυνατεί να υλοποιήσει το έργο (πχ λόγω έλλειψης προσωπικού, μη ύπαρξης αρμόδιας υπηρεσίας κλπ) τότε γνωστοποιεί αυτό άμεσα στην αρμόδια αρχή, προκειμένου αυτή να διερευνήσει τη δυνατότητα υλοποίησης του έργου μέσω κάποιου άλλου συναρμόδιου υπουργείου ή άλλου φορέα του δημοσίου (πχ Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, Περιφερειών, ΟΤΑ) με έκδοση σχετικής Κ.Υ.Α. β) σε περίπτωση που το έργο είναι επενδυτικού χαρακτήρα η αρμόδια αρχή αποστέλλει το αίτημα μαζί με την έγκρισή της στο σύνολο των συναρμόδιων υπουργείων και διερευνά τη δυνατότητα από ένα εξ αυτών της υλοποίησης του έργου. Σε

περίπτωση αρνητικής απάντησης ακολουθείται η διαδικασία που έχει περιγραφεί ανωτέρω στην περ. α).

4. Κατά την υλοποίηση του έργου οι υποχρεώσεις του φορέα υλοποίησης προκύπτουν από την κείμενη νομοθεσία δημοσίων έργων και μελετών και τις παρ. 5 & 6 του παρόντος άρθρου.

Ειδικά σε ό,τι αφορά έργα μικρού προϋπολογισμού, η προτεινόμενη διαδικασία έχει ως εξής (παρ 3-4):

1. Για έργα ο προϋπολογισμός των οποίων δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000€), χωρίς ΦΠΑ, διεξάγεται πρόχειρος διαγωνισμός, είτε από την τεχνική υπηρεσία του αρμόδιου εκ του σκοπού Υπουργείου ή φορέα, είτε και από τον ίδιο τον εκτελεστή, αν αυτός υπέβαλε έγγραφο αίτημα και αυτό απορρίφθηκε ρητά από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία λόγω αδυναμίας εκτέλεσης ή και σιωπηρά με την άπρακτη πάροδο τρίμηνης προθεσμίας.
2. Για να διεξαχθεί ο διαγωνισμός εκτέλεσης του έργου ανατίθεται προηγουμένως, με διαπραγμάτευση, ύστερα από την υποβολή τριών (3) τουλάχιστον γραπτών προσφορών, η εκπόνηση της τεχνικής του μελέτης, με αμοιβή που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) €, χωρίς ΦΠΑ, στην αμοιβή δε αυτή περιλαμβάνεται και η υποστήριξη από το μελετητή του εκτελεστή στη διαδικασία ανάθεσης και εκτέλεσης του έργου, ως τεχνικού συμβούλου και επιβλέποντος μηχανικού.
3. Για την ανάθεση του έργου με βάση τη μελέτη που εκπονήθηκε εκδίδεται συνοπτική προκήρυξη για την υποβολή γραπτών προσφορών, η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και του δήμου εντός των χωρικών ορίων του οποίου πρόκειται να εκτελεστεί το έργο, επί είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν την ορισμένη ημέρα υποβολής των προσφορών.
4. Για έργα δαπάνης έως 20.000€ χωρίς ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της δαπάνης για τη μελέτη, το έργο ανατίθεται από τον εκτελεστή με απευθείας ανάθεση στον ενδιαφερόμενο που υπέβαλε την χαμηλότερη προσφορά μετά από πρόσκληση του εκτελεστή προς τους ενδιαφερόμενους και υποβολή τουλάχιστον τριών (3) εγγραφών προσφορών.

Σύμφωνα με την παρ. 5, η ανάθεση του έργου ανακοινώνεται στην αρμόδια αρχή, η οποία έχει δικαίωμα ελέγχου της εκτέλεσης και η πληρωμή της αμοιβής του μελετητή - συμβούλου μηχανικού και του αναδόχου εκτέλεσης του έργου γίνεται από τον εκτελεστή της διαθήκης, με βάση τη σύμβαση.

Στην παρ. 6 προβλέπεται και ρυθμίζεται η ποιοτική και ποσοτική παραλαβή του έργου, από τριμελή Επιτροπή Παραλαβής, που συγκροτείται από την αρμόδια αρχή. Η παραλαβή συντελείται σε έξι (6) μήνες από την πρόσκληση του εκτελεστή, αλλιώς συντελείται αυτοδίκαια. Μετά την παραλαβή υποβάλλεται από τον εκτελεστή στην αρμόδια αρχή απολογισμός της δαπάνης με τα σχετικά δικαιολογητικά.

Στην παρ. 7 προβλέπεται η σύνταξη ετήσιου προγράμματος εκτέλεσης έργων, αν πρόκειται να εκτελεστούν περισσότερα έργα, το οποίο υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν την έναρξη του συγκεκριμένου οικονομικού έτους και εγκρίνεται τόσο από την αρμόδια αρχή όσο και τον αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργό.

Στην παρ. 8 προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομικών περί ειδικότερου καθορισμού της διαδικασίας του πρόχειρου διαγωνισμού και της απευθείας ανάθεσης που διεξάγει ο εκτελεστής της διαθήκης για την εκπόνηση της μελέτης και την ανάθεση και εκτέλεση του έργου και των όρων της σύμβασης που υπογράφεται μεταξύ εκτελεστή και μελετητή ή/και εργολάβου και άλλες λεπτομέρειες. Η μη έκδοση της απόφασης δεν κωλύει πάντως την εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών του νόμου μετά την έναρξη ισχύος του νόμου (11-11-2013), με ευθύνη του εκτελεστή.

Επί του άρθρου 46

Στο άρθρο 46 ρυθμίζονται θέματα κληροδοσιών μετρητών υπέρ κοινωφελών σκοπών, όταν καταλείπονται σε κοινωφελή ιδρύματα ή σε άλλα, εκτός του δημοσίου, πρόσωπα.

Στην περίπτωση αυτή υπάρχει υποχρέωση σχετικής ανακοίνωσης περί της κληροδοσίας, από τον κληροδόχο στο Υπουργείο Οικονομικών, ενώ κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 25, που αφορά την απόδοση κληροδοτημάτων προς το Δημόσιο χωρίς όρο (παρ. 1).

Ρυθμίζεται επίσης, στην παρ. 2, η περίπτωση διάθεσης περιουσίας για την ίδρυση ναού. Εφόσον ο ορισθείς εκτελεστής ή βεβαρημένος κληρονόμος δεν εκτελούν το σκοπό της συστατικής πράξης αναλαμβάνεται η εκτέλεση από τον οικείο Μητροπολίτη (παρ. 2), εφόσον πρόκειται περί ναού της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, αλλιώς αν πρόκειται περί ναού ή χώρου λατρείας δόγματος ή θρησκείας άλλης, την εκτέλεση και την εκπροσώπηση αναλαμβάνει το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Επί του άρθρου 47

Με το άρθρο 47 ορίζεται ότι σε περιπτώσεις χορήγησης υποτροφιών από πρόσωπα άλλα, εκτός του Δημοσίου, που δεν είναι ιδρύματα, έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 56 (χορήγηση υποτροφιών από ιδρύματα).

Επί του άρθρου 48

Με την παρ. 1 προβλέπεται η (απολύτως εξαιρετική) δυνατότητα παράλειψης του διαγωνισμού σύναψης ή τροποποίησης συμβάσεων που αφορούν γενικά την εκκαθάριση, διοίκηση και διαχείριση περιουσιών του παρόντος κεφαλαίου, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής, σε περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης.

Ειδικά για σύναψη συμβάσεων που αφορούν προμήθειες και παροχή υπηρεσιών εισάγεται ως κανόνας η διεξαγωγή πρόχειρου διαγωνισμού. Οι εν λόγω συμβάσεις υποβάλλονται για έγκριση στην αρμόδια αρχή, η οποία οφείλει να τις εγκρίνει εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή τους, άλλως η έγκριση τεκμαίρεται. Εφόσον η αξία των συμβάσεων προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες (20.000) €, χωρίς ΦΠΑ, συνάπτονται με απευθείας ανάθεση, ύστερα από λήψη τριών (3) τουλάχιστον εγγράφων προσφορών με ενημέρωση της αρμόδιας αρχής χωρίς όμως να απαιτείται έγκριση.

Ειδικότερα για τις αμοιβές μελετών για την ανοικοδόμηση, ανακαίνιση, επισκευή και συντήρηση ακινήτων ισχύουν συμπληρωματικά τα προβλεπόμενα στο Ν.3316/2005 (για τις μελέτες) σύμφωνα με το αρ.45.

Να σημειωθεί ότι όπου αναφέρεται ποσό προϋπολογισμού ουσιαστικά αυτό αφορά αρχικό προϋπολογισμό και όχι προϋπολογισμό προσφοράς και δεν συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ.

Με την παρ. 3 εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Οικονομικών στην έκδοση απόφασης για τον καθορισμό λεπτομερειών των διαγωνισμών της παραγράφου 2 και των όρων των συμβάσεων που υπογράφονται, ενώ μπορεί να προβλέπεται και εξαίρεση από την υποχρέωση διεξαγωγής του πρόχειρου διαγωνισμού σε περιπτώσεις κατεπείγοντος.

Επί του άρθρου 49

Στο άρθρο 49 προβλέπεται η λογοδοσία του εκτελεστή με την λήξη της εκκαθάρισης της κληρονομίας, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 31, εκτός αν προκύπτει από τη διαθήκη ότι ο εκτελεστής δεν έχει καθήκοντα εκκαθάρισης ή επιδίωξης του σκοπού, οπότε δεν υπέχει σχετική υποχρέωση. Επίσης, αν ο εκτελεστής έχει υποχρέωση εκπλήρωσης του σκοπού (όχι μόνο εκκαθάρισης) υποβάλλει οριστική λογοδοσία μετά την εκπλήρωση.

Ορίζεται επίσης ότι στους εκτελεστές καταβάλλεται αμοιβή, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 30, εκτός αν απαγορεύεται ρητά από τη διαθήκη.

Συνοψίζοντας τα ανωτέρω, σε συνδυασμό και με τη γενική διάταξη του άρθρου 67, η διαδικασία εκκαθάρισης της περιουσίας από τους εκτελεστές έχει ως εξής:

Ο εκτελεστής προβαίνει σε άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού κατ' εφαρμογή της παρ.1 του άρθρου 67 όπου ορίζεται ότι οι καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα από τους εκτελεστές γίνονται σε

έντοκη κατάθεση όψεως, ταμειυτηρίου ή με προθεσμία, ενημερώνει υποχρεωτικά και άμεσα την αρμόδια αρχή για τα στοιχεία του λογαριασμού ή των λογαριασμών και αιτιολογεί την ύπαρξη περισσότερων λογαριασμών και το σκοπό της κατάθεσης. Ειδικότερα ο εκτελεστής αποφασίζει για το είδος του λογαριασμού και το πιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα σε κάθε περίπτωση με τα συμφέροντα της περιουσίας. Τέλος, με την παρ. 4 του αρ. 67 ορίζεται ότι η μεταφορά ή μετατροπή των καταθέσεων εκ μέρους του πιστωτικού ιδρύματος γίνεται μόνο μετά από εντολή του δικαιούχου (εκκαθαριστή) και ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, αλλιώς το πιστωτικό Ίδρυμα υπέχει ευθύνη για αποζημίωση σε περίπτωση πρόκλησης ζημίας.

Στον εν λόγω λογαριασμό/ούς ο εκτελεστής καταθέτει τις εισπράξεις από την εκκαθάριση κατ' εφαρμογή των άρθρων 23, 24 και 29 ενώ αναλαμβάνει ποσά για πληρωμές χρεών/βαρών (αρ.26) και αμοιβών ή εν γένει δαπανών της περιουσίας όπως δαπάνες κοινοχρήστων, αμοιβές μηχανικών κλπ.

Οι διαχειριστικές πράξεις, στις οποίες μπορεί να προβαίνει ο εκτελεστής, ορίζονται στο άρθρο 42 το οποίο παραπέμπει στο αρ. 24 για μισθώσεις/εκποιήσεις και στο αρ. 35 για λοιπές επενδύσεις. Οι συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών πραγματοποιούνται με βάση το άρθρο 48 και η ανάθεση και εκτέλεση έργων με βάση το άρθρο 45. Ο εκκαθαριστής μπορεί να προβαίνει σε πράξεις επενδυτικού χαρακτήρα σύμφωνα με το αρ. 35 ενώ αφού ολοκληρώσει την εκκαθάριση της περιουσίας τα αναλαμβανόμενα ποσά βεβαιώνονται και εισπράττονται ως δημόσια έσοδα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Επί του Κεφαλαίου Ζ'

Στο κεφάλαιο Ζ' ρυθμίζεται η περίπτωση διάθεσης περιουσίας για την σύσταση κοινωφελούς ιδρύματος. Η σύσταση ιδρύματος ως νομικού προσώπου (αυτοτελές ίδρυμα) αντιμετωπίζεται ήδη από τον Αστικό Κώδικα (άρθρα 108 και επ.). Η κρατική εποπτεία επί των κοινωφελών ιδρυμάτων επιβάλλεται για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Αρμόδια αρχή για την εποπτεία των ιδρυμάτων είναι είτε ο Γ.Γ. Α.Δ. είτε ο Υπουργός Οικονομικών κατά τις διακρίσεις των διατάξεων του άρθρου 2, ενώ ο βαθμός εποπτείας εξαρτάται από την ύπαρξη ή μη ειδικών διατάξεων που αφορούν το ίδρυμα. Σε κάθε περίπτωση πάντως υφίσταται υποχρέωση του ιδρύματος να υποβάλλει τους προϋπολογισμούς και απολογισμούς του προς έλεγχο στην αρμόδια αρχή. Εξ άλλου, στο ζήτημα της εποπτείας εξομοιώνονται τα αυτοτελή ιδρύματα με τα κεφάλαια αυτοτελούς διαχείρισης (γνωστά και ως «υποτελή»). Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 50

Στο άρθρο 50 τίθενται οι γενικοί κανόνες για τη διάκριση των ιδρυμάτων από τις λοιπές κοινωφελείς περιουσίες, με κριτήριο την ανάγκη διοίκησης της περιουσίας με ιδιαίτερο τρόπο, είτε

με σύσταση νέου νομικού προσώπου είτε με τον προσδιορισμό ιδιαίτερου τρόπου διοίκησης της περιουσίας από υπάρχοντα ήδη νομικά πρόσωπα (αυτοτελές ίδρυμα), πάντοτε δε κατά τους ορισμούς της συστατικής πράξης.

Κατά την παρ. 1, κοινωφελής περιουσία η οποία διατίθεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του κώδικα αποτελεί ίδρυμα αυτοτελές, το οποίο διοικείται σύμφωνα με τη συστατική πράξη, όταν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή σε νομικά πρόσωπα που συνιστώνται με αυτήν. Ομοίως αυτοτελές ίδρυμα αποτελεί περιουσία που διατίθεται σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα για κοινωφελείς σκοπούς και παράλληλα ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησής της.

Στην παρ. 2 ορίζεται και ρυθμίζεται η ιδιαίτερη περίπτωση περιουσίας η οποία διατίθεται σε υφιστάμενο νομικό πρόσωπο και προσδιορίζεται ειδικότερος ή διαφορετικός επιδιωκόμενος σκοπός από αυτούς που επιδιώκει το νομικό πρόσωπο, χωρίς όμως και να καθορίζεται ειδικότερος τρόπος διοίκησης, οπότε η διατιθέμενη περιουσία διοικείται μεν από τα όργανα του νομικού προσώπου, πλην όμως διακεκριμένα από την περιουσία του νομικού προσώπου (κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης ή άλλως, κατά την παλιότερη ορολογία «υποτελές ίδρυμα»), ασκείται δε επί της διαχείρισης αυτής η ίδια εποπτεία, όπως και επί των αυτοτελών ιδρυμάτων (άρθρο 53).

Στην παρ. 3 περιλαμβάνονται ερμηνευτικές της βούλησης του ιδρυτή διατάξεις: Συγκεκριμένα, αν ο σκοπός της περιουσίας δεν προσδιορίζεται ειδικότερα ή δεν συνάγεται επαρκώς από τη συστατική πράξη, θεωρείται ότι αυτή έχει καταληφθεί για την εξυπηρέτηση του σκοπού που επιδιώκει κατά τον προορισμό του το τιμώμενο νομικό πρόσωπο και εντάσσεται στην υπόλοιπη περιουσία του, οπότε παύει η εποπτεία της αρμόδιας αρχής. Αν ο σκοπός της περιουσίας δεν διαφέρει από αυτόν του νομικού προσώπου και ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης της περιουσίας που διαφέρει μόνο σε επουσιώδη σημεία από τον τρόπο διοίκησης του υφιστάμενου νομικού προσώπου, θεωρείται ότι η περιουσία έχει καταληφθεί για την επιτέλεση των σκοπών του νομικού προσώπου και τηρείται κατά το δυνατόν ο οριζόμενος ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης. Αμφιβολίες περί την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου επιλύονται από την αρμόδια αρχή, μετά από γνώμη του Συμβουλίου.

Η παρ. 4 θεσπίζει υποχρέωση αναγγελίας στην αρμόδια αρχή, της διάθεσης κοινωφελών περιουσιών σε ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα. Αμέλεια περί την αναγγελία μπορεί να επιφέρει τις διοικητικές ποινές του άρθρου 71 παρ. 2.

Επί του άρθρου 51

Στην παρ.1 ρυθμίζεται η διαδικασία σύστασης κοινωφελούς ιδρύματος ως ιδιαίτερου νομικού προσώπου, με την έκδοση προεδρικού διατάγματος μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου εκ του σκοπού Υπουργού. Στο διάταγμα εμπεριέχεται και ο

οργανισμός του ιδρύματος, με τον οποίο ορίζονται οι όροι της διοίκησης και λειτουργίας του, ο τρόπος εκτέλεσης του σκοπού και κάθε άλλη απαιτούμενη για τη λειτουργία του λεπτομέρεια που δεν ρυθμίζεται από τη συστατική πράξη. Σχέδιο του οργανισμού συντάσσεται από τον εκτελεστή ή τους διοικητές του ιδρύματος ή και από την αρμόδια αρχή σε περίπτωση που αυτοί αμελούν. Οι προτείνοντες Υπουργοί έχουν την εξουσία να τροποποιούν το σχέδιο για την τήρηση των όρων της συστατικής πράξης και του νόμου.

Η παρ. 2 ορίζει τα της διαλύσεως του ιδρύματος, όταν προκύψουν οι λόγοι που ορίζονται στον οργανισμό του ή όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου, εκδίδεται δε ομοίως στην περίπτωση αυτή Π.Δ., μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού που είχε τυχόν υπογράψει το διάταγμα ίδρυσης ή του αρμόδιου ως εκ του σκοπού Υπουργό. Με το διάταγμα διάλυσης μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τα όργανα και τη διαδικασία εκκαθάρισης του ιδρύματος, ενώ συμπληρωματικά εφαρμόζονται τα άρθρα 72 έως 77 ΑΚ, περί διάλυσης νομικών προσώπων. Δεν υφίσταται θέμα διάλυσης της κοινωφελούς περιουσίας λόγω δυσλειτουργίας του Δ.Σ. Σε αυτή την περίπτωση ακολουθείται η διαδικασία αντικατάστασης των μελών. Αναλυτικότερα για τη διάλυση των κοινωφελών περιουσιών η διαδικασία που θα ακολουθείται είναι η κάτωθι:

- Η αρμόδια αρχή εφ' όσον κρίνει ότι υφίστανται λόγοι διάλυσης του Ιδρύματος ζητά έκτακτο κατεπείγον έλεγχο της κοινωφελούς περιουσίας είτε από τα ελεγκτικά γραφεία του αρ.21 είτε από την οικονομική επιθεώρηση για τις χρήσεις μέχρι και την ημερομηνία του αιτήματος.

- Στη συνέχεια εκδίδεται το προεδρικό διάταγμα διάλυσης στο οποίο πρέπει να περιγράφεται ο τρόπος εκκαθάρισης της διαλυθείσας περιουσίας. Εκκαθαριστής της περιουσίας μπορεί να ορίζεται το ΔΣ ή κάποια από τα μέλη του ή τρίτος, ο οποίος θα προταθεί από το Δ.Σ. ή θα επιλεγεί κατά τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του αρ. 17. Αν με το π.δ. διάλυσης δεν ορίζεται διαδικασία εκκαθάρισης (η οποία μπορεί να είναι και αυτή του παρόντος κώδικα), τότε η εκκαθάριση θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα (άρθρα 72 έως 77).

Επί του άρθρου 52

Στο άρθρο 52 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τον Οργανισμό του ιδρύματος.

Στην παρ. 1 ορίζεται το αναγκαίο περιεχόμενο του Οργανισμού, με τον οποίο μπορούν να συμπληρώνονται ελλείψεις της συστατικής πράξης. Προβλέπεται επίσης η τροποποίηση του Οργανισμού με την έκδοση Π.Δ. κατά το προηγούμενο άρθρο 51.

Στην παρ. 2 ρυθμίζεται ειδικότερα το ζήτημα της τροποποίησης του οργανισμού, όταν συστήνεται κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης σε ίδρυμα ή ν.π. (με όρους για τη διοίκηση και λειτουργία του ή χωρίς τέτοιους όρους) ή αυτό δέχεται σημαντική χορηγία και τίθενται όροι από τον χορηγό για τη διοίκηση και λειτουργία του με σκοπό την αξιοποίηση της χορηγίας. Για την

τροποποίηση, όταν αυτή κρίνεται αναγκαία και δεν συνάγεται αντίθετη βούληση του διαθέτη ή του δωρητή (η αντίθετη βούληση αφορά μόνο την περίπτωση κοινωφελούς Ιδρύματος), εκδίδεται απόφαση του αρμόδιου κατά το νόμο οργάνου του Ν.Π και έγκριση της αρμόδιας αρχής. Κάθε σχετική αμφισβήτηση επιλύεται από το δικαστήριο του άρθρου 10.

Επί του άρθρου 53

Στο άρθρο αυτό ορίζονται τα της εποπτείας των ιδρυμάτων.

Στην παρ. 1 ορίζεται ότι οι καταλειπόμενες κατά το άρθρο 50 περιουσίες υπάγονται στην εποπτεία της αρμόδιας αρχής, μετά την εκκαθάρισή τους κατά τις διατάξεις των άρθρων 41 και 42. Το εύρος της εποπτείας μπορεί να ορίζεται με τον Οργανισμό, λαμβανομένης υπόψη της προέλευσής της.

Με την παρ. 2 τίθεται διάταξη δημόσιας τάξης, κατά την οποία ακόμα και ιδρύματα που εξαιρούνται, βάσει ειδικών διατάξεων, από την εποπτεία της αρμόδιας αρχής του νόμου αυτού, υπέχουν πάντοτε υποχρέωση υποβολής του προϋπολογισμού και απολογισμού τους στην αρχή αυτή προς έλεγχο. Σύμφωνα εξ άλλου και με την Αιτιολογική Έκθεση, η ρύθμιση της παρ. 2 δεν θίγει το καθεστώς εποπτείας που ισχύει δυνάμει ειδικών διατάξεων για τα συγκεκριμένα ιδρύματα κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα (πλην, όπως προαναφέρθηκε, της υποβολής προς έλεγχο των προϋπολογισμών και απολογισμών). Η παράγραφος αυτή δεν εφαρμόζεται στα Κοινωφελή Ιδρύματα των οποίων η σύστασή τους δεν εγκρίθηκε κατά τις διατάξεις του αν.2039/39 ή δεν υπήχθησαν ποτέ στις διατάξεις αυτές.

Επί του άρθρου 54

Στο άρθρο 54 ρυθμίζονται θέματα συγχώνευσης ιδρυμάτων και σύναψης συμβάσεων στο πλαίσιο εκπλήρωσης του σκοπού τους.

Ειδικότερα, με την παρ. 1 επιτρέπεται η συγχώνευση ιδρυμάτων σε ένα ενιαίο ίδρυμα, κατόπιν συμφωνίας των διοικήσεών τους και έκδοσης Π.Δ. Ο οργανισμός του νέου ιδρύματος πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της συστατικής πράξης των συγχωνευόμενων ιδρυμάτων, να ορίζει τον ενιαίο σκοπό που πρέπει να ανταποκρίνεται πλήρως στη βούληση των ιδρυτών και να προβλέπει τα της διοίκησης και διαχείρισης της ενιαίας περιουσίας του νέου ιδρύματος.

Το ίδρυμα που προέρχεται από τη συγχώνευση αποτελεί καθολικό διάδοχο των συγχωνευόμενων ιδρυμάτων, οι εκκρεμείς τους δίκες συνεχίζονται στο όνομα του νέου ιδρύματος, χωρίς βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται δήλωση περί επαναλήψεώς τους.

Με την παρ. 2 επιτρέπεται η σύναψη προγραμματικών και άλλων συμβάσεων του ιδρύματος με το Δημόσιο ή επιστημονικούς φορείς και άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου, που έχουν τον ίδιο ή συναφή σκοπό. Οι συμβάσεις εγκρίνονται από την αρμόδια αρχή και

υπόκεινται στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όταν ο προϋπολογισμός τους υπερβαίνει τα όρια που τίθενται στις κείμενες διατάξεις για τον έλεγχο των συμβάσεων του Δημοσίου (τα όρια όπως αυτά προσδιορίζονται από το άρθρο 35 του Ν.4129/2013). Σχετικές για τις προγραμματικές συμβάσεις διατάξεις υφίστανται και στο άρθρο 100 του Ν.3852/2010, όταν πρόκειται για προγραμματικές συμβάσεις ιδρυμάτων με ΟΤΑ, τις επιχειρήσεις τους και Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Επί του άρθρου 55

Στο άρθρο 55 ρυθμίζεται η περίπτωση διάθεσης περιουσίας σε ίδρυμα για την εκπλήρωση περισσότερων του ενός σκοπών, χωρίς να προκύπτει από τη συστατική πράξη η κατανομή της κατά σκοπό, οπότε κατανέμεται με απόφαση των διοικητών του ιδρύματος, που υπόκειται σε έγκριση της αρμόδιας αρχής (παρ. 1). Δύναται η ανωτέρω απόφαση να περιλαμβάνεται στην εγκριτική απόφαση του προϋπολογισμού.

Με την παρ. 2 ορίζεται η ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 29 (περί συγκληρονομίας του δημοσίου), στις περιπτώσεις που εγκαθίσταται ως συγκληρονόμος ίδρυμα.

Επί του άρθρου 56

Στο άρθρο 56 ρυθμίζονται ζητήματα χορήγησης υποτροφιών από ιδρύματα και παρέχεται η αναγκαία ευελιξία για την ταχεία και αποτελεσματική χορήγησή τους, χωρίς να παραβλέπεται η ανάγκη εποπτείας για την τήρηση των οριζομένων στη συστατική πράξη.

Σε ό,τι αφορά τη διαδικασία που περιγράφεται στην παρ. 1 του παρόντος διευκρινίζονται τα εξής:

Όταν δεν προβλέπεται η διεξαγωγή διαγωνισμού, υποβάλλεται η σχετική πρόσκληση τόσο στην αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων όσο και στην αρμόδια αρχή, η οποία την ελέγχει μόνο ως προς την τήρηση των όρων της συστατικής πράξης, του οργανισμού και του παρόντος κώδικα, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών. Εάν ζητηθούν αλλαγές, η προκήρυξη επανυποβάλεται προσαρμοσμένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της υπηρεσίας, ενώ αν παρέλθει η προθεσμία των 15 ημερών η αρμόδια αρχή δεν μπορεί να ζητήσει καμία τροποποίηση. Στη συνέχεια η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του ιδρύματος (εφόσον δεν υπάρχει τέτοια μπορεί να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής για να επιτευχθεί ευρύτερη δημοσιότητα) και δημοσιεύεται σε μια εφημερίδα πανελλαδικής κυκλοφορίας. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των υποτρόφων το ίδρυμα υποβάλει για έγκριση την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου περί χορήγησης των υποτροφιών μαζί με τα δικαιολογητικά και τα αποδεικτικά της δημοσίευσης στην αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και στην αρμόδια αρχή. Η προθεσμία και η έκταση του ελέγχου που αφορά την

έγκριση της πρόσκλησης ισχύει και για τον έλεγχο της απόφασης χορήγησης υποτροφιών.

β) Αν στη συστατική πράξη ή στον Οργανισμό προβλέπεται διεξαγωγή διαγωνισμού και εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική πράξη ή στον Οργανισμό, ο διαγωνισμός διενεργείται από το ίδρυμα κατ' αναλογία των διατάξεων του άρθρου 38 με προκήρυξη που συντάσσει το ίδρυμα, η οποία εγκρίνεται μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την αρμόδια αρχή, ύστερα από γνώμη της αρμόδιας περιφερειακής υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, εάν δεν έχει εγκριθεί η πρόσκληση τεκμαίρεται η έγκρισή της όπως υποβλήθηκε

Σύμφωνα με την παρ. 2, μετά την επιλογή των υποτρόφων συνάπτεται σύμβαση μεταξύ αυτών και της διοίκησης του ιδρύματος, με βάση τους όρους της προκήρυξης ή της απόφασης επιλογής, εφόσον δεν έχει μεσολαβήσει προκήρυξη. Ειδικότερα θέματα απονομής υποτροφιών εκ μέρους των ιδρυμάτων μπορεί να ρυθμίζονται με την απόφαση της παραγράφου 6 του άρθρου 38. Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης οι αμοιβές των εξεταστικών επιτροπών θα εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 2039/39.

Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38 για την απονομή υποτροφιών ισχύουν οι προθεσμίες που προβλέπονται στον α.ν. 2039/39 και το κ.δ. 18/23-8-1941 όταν δεν ορίζονται τέτοιες στο παρόν άρθρο.

Στην παρ. 3 προβλέπεται ότι οι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ανάλογα και στις περιπτώσεις που με συστατική πράξη έχει ανατεθεί σε ιδρύματα η χορήγηση οικονομικών ενισχύσεων, βοηθημάτων και βραβείων, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική τους πράξη. Ανάλογα με τη φύση των ενισχύσεων, βοηθημάτων ή βραβείων η έγκριση θα παρέχεται από την αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία του εκ του σκοπού αρμόδιου Υπουργείου (π.χ. για βοηθήματα σε ασθενείς και απόρους από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας).

Επί του άρθρου 57

Με το άρθρο 57 επιτρέπεται σε ένα ή και περισσότερα ιδρύματα, για την αξιοποίηση της περιουσίας τους, να συνιστούν ειδικούς φορείς ή να αναθέτουν την αξιοποίηση αυτή σε υφιστάμενους φορείς ή επιχειρήσεις, μετά από έγκριση της αρμόδιας αρχής. Η διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας από τους ειδικούς φορείς υπόκειται σε κάθε περίπτωση στον έλεγχο της αρμόδιας αρχής, έναντι δε αυτής ευθύνονται τα όργανα διοίκησης του ιδρύματος. Σε κάθε περίπτωση, η εγκριτική απόφαση της αρμόδιας αρχής μπορεί να ανακαλείται αν ο τρόπος διαχείρισης αποβαίνει ασύμφορος για το ίδρυμα.

Επί του άρθρου 58 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του Ν.4223/2013)

Σύμφωνα με την παρ. 1, για την εκποίηση κινητών και ακινήτων και την εκμίσθωση ακινήτων εκ μέρους των ιδρυμάτων εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 42, δηλαδή πιο συγκεκριμένα απαιτείται έγκριση της αρμόδιας αρχής για την εκποίηση ακινήτων της περιουσίας, όταν κρίνεται αναγκαία για την εκκαθάριση ή την επίτευξη του σκοπού αυτής, ενώ κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα για την εκποίηση, μίσθωση και εκμίσθωση οι διατάξεις του άρθρου 24. Επίσης μπορεί με απόφαση της αρμόδιας αρχής να εγκρίνεται η μακροχρόνια μίσθωση αν επιβάλλεται η ανοικοδόμηση ή η ουσιώδης ανακατασκευή ακινήτου της περιουσίας για την επωφελέστερη εκμετάλλευσή του, εφαρμοζομένων των προϋποθέσεων και της διαδικασίας της παρ. 4 του άρθρου 42. Σε περίπτωση που ιδιώτες είναι συγκύριοι με ιδρύματα επί ακινήτων/κινητών σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, η εκποίηση και η εκμίσθωση αυτών θα γίνεται είτε σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΑΚ είτε σύμφωνα με το αρ. 24 κατόπιν απόφασης της πλειοψηφίας των συγκυρίων.

Σύμφωνα με την παρ. 2, υπόκειται στην έγκριση της αρμόδιας αρχής η απόκτηση ακίνητης περιουσίας από ίδρυμα, αφού προηγηθεί έρευνα αγοράς και αξιολόγηση της καταλληλότητας του προς απόκτηση ακινήτου.

Με την παρ. 3 προβλέπεται ότι για την σύναψη συμβάσεων εκτέλεσης έργων και λοιπών συμβάσεων έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 45, εκτός αν το ίδρυμα διαθέτει τεχνική υπηρεσία και είναι σε θέση το ίδιο να εκπονήσει τις τεχνικές μελέτες και να εκτελέσει τα έργα. Προβλέπεται επίσης αυξημένο (σε σχέση με το άρθρο 45) όριο προϋπολογιζόμενης δαπάνης (140.000 € χωρίς ΦΠΑ) για τη διεξαγωγή πρόχειρου διαγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 3 έως 5 του άρθρου 45, ενώ η μελέτη και επίβλεψη του έργου ανατίθενται απευθείας όταν η σχετική δαπάνη δεν υπερβαίνει συνολικά το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000 €), χωρίς ΦΠΑ.

Στην παρ. 4 τίθεται απαγόρευση σύναψης συμβάσεων με τα πρόσωπα που διοικούν το ίδρυμα ή διαχειρίζονται την περιουσία του, τους συζύγους και τους συγγενείς των προσώπων αυτών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι του τρίτου βαθμού, καθώς και τα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από τους ανωτέρω, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη συστατική πράξη. Θεωρείται ότι υφίσταται έλεγχος επί νομικού προσώπου όταν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 42ε του Ν.2190/1920.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η σύναψη ετεροβαρών υπέρ του ιδρύματος συμβάσεων με τα ανωτέρω πρόσωπα ακόμα και όταν δεν προβλέπεται κάτι σχετικό στη συστατική πράξη.

Στην παρ. 5 προβλέπεται η δυνατότητα έγκρισης Κανονισμών Ανάθεσης και Εκτέλεσης Έργων για επιμέρους ιδρύματα, με κοινή υπουργική απόφαση που να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη φύση και τις ανάγκες των ιδρυμάτων.

Στην παρ. 6 παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης Κ.Υ.Α με την οποία θα καθορίζονται ανώτατα όρια αποδοχών των υπαλλήλων των ιδρυμάτων και των αποζημιώσεων των μελών των διοικήσεών

τους, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στην συστατική τους πράξη, ώστε να διαφυλάσσεται η περιουσία του ιδρύματος από την καταβολή υπερβολικών δαπανών μισθοδοσίας.

Με την παρ. 7 ορίζεται ότι για τις συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών ισχύουν τα προβλεπόμενα στην παρ.2 του άρ. 48. Η παράγραφος αυτή ισχύει και για την παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που ενεργούν πράξεις λόγω της ιδιότητάς τους (όπως π.χ. δικηγόροι, συμβ/φοι, μηχανικοί, οικονομικοί ελεγκτές και σύμβουλοι και μεσίτες). Ειδικά για αμοιβές μηχανικών που αφορούν την εκτέλεση έργου ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου.

Δεν απαιτείται ειδικότερη έγκριση της αρμόδιας αρχής για διαχειριστικές πράξεις που αφορούν την επένδυση ή τοποθέτηση διαθεσίμων του Ιδρύματος. Ειδικά για την τοποθέτηση διαθεσίμων σε τραπεζικούς λογαριασμούς όψεως, ταμειευτηρίου ή προθεσμιακούς οι διοικητές των ιδρυμάτων (αυτοτελών ιδρυμάτων και κεφαλαίων αυτοτελούς διαχείρισης) και τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 67 του παρόντος νόμου.

Επί του άρθρου 59

Στο άρθρο 59 ρυθμίζονται τα καθήκοντα των διοικητών και διαχειριστών των ιδρυμάτων σχετικά με τη σύνταξη και την τήρηση του προϋπολογισμού τους, την αρμοδιότητά τους να αποφασίζουν για διάφορα θέματα (κατάρτιση όρων προκηρύξεων, διεξαγωγή διαγωνισμών κ.λπ.), τη σύνταξη και έγκριση προϋπολογισμών και απολογισμών και την επεξεργασία σχεδίων αξιοποίησης της περιουσίας.

Με την παρ. 1 ορίζεται ότι τα ιδρύματα υποβάλλουν κάθε έτος, στην αρμόδια αρχή, προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό, ενώ συντάσσουν ανά διετία και σχέδια διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας.

Με την παρ. 2 ορίζονται λεπτομέρειες για την σύνταξη προϋπολογισμού, απολογισμού και ισολογισμού τα οποία συντάσσονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Π.Δ της παρ. 2 του άρθρου 73 και αναρτώνται τόσο στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος, εφόσον διατηρεί τέτοιο, όσο και στο διαδικτυακό τόπο της αρμόδιας αρχής, με προφανή σκοπό τη διαφάνεια, ενώ τυχόν παράλειψη επιφέρει τις κυρώσεις του άρθρου 71. Η ανάρτηση των πινάκων απολογισμού και του ισολογισμού γίνεται με την υποβολή τους στην αρμόδια αρχή και του προϋπολογισμού μετά την έγκρισή του από αυτή. Για την ανάρτηση των πινάκων προϋπολογισμού, απολογισμού και ισολογισμού απαιτείται η υποβολή τους σε ηλεκτρονική μορφή.

Με την παρ. 3 και 4 ορίζεται ότι η οικονομική διαχείριση των ιδρυμάτων είναι ετήσια μπορεί όμως με απόφαση της αρμόδιας αρχής να ορίζεται διαφορετικά, αν υπάρχουν ειδικοί λόγοι.

α. Προϋπολογισμός: Υποβάλλεται τρεις (3) μήνες πριν την έναρξη του οικονομικού έτους . Με την πράξη έγκρισης της αρμόδιας αρχής επιτρέπεται η τροποποίηση των ποσών των εσόδων και εξόδων που αναγράφονται σε αυτόν ή της εγγραφής νέων εσόδων και εξόδων για λόγους

νομιμότητας ή για λόγους συμφωνίας με τους ορισμούς ή το σκοπό της συστατικής πράξης ή όταν οι δαπάνες κρίνονται υπερβολικές σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και τα διατιθέμενα για την εκπλήρωσή του ποσά. Μέχρι να εγκριθούν τα ως άνω στοιχεία, η διοίκηση των εσόδων και εξόδων ενεργείται με βάση τον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους, ενώ προβλέπεται επίσης η τεκμαιρόμενη έγκριση αν μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από την υποβολή του δεν εγκριθεί και εφόσον παράλληλα η διοίκηση των εσόδων και εξόδων δεν μπορεί να ενεργηθεί με βάση τον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους. Αν διαπιστώνεται αδικαιολόγητη καθυστέρηση ή άρνηση υποβολής προϋπολογισμού ή απολογισμού, η αρμόδια αρχή εκδίδει εντολή προς τα πιστωτικά ιδρύματα να απέχουν από οποιαδήποτε πράξη σε βάρος των καταθέσεων του συγκεκριμένου ιδρύματος. Τα πιστωτικά ιδρύματα υπέχουν ευθύνη στην περίπτωση αυτή, έναντι του ιδρύματος, για κάθε ζημιά που υπέστη από την παράλειψή τους να εφαρμόσουν την εντολή της αρμόδιας αρχής, τη σχετική δε αγωγή μπορεί να εγείρει και το Δημόσιο. Για τους προϋπολογισμούς που έχουν υποβληθεί για έγκριση πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου η προθεσμία των τεσσάρων (4) μηνών για την έγκρισή τους αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης του νόμου. Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου η ενημέρωση των τραπεζών σχετικά με την μη υποβολή προϋπολογισμών θα γίνει το αργότερο έως το τέλος Μαρτίου 2014. Έως τότε τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να ζητούν από τα Ιδρύματα επιβεβαίωση σχετικά με την υποβολή και την έγκριση των προϋπολογισμών.

β.Απολογισμός: Υποβάλλεται μαζί με τον ισολογισμό μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη λήξη του έτους που αφορούν και εγκρίνονται από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Υ.Α. της παρ.5.

Σημειώνεται ότι εφόσον διαπιστώνεται αδικαιολόγητη καθυστέρηση ή δεν υποβάλλονται καθόλου προς έλεγχο τα αιτούμενα από τις αρμόδια αρχή, αυτή εκδίδει και κοινοποιεί ειδοποίηση στα πιστωτικά ιδρύματα, για τη δέσμευση των λογαριασμών τους.

Στην παρ. 5 διευκρινίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να καθορίζονται οι λεπτομέρειες κατάρτισης των προϋπολογισμών και απολογισμών, το περιεχόμενο και η δομή τους, τα δικαιολογητικά που θα υποβάλλονται μαζί με τους προϋπολογισμούς και απολογισμούς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία έγκρισης των προϋπολογισμών και απολογισμών.

Με την παρ. 6 επιβάλλεται υποχρεωτικός ανά τετραετία έλεγχος της διαχείρισης από ελεγκτικά γραφεία του άρθρου 21, εφαρμοζόμενων αναλόγως, ως προς την υποβολή έκθεσης, τον εξ υπαρχής έλεγχο από την Οικονομική Επιθεώρηση και τον καταλογισμό, των διατάξεων των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 31. Η αρμόδια αρχή μπορεί επίσης να ζητεί τη διενέργεια δειγματοληπτικού ελέγχου από την Οικονομική Επιθεώρηση οποτεδήποτε.

Προβλέπεται εξάλλου και η δυνατότητα να περιορίζεται η διενέργεια διαχειριστικού ελέγχου από ελεγκτικά γραφεία, σε περιουσίες με ετήσια έσοδα μεγαλύτερα από πενήντα χιλιάδες (50.000) € ή με ενεργητικό μεγαλύτερο από δύο εκατομμύρια (2.000.000) €, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Με την παρ. 7, εξομοιώνονται από πλευράς εφαρμογής του παρόντος άρθρου 59 και του επομένου 60 τα αυτοτελή ιδρύματα με τα κεφάλαια αυτοτελούς διαχείρισης της παρ. 2 του άρθρου 50, για τα οποία υποβάλλεται ιδιαίτερος προϋπολογισμός, απολογισμός και ισολογισμός από το όργανο διοίκησης της περιουσίας.

Στην παρ. 8 ορίζεται τέλος ότι τα πορίσματα των ελέγχων που διεξάγονται υποβάλλονται στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Επί του άρθρου 60

Στο άρθρο 60 ρυθμίζονται θέματα πιστώσεων και δαπανών.

Με την παρ. 1 ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται καμία μεταβολή ή μεταφορά πιστώσεων από κεφάλαιο σε κεφάλαιο ή από άρθρο σε άρθρο του προϋπολογισμού ιδρύματος, χωρίς προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας αρχής. Εφόσον όμως προκύψει ανάγκη πληρωμής έκτακτης και επείγουσας δαπάνης πέραν των προβλέψεων του προϋπολογισμού, το σχετικό αίτημα του ιδρύματος για την έγκριση της δαπάνης εγκρίνεται ή απορρίπτεται από την αρμόδια αρχή μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες, αλλιώς καταβάλλεται νομίμως.

Με την παρ. 2 επιτρέπεται η εξόφληση χρεών προς το Δημόσιο, κατ' εξαίρεση του κανόνα ότι χωρίς αναγραφή στον προϋπολογισμό δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση καμιάς δαπάνης.

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι δαπάνες που ενεργούνται κατά παράβαση των υφισταμένων διατάξεων ή της συστατικής πράξης ή του οργανισμού ή χωρίς την έγκριση του προϋπολογισμού ή με υπέρβαση των πιστώσεων που αναγράφονται σ' αυτόν, βαρύνουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρο τους διοικητές ή διαχειριστές, που έδωσαν εντολή για τη δαπάνη και επιβάλλεται εις βάρος αυτών καταλογισμός με πράξη της αρμόδιας αρχής, μετά από έλεγχο από Οικονομικό Επιθεωρητή ή ελεγκτικό γραφείο του άρθρου 21 και γνώμη του Συμβουλίου. Ο καταλογισμός μπορεί να επεκτείνεται και στους υπαλλήλους-διαχειριστές του ιδρύματος εφόσον είναι υπαίτιοι ή συνέργησαν σε μη νόμιμη δαπάνη. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 31 του παρόντος νόμου.

Επί του Κεφαλαίου Η'

Το Κεφάλαιο Η' περιέχει διατάξεις για τις σχολάζουσες κληρονομίες, ήτοι, κατά τον αστικό κώδικα και το άρθρο 1 παρ. 6 του παρόντος νόμου, κληρονομίες των οποίων οι κληρονόμοι είναι άγνωστοι ή δεν έχουν ακόμα εντοπιστεί ή δεν είναι βέβαιο ότι τις έχουν αποδεχθεί ή τις έχουν

αποποιηθεί. Στην περίπτωση όπου το Δημόσιο υπεισέρχεται κατά στον Αστικό Κώδικα ως κληρονόμος, η περιουσία θεωρείται κληρονομιά χωρίς όρο προς το Δημόσιο, κατά το κεφάλαιο Δ του κώδικα.

Επί του άρθρου 61

Στο άρθρο 61 ορίζονται η έννοια της σχολάζουσας κληρονομιάς και η διαδικασία διαπίστωσης του σχολάζοντος χαρακτήρα της.

Συγκεκριμένα, στην παρ. 1, επιβάλλεται η υποχρέωση στις υπηρεσίες του δημοσίου και στα νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα, στα οποία περιέρχονται πληροφορίες για την ύπαρξη κληρονομιάς χωρίς εμφανή κληρονόμο, να ειδοποιούν τη Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στην οποία είχε την τελευταία του κατοικία ο κληρονομούμενος, η οποία και έχει την αρμοδιότητα της εξακρίβωσης των στοιχείων της κληρονομιάς. Ειδικά η Δ.Ο.Υ. του κληρονομούμενου έχει υποχρέωση να ενημερώσει την ως άνω αρμόδια υπηρεσία, αν διαπιστώσει ότι μετά την παρέλευση εξαμήνου από το θάνατο προσώπου δεν έχουν εμφανιστεί οι κληρονόμοι του για την υποβολή σχετικής δήλωσης φόρου κληρονομιάς.

Ειδικότερα η αρμόδια υπηρεσία ζητά ληξιαρχική πράξη θανάτου, πιστοποιητικά εγγυτέρων συγγενών και οικογενειακής κατάστασης. Εάν προκύπτουν εξ αδιαθέτου κληρονόμοι γίνεται έρευνα για τυχόν αποποίηση ή αποδοχή της κληρονομιάς στη ΔΟΥ του αποβιώσαντος και στο Ειρηνοδικείο της τελευταίας κατοικίας του. Επίσης ζητείται από το Ειρηνοδικείο πιστοποιητικό περί μη δημοσίευσης διαθήκης.

Εάν δεν προκύπτουν εξ αδιαθέτου ή εκ διαθήκης κληρονόμοι ή αυτοί έχουν αποποιηθεί ζητείται αντίγραφο του Ε9 του αποβιώσαντος για να διαπιστωθεί τυχόν ακίνητη περιουσία (σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η εξακρίβωση της περιουσίας με τον τρόπο αυτό γίνεται έρευνα στα Υποθηκοφυλακεία).

Με την παρ. 2 ορίζεται ότι, εφόσον από τα στοιχεία που συγκεντρώνει η Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών της Αποκ/νης Διοίκησης προκύπτει αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, διαβιβάζεται στην αρμόδια Δ/ση Κοινοφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών ο φάκελος για τον ορισμό κηδεμόνα, ή εφόσον προκύπτει αρμοδιότητα άλλης Αποκ/νης Διοίκησης ο φάκελος διαβιβάζεται σ' αυτήν (υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την παρ. 3γ του άρθρου 2 του νόμου υφίσταται αρμοδιότητα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης όταν προκύπτει ότι τα ακίνητα της κληρονομιάς περιλαμβάνονται στα όριά της, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση υπάρχει αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών).

Όταν υπάρχουν ενδείξεις που επιτρέπουν να πιθανολογηθεί σφόδρα ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός του Δημοσίου, κατόπιν γνωμοδότησης του Συμβουλίου, δεν διορίζεται κηδεμόνας, αλλά κατατίθεται κατευθείαν αίτηση στο αρμόδιο δικαστήριο, μέσω του Νομικού

Συμβουλίου του Κράτους (ήτοι το δικαστήριο της κληρονομιάς κατά το άρθρο 30 του Κ.Πολ.Δ.) για την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου σύμφωνα με το 1868 Α.Κ. Πριν την κατάθεση της αίτησης δημοσιεύεται πρόσκληση της αρμόδιας αρχής σε δύο ημερήσιες εφημερίδες πανελληνίας κυκλοφορίας καθώς και στην ιστοσελίδα της αρμόδιας αρχής και του Υπουργείου Οικονομικών προκειμένου να λάβουν γνώση οι ενδιαφερόμενοι και να αναγγείλουν το τυχόν αξιούμενο κληρονομικό τους δικαίωμα.

Στην παρ. 3 περιγράφεται η ακολουθητέα διαδικασία όταν από την προκαταρκτική έρευνα της αρμόδιας αρχής δεν μπορεί να πιθανολογηθεί με επαρκή βεβαιότητα το κληρονομικό δικαίωμα του Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή διορίζεται κηδεμόνας της κληρονομιάς ο οποίος έχει τα καθήκοντα που ορίζονται με το νόμο, συμπληρωματικά δε, κατά την παρ. 4, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1866 έως 1868 και 1870 του Αστικού Κώδικα.

Στην παρ. 5 ορίζεται ότι η αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του δημοσίου ζητείται και όταν έχει παρέλθει διετία από το διορισμό του κηδεμόνα χωρίς να προκύπτουν συγκεκριμένα αποτελέσματα ενεργειών και πιθανολογείται μετά από γνωμοδότηση του Συμβουλίου ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το Δημόσιο, εκτός αν υπάρχει σχετική εκκρεμοδικία.

Για τις περιπτώσεις της παραγράφου 5 που εκκρεμούν κατά την έναρξη εφαρμογής του νόμου και δεν υπάρχουν στοιχεία για τον τόπο της περιουσίας από τα οποία να προκύπτει η αρμόδια αρχή, η Υπηρεσία στην οποία τηρείται ο φάκελος είναι αρμόδια για την κίνηση της διαδικασίας αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου.

Σύμφωνα με την παρ. 6, μετά την αναγνώριση του δικαιώματος του δημοσίου θεωρείται ότι η κληρονομία επάγεται στο Δημόσιο χωρίς όρο και η αρμόδια αρχή ζητά την καταγραφή και μεταγραφή των ακινήτων ως Δημόσια Κτήματα από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και την βεβαίωση του ρευστού ενεργητικού ως Δημόσιο Έσοδο από την αρμόδια ΔΟΥ και περαιώνει την υπόθεση ενημερώνοντας το μητρώο του άρθρου 64, ενώ αν απαιτείται περαιτέρω εκκαθάριση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (διορίζεται εκκαθαριστής να ολοκληρώσει την εκκαθάριση). Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή και τα έξοδα του κηδεμόνα εγκρίνονται από την αρχή που χειριζόταν την υπόθεση ως σχολάζουσα.

Επί του άρθρου 62

Σύμφωνα με την παρ. 1, ο διορισμός του κηδεμόνα διενεργείται μεταξύ των προσώπων του Μητρώου του άρθρου 16 από την αρμόδια αρχή, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, το οποίο γνωμοδοτεί για την συνδρομή των προϋποθέσεων του χαρακτηρισμού της κληρονομιάς ως σχολάζουσας αφού έχουν συγκεντρωθεί τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 61. Οι προσωρινοί κηδεμόνες που διαχειρίζονται σχολάζουσες κατά την έναρξη του νόμου εξακολουθούν να διαχειρίζονται την κληρονομιά χωρίς να απαιτείται αντικατάσταση. Κατά τα λοιπά

εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του νόμου που αφορούν τον εκκαθαριστή, ήτοι η διαδικασία του διορισμού και η αποδοχή του κατά το άρθρο 17, οι λόγοι ανικανότητας διορισμού του άρθρου 18, οι λόγοι και η διαδικασία αντικατάστασης του άρθρου 19 και η παραίτησή του κατά το άρθρο 20. Ως προς τη διαχείριση της κληρονομίας και την εκποίηση και εκμίσθωση των στοιχείων αυτής εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 22 έως 24 για την εκκαθάριση περιουσιών που περιέρχονται στο Δημόσιο χωρίς όρο, καθώς και τα άρθρα 26 έως 28.

Στην παρ. 2 παρέχεται το δικαίωμα στον κηδεμόνα να ζητεί πληροφορίες, πιστοποιητικά και αντίγραφα δημοσίων εγγράφων από κάθε δημόσια ή τοπική αρχή, γραμματείς δικαστηρίων, υποθηκοφύλακες, κτηματολογικά γραφεία και συμβολαιογράφους, που υποχρεούνται να χορηγούν τις ζητούμενες πληροφορίες, πιστοποιητικά ή αντίγραφα ατελώς, σε δεκαπέντε (15) το πολύ ημέρες από τη λήψη της σχετικής αίτησης.

Ο ορισθείς κηδεμόνας ασκεί δημόσιο λειτουργήμα και υπάγεται ως προς την άσκηση αυτού στην εποπτεία και τον πειθαρχικό έλεγχο της αρμόδιας αρχής, το δε λειτουργήμά του παύει και ο κηδεμόνας παραδίδει την περιουσία στον κληρονόμο ή τον εκκαθαριστή, ύστερα από ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, αν του κοινοποιηθεί δικαστική απόφαση περί αναγνώρισης του δικαιώματος του κληρονόμου ή αν διαπιστωθεί το κληρονομικό δικαίωμα τρίτου με απόφαση της αρμόδιας αρχής μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κοινωφελών Περιουσιών .

Επί του άρθρου 63

Στο άρθρο 63 ρυθμίζεται η λογοδοσία του κηδεμόνα στην αρμόδια αρχή, με την ολοκλήρωση των καθηκόντων του. Επίσης, κατά τη διάρκεια της άσκησης του λειτουργήματός του, οφείλει να υποβάλει το πρώτο δίμηνο μετά το διορισμό του και στη συνέχεια κάθε εξάμηνο από το διορισμό του, ιδιαίτερο πίνακα με τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, ώστε να ενημερώνεται η αρμόδια αρχή για την πορεία της διοίκησης της κληρονομίας.

Το αργότερο εντός δύο ετών ο κηδεμόνας οφείλει να ενημερώσει την αρμόδια αρχή για όλες τις ενέργειές του αναφορικά με την κληρονομία, ώστε να διαπιστωθεί αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 5 του άρθρου 61.

Για την πληρωμή της αμοιβής και των δαπανών του κηδεμόνα, εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 30.

Επί του άρθρου 64

Στο άρθρο 64 ορίζεται το περιεχόμενο του φακέλου και του Μητρώου Σχολαζουσών Κληρονομιών που τηρείται στην αρμόδια για την εποπτεία των κηδεμόνων αρχή.

Οι διορισμένοι ως κηδεμόνες σχολαζουσών κληρονομιών οφείλουν να αναγγείλουν την ύπαρξη της κληρονομίας για την κατάρτιση του Μητρώου, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την ισχύ

του νόμου (δηλαδή μέχρι τις 10-2-2014) και να υποβάλλουν τα στοιχεία της παραγράφου 1 σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή εντός έξι (6) μηνών από την αναγγελία, η παράλειψη δε αναγγελίας έχει τις συνέπειες που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 71 (αφενός επιβολή προστίμου και αφετέρου αντικατάστασή τους).

Επί του κεφαλαίου Θ'

Στο κεφάλαιο Θ προσδιορίζονται οι πόροι για τη διοίκηση και εποπτεία των περιουσιών του νόμου, καθώς και για την τήρηση των Μητρώων των άρθρων 12 και 64. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού είναι γενικές και εφαρμόζονται σε κάθε περιουσία του κώδικα.

Επί του άρθρου 65

Προβλέπεται η κατ'έτος εγγραφή ειδικής πίστωσης στον κρατικό προϋπολογισμό για τη δημιουργία και τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή του Μητρώου κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομιών, καθώς και για τα έξοδα διοίκησης και εποπτείας των περιουσιών του κώδικα.

Στα έσοδα του προϋπολογισμού περιλαμβάνονται τα πρόστιμα που επιβάλλονται κατά το άρθρο 71 και τα ποσά δικαιώματος χρήσης και αντιτίμου δαπάνης που επιβάλλονται κατά το άρθρο 14, ενώ δεν ενισχύονται με μεταφορά ποσών από άλλους κωδικούς.

Με την παρ. 2 επιβάλλεται ετήσια παρακράτηση σε βάρος των εσόδων των περιουσιών του κώδικα η οποία μπορεί να διατίθεται και για την κάλυψη αναγκών της αρμόδιας αρχής που ανακύπτουν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων εποπτείας που προβλέπει ο παρών κώδικας.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών θα καθοριστούν οι επιμέρους λεπτομέρειες σχετικά με την παρακράτηση.

Επί του άρθρου 66

Στο άρθρο 66 προβλέπεται η σύσταση πάγιας προκαταβολής, κατά τις διατάξεις του ν. 2362/1995, υπέρ της αρμόδιας αρχής, με διαχειριστή το Διευθυντή της υπηρεσίας, για την πληρωμή κάθε είδους αμοιβών, δαπανών και εξόδων εκκαθάρισης περιουσιών, οι οποίες δεν διαθέτουν για εκταμίευση τα απαραίτητα χρήματα. Μετά την εκκαθάριση, τα ποσά που διατέθηκαν εισπράττονται από το ενεργητικό ή τα εισοδήματα της περιουσίας και επανέρχονται στο Δημόσιο. Η πάγια προκαταβολή διατίθεται επίσης για την πληρωμή κάθε είδους αμοιβών, δαπανών και εξόδων σχολαζουσών κληρονομιών.

Επί του Κεφαλαίου Ι'

Στο Κεφάλαιο Ι' ορίζονται οι υποχρεώσεις των διαχειριστών εν γένει των κοινωφελών περιουσιών και των τραπεζών στις οποίες κατατίθενται οι περιουσίες. Οι διατάξεις του κεφαλαίου

αυτού έχουν ομοίως γενικό περιεχόμενο και εφαρμόζονται σε όλες τις περιουσίες. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 67

Στην παρ.1 του άρθρου 67 ορίζεται ότι οι καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα από διαχειριστές εν γένει των κοινωφελών και σχολαζουσών περιουσιών γίνονται σε έντοκη κατάθεση όψεως, ταμειυτηρίου ή με προθεσμία. Ο διαχειριστής των ποσών ενημερώνει υποχρεωτικά και άμεσα τη δημόσια αρχή για τα στοιχεία του λογαριασμού ή των λογαριασμών και αιτιολογεί την ύπαρξη περισσότερων λογαριασμών και το σκοπό της κατάθεσης. Ειδικότερα ο διαχειριστής αποφασίζει για το ποσό της κατάθεσης, το είδος του λογαριασμού και το πιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα σε κάθε περίπτωση με τα συμφέροντα της περιουσίας. Για το λόγο αυτό συστήνεται, προκειμένου τόσο για τη διασφάλιση των συμφερόντων της περιουσίας όσο και για την τεκμηρίωση της ορθής διαχείρισης εκ μέρους του, πριν την κατάθεση να ζητά τρεις τουλάχιστον έγγραφες προσφορές από διαφορετικά πιστωτικά ιδρύματα (και περισσότερες στην περίπτωση κατάθεσης σημαντικών ποσών) ενώ στη συνέχεια να συντάσσει πρακτικό για την επιλογή αυτή. Στην περίπτωση κοινωφελούς ιδρύματος/κεφαλαίου αυτοτελούς διαχείρισης χρειάζεται πρακτικό Δ.Σ. ή διαχειριστικής επιτροπής. Η επιλογή μπορεί να στηριχθεί όχι μόνο αποκλειστικά στο υψηλότερο επιτόκιο αλλά και σε άλλους παράγοντες που κρίνει κρίσιμους ο διαχειριστής.

Ο διαχειριστής υποχρεούται στην άμεση αποστολή στην αρμόδια αρχή: α) των στοιχείων του λογαριασμού ή των λογαριασμών, όπως όνομα πιστωτικού Ιδρύματος, είδος λογαριασμού (ταμειυτηρίου, όψεως, προθεσμιακός), αριθμό IBAN, extrait της ημερομηνίας κατάθεσης, φωτοτυπία 1^{ης} σελίδας βιβλιαρίου κατάθεσης και κάθε άλλου κρίσιμου εγγράφου. Επίσης θα πρέπει να αιτιολογεί την ύπαρξη περισσότερων λογαριασμών και το σκοπό της κατάθεσης. Κάθε φορά που επέρχεται οποιαδήποτε μεταβολή οφείλει να ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή αποστέλλοντας επικαιροποιημένα τα ανωτέρω έγγραφα.

Με την παρ. 2 επιβάλλεται ειδική υποχρέωση στα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία φυλάσσουν τίτλους υπέρ κοινωφελών περιουσιών να εισπράττουν, χωρίς ειδική εντολή, κατά τη λήξη τα μερίσματα ή άλλα ωφελήματα αυτών και να τα καταθέτουν στον οικείο λογαριασμό, από την ημερομηνία λήξης δε τα ποσά των μερισμάτων και άλλων ωφελημάτων καθίστανται αυτοδικαίως έντοκα. Με την παρ. 3 ρυθμίζεται η περίπτωση σύστασης επικαρπίας ή καταπιστεύματος σε κινητές αξίες ή μετρητά, η κυριότητα των οποίων καταλείπεται στο Δημόσιο ή σε κοινωφελές ίδρυμα ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού, οπότε (και αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη διαθήκη) ο επικαρπωτής ή βεβαρημένος με το καταπίστευμα τα καταθέτει σε πιστωτικό ίδρυμα ή στο Τ.Π.Δ., μπορεί όμως κατ' εξαίρεση, να επιτραπεί η εκ μέρους του διαχείριση των παραπάνω στοιχείων, κατόπιν παροχής ασφάλειας, με απόφαση της αρμόδιας αρχής και μετά γνώμη του Συμβουλίου.

Τέλος, με την παρ. 4 ορίζεται ότι η μεταφορά ή μετατροπή των καταθέσεων εκ μέρους του

πιστωτικού ιδρύματος γίνεται μόνο μετά από εντολή του δικαιούχου και ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, αλλιώς το πιστωτικό Ίδρυμα υπέχει ευθύνη για αποζημίωση σε περίπτωση πρόκλησης ζημίας.

Για τις περιουσίες των κεφαλαίων Ε' και ΣΤ' όσον αφορά την μεταφορά ή την μετατροπή των καταθέσεων τους απαιτείται έγκριση κατά τις διατάξεις του άρθρου 35 του παρόντος νόμου.

Επί του άρθρου 68

Με το άρθρο 68 δίδεται στην αρμόδια αρχή και στα όργανα εκκαθάρισης και διοίκησης των κοινωφελών περιουσιών το δικαίωμα να ζητούν πληροφορίες που αφορούν περιουσίες του κώδικα, από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αλλά και να ενεργούν έλεγχο για την εξακρίβωση των περιουσιών αυτών. Οι πληροφορίες παρέχονται χωρίς αμοιβή ή τέλος.

Επί του Κεφαλαίου ΙΑ'

Στο κεφάλαιο ΙΑ' περιέχονται ειδικές δικονομικές διατάξεις που αφορούν δίκες με αντικείμενο τις κοινωφελείς περιουσίες. Και οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται γενικά σε όλες τις περιουσίες. Ειδικότερα:

Άρθρο 69

Στο άρθρο 69 ορίζεται ότι εκτός από τους εκκαθαριστές, εκτελεστές διαθήκης και διοικητές κοινωφελών ιδρυμάτων και κηδεμόνων νομιμοποιείται και η αρμόδια αρχή να υποβάλει αιτήσεις, να εγείρει αγωγές, να επισπεύδει αναγκαστική εκτέλεση για την ικανοποίηση δικαιωμάτων επί κοινωφελών περιουσιών και να ζητεί τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την εξασφάλιση αυτών. Νομιμοποιείται επίσης να ασκεί παρέμβαση με υποβολή προτάσεων σε κάθε στάση της δίκης, όταν η δίκη αφορά κοινωφελή περιουσία ή αφορά το κύρος των πράξεων κοινωφελών ιδρυμάτων. Επίσης νομιμοποιείται να επαναλαμβάνει τη δίκη ή να προσκαλείται για την επανάληψη της δίκης, αν επήλθε διακοπή δίκης στην οποία είναι διάδικος ένα από τα πρόσωπα της παραγράφου 1.

Όλα τα εισαγωγικά δικόγραφα των δικών της παρ. 1 κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή, επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης που εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δικών και προθεσμιών του Δημοσίου (ν.δ.26.6/10.7.1944, ΦΕΚ Α' 139).

Επί του άρθρου 70

Η κοινοποίηση προσκλήσεων ή άλλων εγγράφων εκ μέρους της αρμόδιας αρχής προς τους εκκαθαριστές κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών, εκτελεστές διαθηκών, διοικητές ιδρυμάτων, κηδεμόνες σχολαζουσών κληρονομιών ή άλλα πρόσωπα γίνεται είτε με τηλεομοιοτυπία (FAX),

σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2672/1998, είτε με υπάλληλο της αρμόδιας αρχής και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 47 έως 57 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999 - Α' 97). Σκοπός της διάταξης είναι η μείωση της γραφειοκρατίας και η οικονομική ελάφρυνση των περιουσιών από έξοδα κοινοποιήσεων με δικαστικούς επιμελητές.

Επί του κεφαλαίου ΙΒ'

Στο Κεφάλαιο ΙΒ' ορίζονται οι πειθαρχικές παραβάσεις και οι επαπειλούμενες διοικητικές κυρώσεις, καθώς και οι ποινικές διατάξεις. Προφανώς οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού έχουν γενική εφαρμογή στα πρόσωπα που διαχειρίζονται ή εποπτεύουν τις περιουσίες του κώδικα. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 71

Στο άρθρο 71 ορίζονται οι πειθαρχικές παραβάσεις δημοσίων υπαλλήλων και υπαλλήλων νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου, που συμμετέχουν λόγω της υπηρεσίας τους στην εξακρίβωση ή στην εκκαθάριση των περιουσιών του παρόντος κώδικα, καθώς και αυτών που ασκούν προσωρινή διοίκηση σύμφωνα με το άρθρο 5 και προβλέπεται η επιβολή πειθαρχικής ποινής προστίμου.

Ορίζονται επίσης οι διοικητικές ποινές (πρόστιμο) που επιβάλλονται σε εκτελεστές διαθηκών, διαχειριστές, κηδεμόνες σχολαζουσών κληρονομιών, διοικητές ιδρυμάτων ή περιουσιών, για διάφορες παραβάσεις (μη παροχή στοιχείων διαχείρισης, μη υποβολή προϋπολογισμού και απολογισμού μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, κ.ο.κ.), σε πιστωτικά ιδρύματα, όταν τα όργανά τους δεν παρέχουν τις ζητούμενες από την αρμόδια αρχή πληροφορίες ή αρνούνται να συμμορφωθούν σε αίτημά της, καθώς και σε συμβολαιογράφους, δικαστικούς γραμματείς και προξένους, που δεν συμμορφώνονται με τις διατάξεις του κώδικα.

Τονίζεται εξ άλλου η υποχρέωση προηγούμενης ακρόασης (παρ. 3) για την επιβολή των διοικητικών ποινών και ορίζεται το όργανο επιβολής των προστίμων (ήτοι η αρμόδια αρχή μετά από γνώμη του Συμβουλίου) και η είσπραξή τους ως δημοσίων εσόδων. Η επιβολή του προστίμου είναι ανεξάρτητη από την τυχόν αστική και ποινική ευθύνη των ελεγχόμενων προσώπων.

Επί του άρθρου 72

Με το άρθρο 72 θεωρείται ποινικό αδίκημα η παράνομη διακατοχή ή παρακράτηση περιουσιών του νόμου αυτού και η παρά το νόμο παράδοση από θεματοφύλακες και οφειλότες αντικειμένων της περιουσίας σε αντιδίκους του Δημοσίου. Οι υπαίτιοι τιμωρούνται κατά τα άρθρα 258 (υπεξαίρεση στην υπηρεσία) και 259 (παράβαση καθήκοντος) του Ποινικού Κώδικα.

Επίσης, εφαρμόζονται και για τους εκτελεστές διαθηκών, διαχειριστές, εκκαθαριστές, κηδεμόνες σχολαζουσών κληρονομιών, διοικητές ιδρυμάτων και περιουσιών που έχουν διατεθεί

υπέρ του Δημοσίου ή κοινωφελών σκοπών ή έργων, οι διατάξεις των άρθρων 235 έως και 263Α του Ποινικού Κώδικα (εγκλήματα σχετικά με την υπηρεσία), τα δε ως άνω πρόσωπα εξομοιώνονται για το αξιόποιο και τιμωρητό των εγκλημάτων αυτών με δημόσιους υπαλλήλους.

Τα κακουργήματα που τελούνται από τα παραπάνω πρόσωπα εκδικάζονται από το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων (άρθρο 111 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας).

Τέλος, τιμωρούνται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 259 Ποινικού Κώδικα, εξομοιούμενοι με δημοσίου υπαλλήλους, οι εκτελεστές διαθηκών, εκκαθαριστές, διαχειριστές και κηδεμόνες σχολαζουσών κληρονομιών, διοικητές ιδρυμάτων που εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντα της θέσης τους ή να ενεργούν πράξεις διαχείρισης, παρά την αντικατάσταση ή την παύση τους.

Επί του κεφαλαίου ΙΓ'

Στο κεφάλαιο ΙΓ' περιέχονται ορισμένες κοινές διατάξεις για το σύνολο των περιουσιών που ρυθμίζονται από τον παρόντα κώδικα. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 73

Στο άρθρο 73 ορίζεται η τήρηση βιβλίων και στοιχείων σε κάθε περιουσία και ίδρυμα, που διέπεται από τον παρόντα νόμο, τα οποία υπόκεινται στον έλεγχο της αρμόδιας αρχής και χορηγείται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών για την έκδοση σχετικής απόφασης που θα ορίζει λεπτομέρειες. Η ευθύνη για την τήρηση των παραπάνω βιβλίων και στοιχείων βαρύνει το όργανο διοίκησης ή εκκαθάρισης της περιουσίας.

Ορίζεται επίσης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 59 που αφορά τα ιδρύματα (και αντίστοιχα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου αυτού), ότι όλες οι περιουσίες του Κώδικα με ετήσια έσοδα μεγαλύτερα από πενήντα χιλιάδες (50.000) € ή με ενεργητικό μεγαλύτερο από δύο εκατομμύρια (2.000.000) € υπόκεινται σε έλεγχο διαχείρισης από τα ελεγκτικά γραφεία του άρθρου 21 κάθε τέσσερα (4) χρόνια, ενώ συμπληρωματικά εφαρμόζονται, για την υποβολή έκθεσης, τον εξ υπαρχής έλεγχο και τον καταλογοισμό, οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 31.

Στην παρ. 2 ορίζεται η τήρηση (σε ιδρύματα και λοιπές περιουσίες του Κώδικα) ειδικού κλαδικού λογιστικού σχεδίου με κωδικούς αριθμούς εσόδων και εξόδων σε αντιστοιχία με τους προβλεπόμενους από τα προεδρικά διατάγματα 205/1998 και 15/2011 κωδικούς του κλαδικού λογιστικού σχεδίου που ισχύει για το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. Το ειδικό κλαδικό λογιστικό σχέδιο του προηγούμενου εδαφίου και η έναρξη εφαρμογής αυτού θα οριστούν με Π.Δ. που θα εκδοθεί με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, μπορούν δε στο Π.Δ. να ορίζονται κατηγορίες ιδρυμάτων ή περιουσιών για τις οποίες, κατ' εξαίρεση, η εφαρμογή του κλαδικού λογιστικού σχεδίου είναι προαιρετική.

Επί του άρθρου 74

Στο άρθρο 74 τίθενται οι προϋποθέσεις για την διενέργεια συμβιβασμού, κατάργηση της δίκης και υπαγωγής των διαφορών σε διαιτησία εκ μέρους των κοινωφελών περιουσιών του παρόντος κώδικα.

Ειδικότερα, κατά την παρ. 1, στις περιουσίες των κεφαλαίων Δ (περιουσίες χωρίς όρο προς το δημόσιο), Ε (περιουσίες της άμεσης διαχείρισης του δημοσίου για την εκτέλεση ορισμένου σκοπού) και Η (σχολάζουσες κληρονομίες) απαιτείται για τις παραπάνω ενέργειες η απόφαση της αρμόδιας αρχής, μετά γνώμη του Συμβουλίου, ενώ κατά την παρ. 2, στις περιουσίες των κεφαλαίων ΣΤ (με εκτελεστές άλλα πρόσωπα πλην του Δημοσίου) και Ζ (ιδρύματα) η απόφαση λαμβάνεται από τον διοικούντα την περιουσία (εκτελεστή ή διοικητές ιδρύματος) και εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή μετά από γνώμη του Συμβουλίου.

Επί του άρθρου 75

Στο άρθρο αυτό ορίζεται (παρ. 1) ότι στις δίκες κατά του Δημοσίου για την απόδοση κληρονομίας ή μέρους αυτής, το Δημόσιο θεωρείται καλής πίστεως νομέας της κληρονομίας.

Επίσης, ορίζεται (παρ. 2) ότι το δικαίωμα προσβολής της διαθήκης για ακυρότητα, εφόσον με αυτή καταλείπεται περιουσία υπέρ του Δημοσίου ή υπέρ κοινωφελούς σκοπού, αποσβήνεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών από το χρόνο δημοσίευσης της διαθήκης, λόγω της ανάγκης της ταχείας κατά το δυνατόν επιλύσεως των σχετικών αμφισβητήσεων και για την ασφάλεια δικαίου. Εφόσον το Δημόσιο υποχρεωθεί να αποδώσει την κληρονομία, δικαιούται τις δαπάνες εκκαθάρισης, διοίκησης και διαχείρισής της, οι οποίες βεβαιώνονται και εισπράττονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., επιβάλλεται δε επ' αυτών η δέουσα φορολογική επιβάρυνση, η οποία προηγουμένως δεν είχε επιβληθεί (λόγου χάριν ΦΠΑ, από τον οποίο απαλλάσσεται το δημόσιο).

Επί του άρθρου 76

Με το άρθρο 76 θεσπίζεται ειδική περίπτωση διάλυσης περιουσιών, πέραν των ήδη οριζόμενων στον κώδικα ειδικών περιπτώσεων, εφόσον οι περιουσίες βρίσκονται σε αδράνεια για χρονικό διάστημα πέραν της πενταετίας. Για τη διάλυση αποφασίζει στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο του άρθρου 10, με την εκεί προβλεπόμενη διαδικασία, το οποίο αποφασίζει για την τύχη της περιουσίας και τη διάθεσή της προς εξυπηρέτηση του ίδιου ή άλλου κοινωφελούς σκοπού.

Δεν θεωρείται ότι υφίσταται αδράνεια και, συνεπώς, δεν τυγχάνει εφαρμογής η διαδικασία της παρ. 1, αν υπάρχει εκκρεμοδικία για αντικείμενα της περιουσίας, οπότε μπορεί τα δικαιώματα της περιουσίας να ασκεί στο δικαστήριο και η αρμόδια αρχή ή η αρχή που ασκεί ειδική εποπτεία,

ακόμα και αν δεν είναι διάδικος.

Επί του κεφαλαίου ΙΔ΄

Στο κεφάλαιο ΙΔ΄ περιέχονται άλλες διατάξεις που σχετίζονται άμεσα με τις ρυθμίσεις του νόμου. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 77

Με το άρθρο 77 τροποποιούνται διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Συγκεκριμένα ορίζεται (παρ. 1 α) ότι προκειμένου να εγκατασταθεί εξωτικός (δηλαδή πρόσωπο που δεν έχει συγγενική σχέση με τον κληρονομούμενο) ως κληρονόμος κληρονομιάς που δεν έχει εξ αδιαθέτου κληρονόμους, πρέπει να συνταχθεί δημόσια διαθήκη, διάταξη από την οποία ευθέως προκύπτει ότι τυχόν ιδιόγραφη ή μυστική διαθήκη στην περίπτωση αυτή είναι άκυρη. Αποτρέπεται έτσι το συχνό φαινόμενο να εμφανίζονται πρόσωπα ως κληρονόμοι αποθανόντων χωρίς συγγενική σχέση μαζί τους, με ιδιόγραφες διαθήκες τις οποίες ευχερώς, με μάρτυρες συνήθως, αναγνωρίζουν ως κύριες, παρότι υφίστανται ισχυρές ενδείξεις περί πλαστότητας.

Περαιτέρω, στην περ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου ρυθμίζεται η περίπτωση κατά την οποία πριν την έναρξη ισχύος του νόμου (11-11-2013), αποβίωσε ο κληρονομούμενος και κατέλιπε ιδιόγραφη διαθήκη με την οποία εγκαθίσταται εξωτικός ως κληρονόμος κληρονομιάς που δεν έχει εξ αδιαθέτου κληρονόμους. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο διατάσσει γραφολογική πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να αποδειχθεί η γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη και καλείται υποχρεωτικά στη δίκη, τριάντα (30) τουλάχιστον ημέρες πριν τη συνεδρίαση, το Ελληνικό Δημόσιο.

Με τη παράγραφο 2 αντικαθίσταται το άρθρο 813 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προκειμένου να προσαρμοστεί στη ρύθμιση του άρθρου 62 παρ. 1 του παρόντος, κατά την οποία ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς ορίζεται πλέον διοικητικά.

Με την παρ. 3 αντικαθίσταται το άρθρο 825 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και ορίζεται ότι κάθε αμφιβολία ή αμφισβήτηση για την ερμηνεία διαθήκης ή άλλης πράξης με την οποία διατίθεται περιουσία υπέρ του κράτους ή κοινωφελών σκοπών, εφόσον η αμφιβολία ή η αμφισβήτηση αναφέρεται στον τρόπο της εκκαθάρισης και γενικά της διαχείρισης και της εκτέλεσης της περιουσίας που έχει διατεθεί για το κράτος ή για κοινωφελή σκοπό, υπάγεται στην αρμοδιότητα του Εφετείου της έδρας της Α.Δ που εποπτεύει την κοινωφελή περιουσία και του Εφετείου Αθηνών όταν η περιουσία υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών.

Επί του άρθρου 78

Με το άρθρο 78 ρυθμίζονται ζητήματα που δεν ρυθμίζει ο Ν.3852/2010 (Α'87), με τον οποίο αναδιαρθρώθηκε η τοπική αυτοδιοίκηση, συγχωνεύθηκαν ΟΤΑ πρώτου βαθμού και καταργήθηκε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ως Β' βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης, αντικατασταθείσα από την Περιφέρεια, ενώ δεν ορίζεται στο νόμο αυτό, από ποια πρόσωπα αντικαθίστανται οι τοπικοί άρχοντες (πρόεδροι κοινοτήτων και μέλη κοινοτικών συμβουλίων, νομάρχες και μέλη νομαρχιακών συμβουλίων) που είχαν οριστεί στη διοίκηση ιδρυμάτων και λοιπών κοινωφελών περιουσιών.

Οι ρυθμίσεις του άρθρου είναι σύμφωνες με την υπ' αριθ. 547/2012 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους η οποία απαντά στο ερώτημα ποιο πρόσωπο θα μετέχει στις διοικήσεις των κοινωφελών ιδρυμάτων, μετά την εφαρμογή του ν. 3852/2010, στις περιπτώσεις που η οικεία συστατική πράξη ιδρύματος προβλέπει τη συμμετοχή Προέδρου και μελών Κοινοτικού Συμβουλίου καταργημένης Κοινότητας, Δημάρχου και μελών Δημοτικού Συμβουλίου καταργημένου Δήμου, καθώς και Νομάρχη και μελών Νομαρχιακού Συμβουλίου των καταργημένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Ειδικότερα, με τις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου, τροποποιούνται τα άρθρα 81, 82, 83, 84, 160 και 163 του Ν.3852/2010 ούτως ώστε να οριστούν εκ του νόμου, στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητο, οι αντικαταστάτες προσώπων που συμμετείχαν σε όργανα που καταργήθηκαν και να αποφευχθεί η γενικευμένη αμφισβήτηση και οι προσφυγές στη δικαιοσύνη.

Επί του άρθρου 79

Με το άρθρο 79 μετονομάζεται η Δ/νση Εθνικών Κληροδοτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, όπως και οι αντίστοιχες Δ/σεις των Α.Δ σε Διευθύνσεις Κοινωφελών Περιουσιών, προβλέπεται δε και η σύσταση τμήματος Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών – Σχολαζουσών Κληρονομιών στη Δ/νση Κοινωφελών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και οι αρμοδιότητές του.

Επί του Κεφαλαίου ΙΕ'

Στο κεφάλαιο ΙΕ' περιέχονται οι ειδικές, μεταβατικές και τελικές διατάξεις του νόμου καθώς και οι καταργούμενες διατάξεις προγενέστερων νομοθετημάτων. Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 80

Στο άρθρο 80 ορίζεται η αναπροσαρμογή των ποσών και χρηματικών ορίων του νόμου με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Επί του άρθρου 81

Στο άρθρο αυτό ορίζεται (για την απλοποίηση των διαδικασιών, αλλά και τον έλεγχο του Τμήματος Επεξεργασίας του ΣΤΕ) ότι η τροποποίηση οργανισμών ή καταστατικών ιδρυμάτων που διέπονται από τον παρόντα κώδικα, και τα οποία έχουν στο παρελθόν εγκριθεί με τυπικό νόμο ή ισοδύναμη νομοθετική πράξη, μπορεί να τροποποιούνται και να συμπληρώνονται με προεδρικό διάταγμα.

Επί του άρθρου 82, όπως τροποποιήθηκε με την παρ.12 του αρ.32 του Ν.4223/2013

Ορίζεται, κατ' αρχήν, ότι οι διατάξεις του κώδικα εφαρμόζονται όχι μόνο σε περιουσίες που θα συσταθούν μετά την έναρξη ισχύος του (11-11-2013) αλλά και στις υφιστάμενες ήδη περιουσίες, ανεξαρτήτως του χρόνου και του τρόπου έγκρισης της σύστασής τους.

Διευκρινίζεται επίσης, προς αποφυγή σύγχυσης, ότι κοινωφελή ιδρύματα που έχουν εξαιρεθεί του α.ν. 2039/1939 με ειδικές διατάξεις εξακολουθούν να εξαιρούνται των διατάξεων του Κώδικα και της εποπτείας της αρμόδιας αρχής, υπέχουν όμως, σε κάθε περίπτωση, υποχρέωση υποβολής προς έλεγχο του προϋπολογισμού και του απολογισμού τους, κατά τις διατάξεις του άρθρου 59.

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου, όπως τροποποιήθηκε, διαδικασίες που έχουν ήδη αρχίσει δύνανται να ολοκληρώνονται και κατά την προϋφιστάμενη διαδικασία. Έτσι όταν μία διαδικασία έχει ολοκληρωθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της με το προϋφιστάμενο νομικό καθεστώς θα περαιώνεται με αυτό, από τη με βάση το προϋφιστάμενο καθεστώς αρμόδια αρχή. Σκοπός της διάταξης αυτής είναι να μην υποχρεωθούν οι ενδιαφερόμενοι να υποβληθούν εξ'υπαρχής σε μία νέα διαδικασία για το ίδιο ζήτημα, το οποίο με το προηγούμενο καθεστώς βρίσκεται ένα βήμα πριν την ολοκλήρωσή του. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του κώδικα διαδικασίες (π.χ. δίκες για ορισμό κηδεμόνα που συζητήθηκαν μεν οι σχετικές αιτήσεις αλλά δεν έχει εκδοθεί απόφαση) δεν ανατρέπονται, όμως οι εφεξής διαδικαστικές ενέργειες διεξάγονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα (συνεπώς, εφόσον δεν έχουν συζητηθεί οι σχετικές αιτήσεις στο δικαστήριο, ο ορισμός των εκκαθαριστών, κηδεμόνων κ.λπ. γίνεται διοικητικά και υποβάλλεται παραίτηση από την κατατεθείσα αίτηση).

Διευκρινίζεται επίσης (παρ. 2) ότι η νομική μορφή των ήδη υφιστάμενων περιουσιών δεν θίγεται από τις νέες διατάξεις.

Στην παρ. 3 ορίζεται ότι οι διατάξεις του κώδικα εφαρμόζονται και σε περιουσίες των οποίων η εποπτεία ασκείται από άλλη αρχή πλην αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 2 (Υπουργός Οικονομικών ή Γ.Γ .Α.Δ.). Ειδικές διατάξεις σχετικά με την εποπτεία δεν θίγονται, μπορούν δε εφεξής να τροποποιούνται με Π.Δ. προκειμένου να εναρμονιστούν με τις νέες διατάξεις.

Διευκρινίζεται επίσης στην παρ. 4, σύμφωνα και με πάγια νομολογία των δικαστηρίων, ότι

μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων από τον παρόντα κώδικα κανονιστικών πράξεων, συνεχίζουν να ισχύουν οι (τυχόν υφιστάμενες) μέχρι σήμερα κανονιστικές πράξεις, που ρυθμίζουν τα αντίστοιχα ζητήματα, εφόσον βεβαίως οι ρυθμίσεις τους δεν αντιβαίνουν σε ρυθμίσεις του κώδικα.

Στην παρ. 5 ορίζεται ότι μέχρι να συναφθεί η συμφωνία – πλαίσιο που προβλέπεται στο άρθρο 21, ο έλεγχος επί των κοινωφελών περιουσιών διενεργείται σύμφωνα με τις υφιστάμενες μέχρι την έναρξη ισχύος του κώδικα διατάξεις, ήτοι από την οικονομική επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών και το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών στο οποίο μπορούν να προσφεύγουν οι ίδιες οι υπηρεσίες. Η ανάθεση του ετησίου ελέγχου σε ορκωτούς ελεγκτές (με δαπάνη της περιουσίας) είναι πάντως υποχρεωτική για το μεταβατικό αυτό διάστημα, για τις περιουσίες με ετήσια έσοδα περισσότερα από εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) € ή με ενεργητικό μεγαλύτερο των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) €.

Μεταβατικό καθεστώς προβλέπεται στην παρ. 6 και για το διορισμό των εκκαθαριστών, εκτελεστών, διαχειριστών κοινωφελούς περιουσίας ή ιδρύματος και κηδεμόνων σχολαζουσών κληρονομιών μέχρι τη συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας του Μητρώου του άρθρου 16 (παρ. 6). Τα παραπάνω πρόσωπα επιλέγονται μεν από την αρμόδια αρχή αλλά με κλήρωση που διενεργεί το Συμβούλιο της αρμόδιας αρχής από τον πίνακα που τηρείται μέχρι σήμερα στο Υπουργείο Οικονομικών.

Στην παρ. 7 τίθενται μεταβατικές διατάξεις για τις υποθέσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί εντολή ελέγχου και έχει αρχίσει ο έλεγχος από Οικονομικό Επιθεωρητή οι οποίες παραμένουν και ολοκληρώνονται από την Οικονομική Επιθεώρηση. Εξ άλλου υποθέσεις στις οποίες έχει μεν δοθεί εντολή ελέγχου από την Οικονομική επιθεώρηση αλλά δεν έχει πραγματοποιηθεί καμία ελεγκτική ενέργεια έως την έναρξη εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 21, επανέρχονται στην αρμόδια αρχή και αποτελούν αντικείμενο ελέγχου των ελεγκτικών εταιρειών. Τέλος οι πορισματικές εκθέσεις Οικονομικών Επιθεωρητών επί υποθέσεων διενέργειας ελέγχου, κατά τις διατάξεις του κώδικα ισχύουν έναντι πάντων και επιφέρουν έννομα αποτελέσματα.

Τέλος, με την παρ. 8 καταργούνται, πλην των ειδικότερα οριζόμενων σε άλλες διατάξεις του κώδικα, υφιστάμενες γενικές και ειδικές διατάξεις που αφορούν θέματα που ρυθμίζονται από τον κώδικα ή αντίκεινται στις διατάξεις του, ενώ κάθε παραπομπή στον α.ν. 2039/1939 ή γενικά στη νομοθεσία περί Εθνικών Κληροδοτημάτων, νοείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος κώδικα ότι γίνεται στις αντίστοιχες διατάξεις του κώδικα.

Επί του άρθρου 102

Με το άρθρο 102 ορίζεται η έναρξη ισχύος του νέου κώδικα στις 11-11-2013, ήτοι δύο μήνες μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου στο τεύχος 185 Α/10-9-2013 της Εφημερίδας

της Κυβέρνησης.

Της εγκυκλίου αυτής να λάβουν γνώση όλοι οι υπάλληλοι που τα υπηρεσιακά τους καθήκοντα σχετίζονται με το αντικείμενο των κοινωφελών περιουσιών, οι οποίοι εντέλλονται την πιστή εφαρμογή της.

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ
ΑΒΡΑΑΜ ΓΟΥΝΑΡΗΣ

Κοινοποίηση:

1. Όλες οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (ΠΙΝΑΚΑΣ Θ')
2. Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Δ.Ε.Υ.)
ΕΜΜ.ΜΠΙΕΝΑΚΗ 13-15 & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 1,10184 ΑΘΗΝΑ
3. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων
Γενική Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
Δ/νση Διοικητικού
Τμήμα Δ – Γραφείο Κληρ/των
Ανδ. Παπανδρέου 37
151 50 Μαρούσι
4. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΕΤΑΔ ΑΕ)
ΒΟΥΛΗΣ 7,10562 ΑΘΗΝΑ
5. Όλες οι Κτηματικές Υπηρεσίες (ΠΙΝΑΚΑΣ Β')

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας
3. Γραφείο Γενικού Διευθυντή Δημόσιας Περιουσίας και Εθνικών Κληροδοτημάτων
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημόσιων Εσόδων
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων
6. Δ/νση Κοινοφελών Περιουσιών